

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W SOSNOWCU ZA ROK 2025,
W TYM
SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEGO ZESPOŁU DO SPRAW
ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI
W SOSNOWCU ZA ROK 2025**

Spis treści:

Wstęp.....	5
I. Budżet i wydatki na świadczenia	8
II. Pomoc udzielana na podstawie ustawy o pomocy społecznej.....	11
1. Świadczenia pieniężne i w naturze przyznawane na podstawie ustawy o pomocy społecznej	14
1.1 Zasiłek stały	17
1.2 Zasiłek okresowy.....	18
1.3 Zasiłki celowe	19
1.4 Wynagrodzenie należne opiekunowi/kuratorowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	21
1.5 Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	21
1.6 Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu”	22
1.7 Inne działania realizowane w ramach zadań Sekcji Pomocy Środowiskowej	23
2. Świadczenia niepieniężne przyznawane na podstawie ustawy o pomocy społecznej	23
2.1 Praca socjalna.....	23
2.2 Poradnictwo specjalistyczne	25
2.3 Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania.....	26
2.4 Umieszczenia w domach pomocy społecznej	26
2.5 Pobyty w mieszkaniu wspomaganym	29
2.6 Kierowanie osób niepełnosprawnych i starszych do udziału w zajęciach ośrodków wsparcia	29
2.7 Realizacja pomocy dla cudzoziemców w oparciu o Indywidualny Program Integracji.....	30
2.8 Zabezpieczenie schronienia dla osób bezdomnych.....	31
2.9 Współpraca z Aresztem Śledczym w zakresie pomocy dla osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością.....	32
2.10 Współpraca z innymi podmiotami oraz inicjowanie akcji pomocowych adresowanych do osób bezdomnych	32
2.11 Sprawienie pogrzebu.....	33
2.12 Klub Seniora.....	33
3. Inne działania realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej i innych ustaw	34
3.1 Przeciwdziałanie przemocy domowej.....	34
3.2 Klub Integracji Społecznej.....	39
3.3 Wolontariat Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	42

3.4	Pomoc obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.....	45
III.	Programy i projekty realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.....	46
1.	Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa – edycja 2025”	46
2.	Realizacja Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2025”	46
3.	Realizacja Programu „Korpus Wsparcia Seniorów na 2025 rok” - dotacja celowa z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu pomocy społecznej	47
4.	Realizacja Programu pn.: „Architekci pomocy”, dofinansowanego ze środków PFRON w ramach programu „Dostępna przestrzeń publiczna”	48
5.	Realizacja Projektu pn.: „Trudny start, lepsza przyszłość”, dofinansowanego ze środków Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny+).....	49
6.	Realizacja Projektu pn.: „Zróbmy sobie klimat czyli sprawiedliwa transformacja w Sosnowcu”, dofinansowanego w ramach Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji)	50
7.	Realizacja projektu pn.: „Droga do zmian w Klubie Integracji Społecznej w Sosnowcu”, dofinansowanego ze środków Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny+).....	51
8.	Realizacja projektu pn. „Tak to się robi w Sosnowcu” dofinansowanego ze środków Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny+).....	52
9.	Realizacja projektu pn. „Budujemy Wasz dom od nowa”, dofinansowanego ze środków Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny +).....	54
10.	Realizacja projektu pn. „Bezpieczny Sosnowiec – wspólna sprawa”.....	54
11.	”Kooperacje 3D-model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin”	55
12.	Realizacja Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 – Podprogram 2023	56
IV.	Pomoc udzielana na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.....	57
V.	Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.....	62
VI.	Pomoc realizowana przez Dział Dodatków Mieszkaniowych – wsparcie dla gospodarstw domowych)	73
1.	Dodatki mieszkaniowe	73
2.	Dodatek energetyczny	76
3.	Refundacja podatku VAT za gaz	77
4.	Bon ciepłowniczy	77
VII.	Świadczenia przeznaczane na wsparcie dla rodzin z dziećmi.....	78
1.	Świadczenia rodzinne	78
2.	Świadczenia opiekuńcze	80
3.	Zasiłek dla opiekuna	82
4.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego.....	83
5.	Świadczenie wychowawcze - Program „Rodzina 500+”	85

6.	Świadczenie „Za życiem”	86
7.	Pomoc materialna dla uczniów	86
VIII.	Udzielanie pomocy w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej	88
1.	Wspieranie rodzin z dziećmi w prawidłowym funkcjonowaniu.....	88
2.	Instytucjonalna piecza zastępcza	92
3.	Rodzinną piecza zastępcza	93
4.	Świadczenia dla usamodzielniających się wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej	97
5.	Młodzież w projekcie konkursowym.....	97
6.	Opiekun tymczasowy sprawujący opiekę nad małoletnim obywatelem Ukrainy	98
IX.	Dochodzenie należności i prowadzenie postępowań administracyjnych w zakresie stosowanych ulg	98
X.	Potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rok 2025.....	101

Wstęp

W 2025 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu (MOPS Sosnowiec) działał na podstawie Statutu nadanego przez Radę Miejską w Sosnowcu *Uchwałą Nr 79/V/2024 z dnia 12 września 2024 r.* oraz *Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu zatwierdzonego Zarządzeniem Dyrektora Nr 91/24 z dnia 24 grudnia 2024 r. ze zmianami.*

Zgodnie z aktualnym statutem w obszar działania Ośrodka wchodzi w szczególności zadania z zakresu:

1. ustawy o pomocy społecznej,
2. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
3. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
4. ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
5. ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
6. ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
7. ustawy Prawo energetyczne,
8. ustawy o dodatku osłonowym,
9. ustawy o systemie oświaty,
10. ustawy o świadczeniach rodzinnych,
11. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
12. ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
13. ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
14. ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
15. ustawy Prawo ochrony środowiska,
16. ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
17. ustawy o dodatku węglowym,
18. ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw,
19. ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej,
20. ustawy o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu,
21. ustawy o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego,
22. ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz centralnej ewidencji emisyjności budynków,
23. ustawy o bonie ciepłowniczym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia wysokości cen energii elektrycznej,
24. ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W roku 2024 wprowadzono rządowy program „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027” ogłoszony uchwałą nr 62 Rady Ministrów z 19 czerwca 2024 r. Na jego podstawie, pracownicy zatrudnieni w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej realizujący zadania z zakresu pomocy społecznej od 1 lipca 2024 r. otrzymują dodatki motywacyjne do wynagrodzenia w wysokości 1 000 zł brutto.

W strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonuje Klub Integracji Społecznej, który działa w oparciu o ustawę o zatrudnieniu socjalnym, ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Ośrodek prowadzi obsługę finansową i administracyjno-kadrową Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności oraz obsługę organizacyjno-techniczną Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Na bieżąco prowadzona była akcja informacyjna o działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu na stronie internetowej oraz Facebooku Ośrodka.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu nawiązał w 2025 r. współpracę z przedstawicielami mediów, m.in. TVN redakcja Dzień Dobry, TVN24, TVP -2, TVT, Radio Eska, Radio EM, Dziennik Zachodni, Gazeta Wyborcza, Kurier Miejski, FAKT, naszemiasto.pl, wszystkodlawas.pl, www.zso14.edu.pl, sosnowiecki.pl. Tematyka publikacji obejmowała kwestie bezpieczeństwa dzieci, aktywizacji osób starszych i z niepełnosprawnościami, osób samotnych, rządowych programów form wsparcia. Prezentowane były również materiały ukazujące codzienną pracę pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu.

Prawidłową realizację zadań oraz funkcjonowanie Ośrodka zapewniała kadra, w skład której wchodziło wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. 400 pracowników, w tym 4 pracowników zatrudnionych było na zastępstwo. W 2025 r. spośród wszystkich zatrudnionych osób w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej 73% pracowników posiadało wykształcenie wyższe.

Pracodawca zapewnił 276 pracownikom udział w 108 szkoleniach obejmujących różnorodną tematykę.

Za obsługę korespondencji w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sosnowcu odpowiada Dział ds. Kontakt z Klientem i Obsługi Kancelaryjnej, który w 2025 r. zarejestrował w poczcie przychodzącej 33 196 spraw do przygotowania, rozpatrzenia bądź wyjaśnienia. Odnotowano również 48 949 korespondencji wychodzącej. Znaczną część tej korespondencji, tj. 26 869 ponad 54%, do odbiorców z terenu miasta Sosnowca, doręczyli pracownicy administracyjni zatrudnieni w Ośrodku, a 22 080 przesyłek zostało nadanych za pośrednictwem operatora pocztowego.

Punkt obsługi klienta poza kompleksową obsługą klientów w zakresie pomocy w wypełnianiu wniosków, udzielaniu informacji, kierowaniu do właściwych komórek organizacyjnych Ośrodka, czy

zapewnieniu odbioru osobistego decyzji i zaświadczeń przyjął do rozpatrzenia 10 100 wniosków z zakresu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, dodatków mieszkaniowych, bonu ciepłowniczego. Dodatkowo zrealizowano 686 wniosków o wydanie zaświadczeń o korzystaniu ze świadczeń realizowanych przez Ośrodek. Udzielono 2 359 odpowiedzi na zapytania instytucji publicznych dotyczących pomocy świadczonej przez Ośrodek.

Szczegóły dotyczące realizowanych zadań ujęte są w dalszej części Sprawozdania z działalności Ośrodka za 2025 rok, które przygotowano z uwzględnieniem obowiązków ustawowych wynikających z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 179 ust 1 i art. 182 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ujęto w nim również szczegóły realizacji pozostałych zadań statutowych Ośrodka.

I. Budżet i wydatki na świadczenia

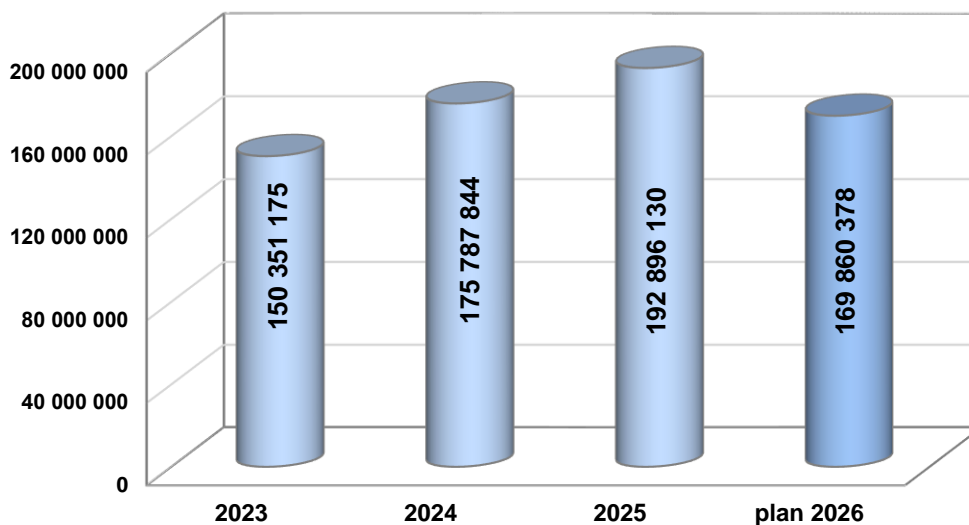
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej funkcjonując w mieście na prawach powiatu wykonuje zadania gminy, powiatu oraz zadania zlecone przez administrację rządową.

W 2025 r. na zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu wydano 192 896 130,41 zł, z czego przeznaczono:

- 117 715 281,26 zł - na zadania własne gminy i powiatu,
- 72 474 759,17 zł - na zadania zlecone gminie i powiatowi,
- 2 706 089,98 zł – na zadania realizowane z Funduszu Pomocy i Funduszu Pracy.

W 2026 r. na realizację zadań Ośrodka w planie budżetowym wg stanu na 31 stycznia 2026 r. zabezpieczono kwotę 169 860 377,92 zł. Kwota ta będzie zmieniała się głównie z powodu wprowadzania do budżetu środków pochodzących z dotacji oraz środków na realizację nowych zadań powierzonych do realizacji Ośrodkowi.

Wykres nr 1. Budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2023 – 2025

Źródło: Dane MOPS – opracowanie własne DPŚ

Wydatki na realizację zadań Ośrodka w 2025 r. w stosunku do roku poprzedniego zwiększyły się o ponad 17 milionów zł. Największy wzrost generowała realizacja projektów dofinansowanych w ramach środków z Funduszy Europejskich dla Śląskiego 2021-2027, przede wszystkim „Zróbmy sobie klimat czyli sprawiedliwa transformacja w Sosnowcu”.

Kolejnym powodem wzrostu wydatków była zmiana kryterium dochodowego od 1 stycznia 2025 r., która skutkowałą większą liczbą osób uprawnionych do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej oraz wzrostem wysokości przyznawanych świadczeń.

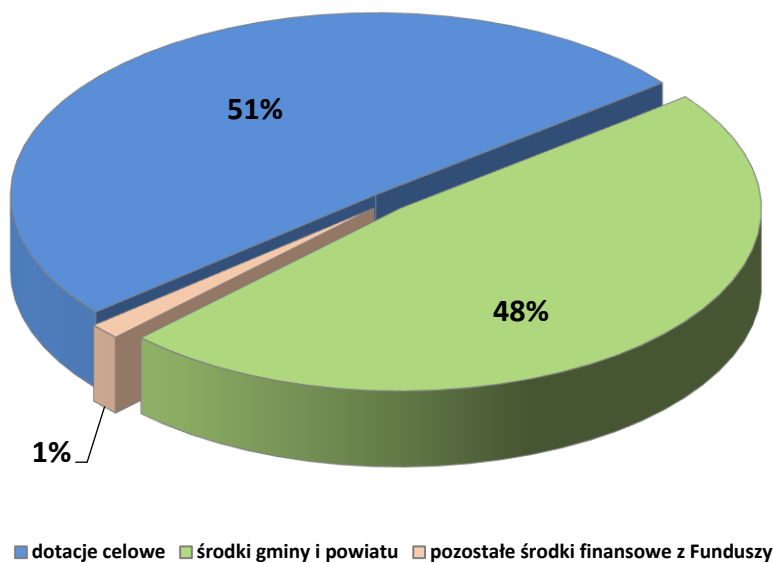
Kolejny rok znaczny wzrost generowały zmiany legislacyjne jakie zaszły w ramach świadczenia pielęgnacyjnego, tj. podniesienie kwoty z 2 988 zł w roku 2024 do 3 287 zł w roku 2025 oraz wypłata

świadczenia przyznanego na tzw. nowych zasadach. Na ich podstawie świadczenie pielęgnacyjne przysługuje również opiekunom dzieci w wieku do 18 r. ż., którzy nie zrezygnowali z pracy.

Zadania realizowane przez Ośrodek są finansowane ze środków budżetu miasta (środki gminy i powiatu), dotacji celowych przekazywanych przez budżet państwa i Europejski Fundusz Społeczny oraz środków pozyskiwanych z innych źródeł np. Fundusz Pomocy dla Ukrainy.

Z dotacji pochodzą środki na realizację zadań zleconych gminie i powiatowi (m.in. na wypłatę świadczeń rodzinnych, wynagrodzenia dla opiekuna prawnego). Budżet państwa dofinansowuje również niektóre zadania własne (np. wypłatę zasiłków stałych, okresowych czy realizację programów rządowych oraz zgodnie z dofinansowaniem uzyskanym w ramach ogłaszanych konkursów). Dodatkowo na realizację zadań Ośrodek otrzymał środki z Funduszu Pomocy dla Ukrainy m.in.: na wypłatę świadczeń rodzinnych dla uchodźców z terenu Ukrainy, na wypłatę świadczeń przyznawanych w trybie i na podstawie ustawy o pomocy społecznej oraz na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej/rodzinnym domu dziecka.

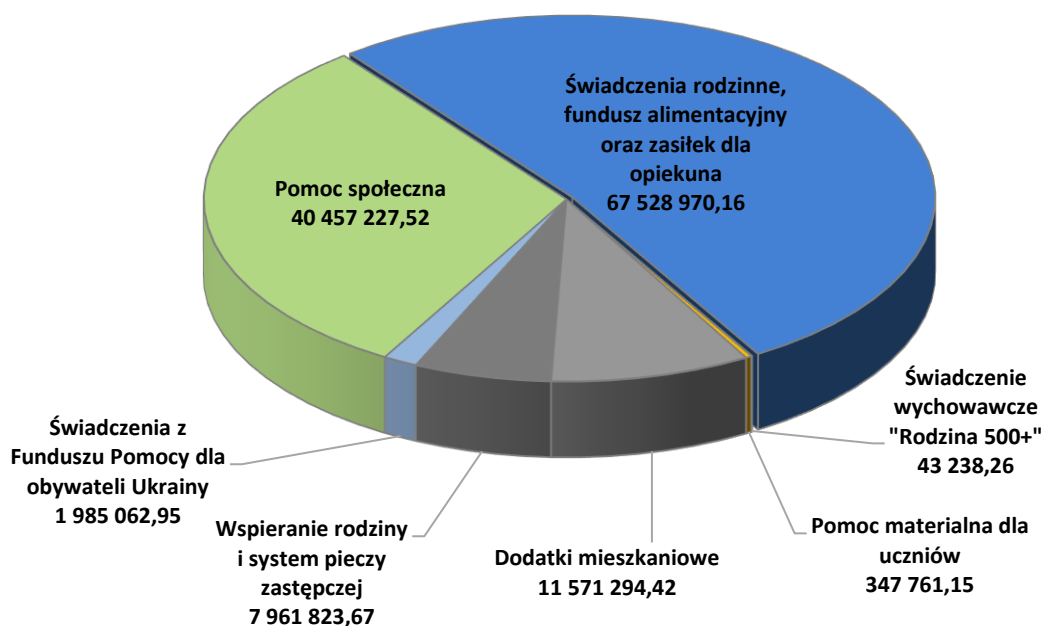
Wykres nr 2. Budżet Ośrodka w 2025 r. z podziałem na źródło finansowania

Źródło: Dane MOPS – opracowanie własne DPŚ

W 2025 r. 51% środków budżetowych Ośrodka, tj. 93 940 475,30 zł pochodziło z dotacji budżetu państwa oraz Europejskiego Funduszu Społecznego w wysokości 3 587 048,38 zł. Kwota 92 662 516,75 zł pochodziła ze środków gminy i powiatu - stanowiła 48% wydatków. Pozostałe środki finansowe z Funduszy to środki z Funduszu Pomocy dla Ukrainy w kwocie 2 046 491,15 zł oraz środki z Funduszu Pracy w kwocie 659 598,83 zł

Wykres nr 3. Wydatki ponoszone na realizację świadczeń w 2025 r.

Źródło: Dane MOPS – opracowanie własne DPŚ

W 2025 r. na realizację różnego rodzaju świadczeń dla mieszkańców Sosnowca Ośrodek wydał łącznie 129 895 378,13 zł. Ponad 52% z tej kwoty wydano na wypłatę świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, wypłatę zasiłków dla opiekuna oraz wypłatę jednorazowych świadczeń na podstawie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Na realizację świadczeń wypłacanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej wydano ponad 31% środków przeznaczonych na świadczenia. Na dofinansowanie do czynszu wydano prawie 9% środków. Kwota wydana na świadczenia wypłacane na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej to ponad 6% środków. Na świadczenia z Funduszu Pomocy dla obywateli Ukrainy wydano kwotę 1 985 062,95 zł.

Dodatkowo kwota przeznaczona ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) na dofinansowania zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami w 2025 r. wyniosła 7 668 201,74 zł.

W 2025 r. pozyskano również z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej środki finansowe pochodzące z Funduszu Solidarnościowego na realizację programu „Opieka wytchnieniowa – edycja 2025” oraz program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2025”. Wydatkowana kwota dofinansowania z Funduszu Solidarnościowego na ww. programy to 237 446,83 zł oraz 1 176 036,19 zł.

Wydatkowano również środki na realizację projektu „Architekci pomocy” dofinansowanego ze środków PFRON w ramach programu „Dostępna przestrzeń publiczna”.

II. Pomoc udzielana na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom kryzysowym poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w formie finansowej, rzeczowej, pracy socjalnej oraz w formie usług. System świadczeń pomocy społecznej wspiera finansowo osoby i rodziny o niskich dochodach oraz pozbawione dochodu.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sosnowcu realizacją zadań z zakresu ustawy o pomocy społecznej zajmują się pracownicy zatrudnieni na Stanowiskach ds. Pierwszego Kontakt, Zespół ds. Świadczeń Przyznawanych Decyzją z pięcioma Sekcjami Pomocy Środowiskowej i Sekcją Realizacji Świadczeń, Zespół Pracy Socjalnej i Zespół ds. Usług oraz w niewielkim zakresie Dział ds. Rodzin.

Osoby lub rodziny, które zgłaszają się po raz pierwszy lub po długotrwałej przerwie z wnioskiem o pomoc, przyjmowane są przez pracownika na Stanowisku ds. Pierwszego Kontakt.

Pracownik po przeprowadzeniu wstępnej rozmowy i ustaleniu oczekiwań, kieruje interesantów do właściwej komórki organizacyjnej Ośrodka. Jeśli jest taka konieczność przyjmuje wnioski o pomoc i umawia wnioskodawcę z właściwym pracownikiem MOPS. Pracownicy na Stanowisku ds. Pierwszego Kontakt udzielają wszelkich niezbędnych informacji oraz pomagają osobom zgłaszającym się szybko trafić lub skontaktować się z właściwym pracownikiem i bez zbędnej zwłoki uzyskać oczekiwane wsparcie. W Ośrodku na koniec 2025 r. funkcjonowało 5 Stanowisk ds. Pierwszego Kontakt.

Tabela nr 1. Rodzaje działań realizowanych przez pracowników na Stanowisku ds. Pierwszego Kontakt

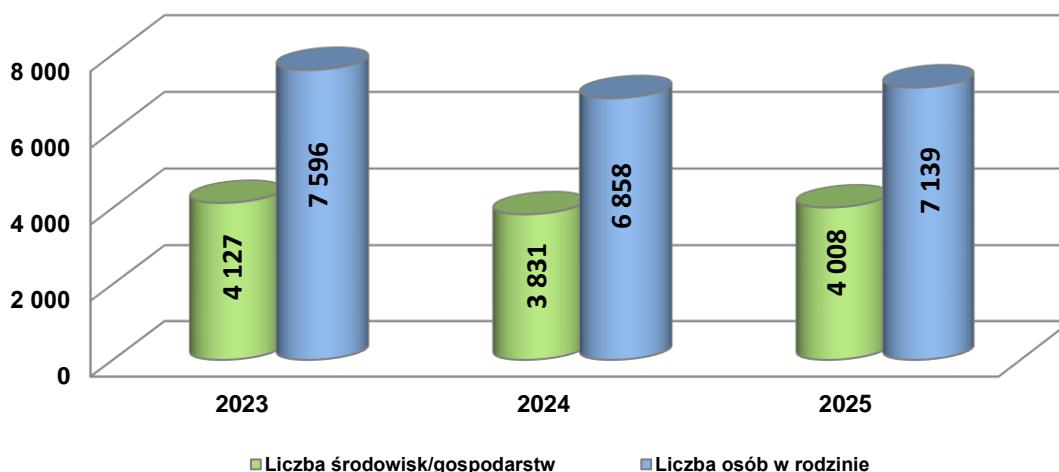
Lp.	Wyszczególnienie	Liczba spraw
1	Pierwszorazowe zgłoszenie - skierowanie do Zespołu ds. Usług	129
2	Pierwszorazowe zgłoszenie - skierowanie do Zespołu Pracy Socjalnej	43
3	Pierwszorazowe zgłoszenie - skierowanie do pracownika Sekcji Pomocy Środowiskowej	559
4	Pierwszorazowe zgłoszenie - skierowanie do Działu Dodatków Mieszkaniowych	18
5	Udzielanie informacji dotyczących uprawnień z obszaru polityki społecznej (pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych, ustalania niepełnosprawności itp.)	3 669
6	Kierowanie osób do innych Zespołów/Stanowisk właściwych do załatwienia określonej sprawy	4 421
7	Współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania trudności w prawidłowym funkcjonowaniu osób i rodzin	511

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba spraw
8	Przyjmowanie dokumentacji niezbędnej do przyznania świadczenia, w tym wniosków o pomoc	616
9	Wydawanie zaświadczeń o korzystaniu/niekorzystaniu ze świadczeń pieniężnych	45
10	Ustalenie uprawnień i wydanie skierowania do FE PZ - FEAD osobie niekorzystającej z pomocy	265
11	Wydanie skierowania do FE PZ FEAD osobie korzystającej z pomocy	23
12	Inne zadania	1 493

Źródło: Dane MOPS – opracowanie własne DPŚ

W 2025 r. w oparciu o ustawę o pomocy społecznej Ośrodek objął wsparciem 4 008 środowisk, w których funkcjonowało łącznie 7 139 osób korzystających z różnego rodzaju świadczeń: pieniężnych i w naturze, udzielanych w postaci pracy socjalnej lub w formie usług.

Wykres nr 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2023-2025

Źródło: Dane MOPS-MRPiPS-03 – opracowanie własne DPŚ

Zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej pomocy udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, a także trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy oraz z powodu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii. Pomoc udzielana jest także, gdy mamy do czynienia ze zdarzeniem losowym i sytuacją kryzysową czy wystąpieniem klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Tabela nr 2. Najczęściej występujące przyczyny ubiegania się o pomoc w latach 2023 – 2025

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba środowisk		
	2023	2024	2025
Długotrwała lub ciężka choroba	2 067	1 967	2 207
Niepełnosprawność	1 184	1 090	1 167
Bezrobocie	1 083	995	1 048
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	605	482	540

Źródło: Dane MOPS – MRiPS-03 - opracowanie własne DPŚ

W 2025 r., podobnie jak w ostatnich latach, najczęściej występującą przyczyną ubiegania się o pomoc była długotrwała lub ciężka choroba, na drugim miejscu jest obecnie niepełnosprawność, kolejna to bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności w rodzinach niepełnych.

Zgodnie z ustawą świadczenia z pomocy społecznej są udzielane na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Pomoc społeczna może być też udzielana z urzędu. Decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego, który przeprowadza się u osób i rodzin korzystających lub ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej w celu ustalenia ich sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej.

W 2025 r. pracownicy socjalni, prowadząc postępowania w sprawie przyznania świadczeń z pomocy społecznej, przeprowadzili z wykorzystaniem aplikacji „Wywiad +” przy pomocy terminali mobilnych 10 962 wywiady środowiskowe w miejscu zamieszkania lub pobytu wnioskującego o pomoc.

W toku prowadzonego postępowania w sprawie przyznania świadczeń z pomocy społecznej ustala się możliwość zapewnienia wsparcia ze strony rodziny. W 2025 r. pracownicy socjalni dodatkowo przeprowadzili 364 wywiady na podstawie art. 103 ustawy o pomocy społecznej, aby ustalić z małżonkiem, zstępnymi lub wstępnymi wysokość lub formę świadczonej przez nich pomocy na rzecz osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia.

Świadczenia pomocy społecznej przyznawane są w formie pieniężnej i niepieniężnej. Zgodnie z art. 36 ustawy o pomocy społecznej świadczeniami z pomocy społecznej są:

- świadczenia pieniężne: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy, zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie, pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki, świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której

mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd,

- **świadczenia niepieniężne:** praca socjalna, bilet kredytowany, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenia społeczne, pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia, mieszkanie chronione, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie - w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.

Tabela nr 3. Korzystający według formy świadczeń z pomocy społecznej w 2025 r.

Wyszczególnienie		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych ¹		3 450	2 979	4 863
w tym	świadczenia pieniężne	2 150	2 090	3 815
	świadczenia niepieniężne	1 764	1 595	2 719

¹ bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania

Źródło: Dane MOPS – MRiPS-03 - opracowanie własne DPŚ

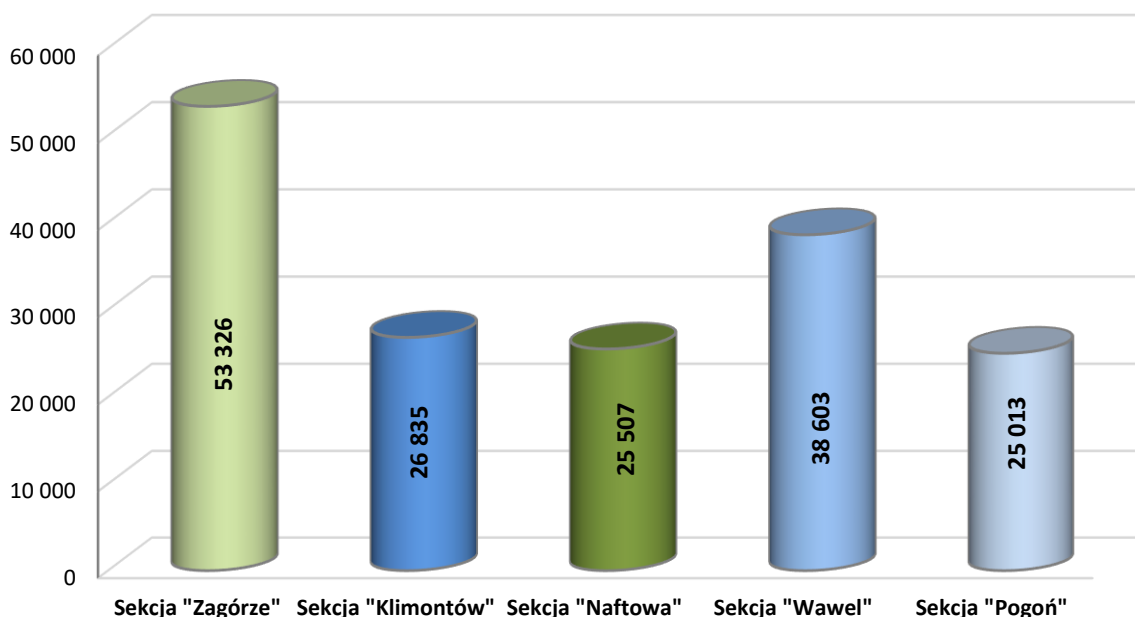
Aby kompleksowo zabezpieczyć wsparcie w ramach ustawy o pomocy społecznej pracownicy Sekcji Pomocy Środowiskowej współdziałali z Zespołem Pracy Socjalnej lub/i Zespołem ds. Usług.

1. Świadczenia pieniężne i w naturze przyznawane na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Zespół ds. świadczeń przyznawanych decyzją odpowiada za pomoc osobom i rodzinom zgłaszającym się do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, oczekującym wsparcia w formie świadczeń pieniężnych i w naturze. Zespół realizuje zadania poprzez 5 Sekcji Pomocy Środowiskowej oraz Sekcję Realizacji Świadczeń.

Sekcje Pomocy Środowiskowej mają swoje siedziby w różnych rejonach Sosnowca a pracownicy prowadzą postępowania obsługując mieszkańców przypisanych do danego obszaru.

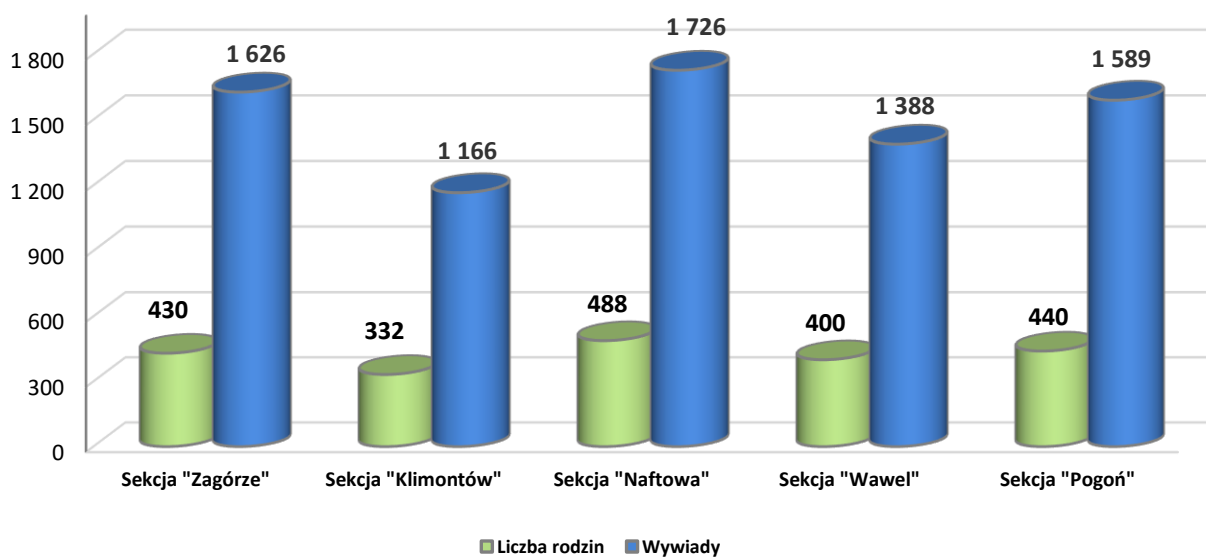
**Wykres nr 5. Liczba osób zameldowanych w poszczególnych obszarach Sekcji Pomocy Środowiskowej
(wg stanu na 31 grudnia 2025 r.)**

Źródło: Dane WSO UM – opracowanie własne DPŚ

Pomimo różnic w liczbie osób zameldowanych w poszczególnych obszarach obsługiwanych przez Sekcje Pomocy Środowiskowej, porównywalna jest liczba rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej oraz liczba przeprowadzonych postępowań.

Wykres nr 6. Liczba środowisk korzystających ze świadczeń i liczba wywiadów 2025 r. z podziałem na Sekcje Pomocy Środowiskowej

Źródło: Dane MOPS - opracowanie własne DPŚ

Pracownicy Sekcji Pomocy Środowiskowej w 2025 r. przeprowadzili 7 495 wywiadów środowiskowych. Liczba ta wskazuje, iż ponad 68% wszystkich ustaleń w sprawie świadczeń z pomocy społecznej przeprowadzili pracownicy Sekcji Pomocy Środowiskowych.

W 2025 r. pracownicy Sekcji Pomocy Środowiskowych przeprowadzili również 130 wywiady na podstawie art. 103 ustawy o pomocy społecznej, aby ustalić z małżonkiem, zstępnymi lub wstępnymi wysokość lub formę świadczonej przez nich pomocy na rzecz osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia.

Ze świadczeń pomocy społecznej mogą korzystać osoby i rodziny, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej oraz wystąpieniu jednego z powodów wymienionych wcześniej określonych w art.7 ustawy o pomocy społecznej.

Od 1 stycznia 2025 r. kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej wynosi:

- 1010 zł - dla osoby samotnie gospodarującej,
- 823 zł - dla osoby w rodzinie.

W systemie pomocy społecznej przez rodzinę rozumie się osoby spokrewnione lub niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o:

- miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach,
- kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Wniosek o udzielenie pomocy może zostać złożony osobiście przez osobę zainteresowaną, listownie, telefonicznie, elektronicznie lub przez inne osoby i instytucje w imieniu osoby zainteresowanej.

Prowadząc postępowanie pracownik socjalny ustala sytuację rodzinną, zdrowotną, mieszkaniową i dochodową osoby zainteresowanej pomocą. Dokumentami potwierdzającymi sytuację życiową są m. in. zaświadczenia o zarobkach, odcinki renty/emerytury lub inne dokumenty określające wysokość dochodu rodziny, rachunki potwierdzające regulowanie opłat mieszkaniowych, wypisy ze szpitala, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub niezdolności do pracy itp.

W 2025 r. na podstawie prowadzonych postępowań w sprawie przyznania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz pomocy przyznawanej w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” wydano 22 633 decyzje administracyjne.

Rodzaje i zasady przyznawania świadczeń z pomocy społecznej omówione są poniżej.

1.1 Zasilek stały

Zgodnie z ustawą zasilek stały przysługuje osobie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od ustawowego kryterium dochodowego.

Zasilek stały przyznaje się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej w wysokości różnicy między 130% kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym, że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 1 229 zł miesięcznie,
- w przypadku osoby w rodzinie w wysokości różnicy między 130% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.
- kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 100 zł miesięcznie.
- zasilek stały przyznaje się bezterminowo:
 - w przypadku niezdolności do pracy z tytułu wieku - w przypadku osiągnięcia wieku emerytalnego określonego w artykule 24 ustęp 1 oraz artykule 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
 - w przypadku, gdy orzeczenie jest wydane na czas nieokreślony.

Zasilek stały przyznaje się na czas określony w przypadku, gdy orzeczenie ma charakter okresowy.

Od sierpnia 2024 r. weszła w życie Ustawa z dnia 24 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Zgodnie z art. 3 ust.1 w/w ustawy jeżeli decyzja przyznająca świadczenie z pomocy społecznej została wydana w związku z niepełnosprawnością potwierdzoną orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności i okres, na który została przyznana pomoc jest uzależniony od terminu ważności tego orzeczenia, którego okres ważności ulega przedłużeniu na podstawie art.6bb ust.1 w/w ustawy, okres wskazany w decyzji ulega przedłużeniu na okres, na jaki zachowuje ważność orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Zmiana decyzji następuje na podstawie danych z zaświadczenia określającego termin ważności dotychczasowego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, które zachowuje ważność do dnia wydania kolejnego ostatecznego orzeczenia, nie dłużej jednak niż do ostatniego dnia szóstego miesiąca następującego po dacie określającej tę ważność.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu każdorazowo po zmianie przepisów prawa wszczynali postępowania administracyjne z urzędu w celu zmiany decyzji administracyjnych.

Tabela nr 4. Korzystający z pomocy w formie zasiłku stałego w 2025 r.

Forma pomocy	Liczba wydanych decyzji	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe - ogółem	1 362	729	6 762	7 017 390	723	922
w tym przyznane dla osoby						
samotnie gospodarującej	x	614	5 827	6 295 967	614	614
pozostającej w rodzinie	x	131	935	721 423	122	324
Składki na ubezpieczenie zdrowotne (przy zas. stałym)	x	575	5 473	536 297	x	x

Źródło: Dane MOPS: sprawozdanie MRPiPS-03, SKŁ-ZDR – opracowanie własne DPŚ

W 2025 r. zasiłki stałe otrzymywało 729 osób. Dodatkowo 575 spośród tych osób miało opłacone składki na ubezpieczenie zdrowotne.

1.2 Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego osobie samotnie gospodarującej lub rodzinie, których dochód jest niższy niż ustawowe kryteria dochodowe.

Zasiłek okresowy ustala się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż kwota kryterium dochodowego na osobę w rodzinie,
- w przypadku rodziny - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.
- Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50% różnicy między:
 - kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby,
 - kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie.

Decyzje na pomoc w formie zasiłku okresowego otrzymało 1 239 osób.

Tabela nr 5. Przyznane zasiłki okresowe z podziałem na powody ich przyznawania w 2025 r.

Formy pomocy	Liczba wydanych decyzji	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki okresowe - ogółem	3 876	1 239	7 989	4 395 784	1 211	2 557
w tym przyznane z powodu						
bezrobocia	x	724	4 267	2 399 474	718	1 472
długotrwałej choroby	x	246	961	497 123	242	444
niepełnosprawności	x	231	1 205	541 754	222	551
inne	x	387	1 556	957 433	385	889

Źródło: Dane MOPS: sprawozdanie MRPiPS-03 – opracowanie własne DPŚ

1.3 Zasiłki celowe

Zasiłek celowy jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego.

Specjalny zasiłek celowy może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe - w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Świadczenie to nie podlega zwrotowi. W Ośrodku opracowano politykę przyznawania świadczeń, celem zapewnienia równego traktowania zgłaszających się o pomoc oraz dostosowaną do posiadanych w budżecie MOPS środków finansowych.

Tabela nr 6. Korzystający z pomocy w formie zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego w 2025 r.

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe ogółem	915	1 953	287 333	906	1 406
w tym					
Specjalny zasiłek celowy	273	404	77 468	272	344
Zasiłek celowy na zakup lub dofinansowanie do zakupu odzieży i obuwia	407	552	75 880	406	592
Zasiłek celowy na zakup ogrzewania, w tym opału, energii elektrycznej, gazu, inne źródła	178	202	55 100	178	357

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłek celowy na dofinansowanie do zakupu środków czystości	318	420	29 370	318	473
Zasiłek celowy na dofinansowanie do zakupu leków, w tym na pokrycie części lub całości kosztów leków i leczenia	147	205	25 140	147	240
Zasiłek celowy na zakup bielizny pościelowej, koldry i poduszki	35	44	3 250	35	48

Źródło: Dane MOPS – opracowanie własne DPS

W 2025 r. przyznano 1 953 świadczenia w formie zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego dla 915 rodzin na łączną kwotę 287 333 zł. Najwięcej środków przeznaczono na specjalne zasiłki celowe, bieżące zabezpieczenie zakupu odzieży i obuwia, na zakup ogrzewania, w tym opału, energii elektrycznej, gazu, innych źródeł.

Zasiłki celowe przyznawane były również m.in.: na dofinansowanie do zakupu energii elektrycznej lub gazu, dofinansowanie do kosztów napełnienia butli gazowej, na pokrycie kosztów remontu mieszkania, na dofinansowanie przeprowadzenia drobnych napraw, na zakup niezbędnych przedmiotów użytku domowego.

Specjalne zasiłki celowe z uwagi na szczególnie uzasadniony przypadek przyznano dla 218 rodzin. Zasiłki te były przyznane również na dofinansowanie do zakupu ogrzewania, w tym opału, energii elektrycznej, gazu, innych źródeł.

Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi. Z tego tytułu 3 osoby otrzymały pomoc na łączną kwotę 9 tys. zł.

W roku 2025 zrezygnowano ze świadczenia w postaci węgla w naturze. Świadczeniobiorcy na ten cel otrzymali zasiłki celowe.

W sytuacjach, gdy występuje podejrzenie marnotrawienia przyznanych świadczeń lub wykorzystywaniu ich niezgodnie z przeznaczeniem pracownicy socjalni Sekcji Pomocy Środowiskowych po rozeznaniu sytuacji przyznają świadczenia pieniężne realizowane w formie bonów towarowych na okaziciela. W 2025 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przyznał 353 takie świadczenia na łączną kwotę 271 180 zł.

W celu ustalenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny zawiera kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną.

Tabela nr 7. Kontrakty socjalne zawierane w 2025 r.

Praca prowadzona w oparciu o:	Liczba kontraktów	Liczba osób objęta kontraktami
Kontrakt socjalny część A*	133	133
Kontrakt socjalny część B*	9	9

Źródło: Dane MOPS: sprawozdania MRiPS-03 – opracowanie własne DPŚ

* Kontrakt socjalny część A dotyczy osób i rodzin, z którymi zawierany jest kontrakt w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej. Kontrakt socjalny część B dotyczy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, o których mowa w art. 49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zawierany w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Pracownik socjalny może zawrzeć kontrakt socjalny z osobą lub rodziną w celu ustalenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej. W 2025 r. pracownicy zawarli 142 kontrakty socjalne.

1.4 Wynagrodzenie należne opiekunowi/kuratorowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd

W ramach zadań zleconych finansowanych z dotacji budżetu państwa, gmina realizuje wypłatę wynagrodzenia należnego opiekunowi za sprawowanie opieki przyznanego przez sąd. W 2025 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu wypłacił wynagrodzenia 8 opiekunom prawnym na łączną kwotę 58 467,01 zł.

Wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. Wynagrodzenie to obliczone w stosunku miesięcznym nie może przekraczać 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia.

Udzielenie świadczeń w postaci wynagrodzenia za sprawowanie opieki nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.

Pracownicy Ośrodka na wniosek sądu ustalają i wskazują kandydatów na opiekuna czy kuratora. Obowiązek wskazania kandydata na opiekuna prawnego ciąży na gminie zgodnie z art. 149 § 3 i art. 162 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 roku, Kodeks rodzinny i opiekuńczy, zgodnie z którym, w przypadku braku osób najbliższych, krewnych oraz innych osób, którym mogłaby być powierzona opieka nad osobą ubezwłasnowolnioną lub ubezwłasnowolnioną częściowo, sąd opiekuńczy zwraca się o wskazanie osoby, której opieka mogłaby być powierzona, do właściwej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.

1.5 Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki

Dział ds. Rodzin na podstawie ustawy o pomocy społecznej udziela pomocy wychowankom opuszczającym placówki i inne ośrodki np.: domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki

wychowawcze i szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i młodzieżowe ośrodki wychowawcze. Procesem usamodzielnienia w 2025 r. objęta była 1 wychowanka opuszczająca takie ośrodki. Wychowanka skorzystała z pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej. Kwota świadczenia wypłacona usamodzielnianej wychowance wyniosła 2 066 zł. Oprócz pomocy finansowej wychowanka objęta była wsparciem w procesie usamodzielnienia, które dotyczyło głównie pomocy w opracowaniu i realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia.

W roku 2025 r., pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki nie została wypłacona żadnemu wychowankowi opuszczającemu placówki resocjalizacyjne.

1.6 Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu”

Program „Posiłek w szkole i w domu” realizowany był na podstawie Uchwały Nr 149 Rady Ministrów z dn. 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 – 2028”.

Pomoc przyznawana w ramach programu trafia do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych – spełniających warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz kryterium dochodowe, tj. 200% kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej.

Program przewiduje wsparcie w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

W Sosnowcu posiłek w ramach programu realizowano głównie we współpracy ze szkołami oraz stołówką środowiskową prowadzoną przez Centrum Usług Socjalnych i Wsparcia. W ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” posiłki są również dowożone osobom dorosłym, w tym osobom niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność), które nie są w stanie same przygotować sobie gorącego posiłku. W 2025 r. dowóz realizował Bar Mleczny ALAMART, który został wyłoniony do realizacji zadania w trybie zamówień publicznych.

Wydatki na realizację programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2025 r. wyniosły 3 407 621,60 zł, w tym dofinansowanie z budżetu państwa w wysokości 1 976 436,00 zł.

W ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2025 r. pomoc trafiła do 3 516 osób. Pomoc w formie świadczenia pieniężnego otrzymało 1 821 rodzin, w których łącznie funkcjonowało 3 337 członków tych rodzin. Z pomocy w formie posiłku przyznanego w ramach programu skorzystały 533 osoby w tym:

- 431 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej,
- 102 osoby dorosłe, korzystające z posiłku w stołówce prowadzonej przez Centrum Usług Socjalnych i Wsparcia oraz z posiłku dowiezionego do miejsca zamieszkania bądź pobytu (posiłki dowożono 44 osobom).

Na podstawie Programu Osłonowego przyjętego Uchwałą nr 1287/LXXXIII/2023 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 30 listopada 2023 r. jest również, w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”, udzielana pomoc w formie posiłków, przyznawana na wniosek dyrektora szkoły, niewymagająca

przeprowadzenia wywiadu środowiskowego. Z tej formy wsparcia w 2025 r. skorzystało 55 uczniów, którym zabezpieczono 4 278 świadczeń. Wśród tych uczniów 16 dzieci skorzystało również z innych form wsparcia przewidzianych w Programie „Posiłek w szkole i w domu”.

W 2025 r. odbyła się coroczna miejska wigilia dla 220 osób najuboższych, samotnych i bezdomnych na łączną kwotę 6 600 zł. Pomoc realizowana była poza programem i sfinansowana w całości ze środków własnych gminy.

1.7 Inne działania realizowane w ramach zadań Sekcji Pomocy Środowiskowej

Pracownicy socjalni Sekcji Pomocy Środowiskowej przeprowadzają wywiady środowiskowe na zlecenie Wydziału Zdrowia Urzędu Miejskiego w Sosnowcu, który prowadzi postępowania w sprawie ustalenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanego ze środków publicznych. W 2025 r. przeprowadzono 343 takich wywiadów środowiskowych lub ustaleń sytuacji. Od 1 stycznia 2026 r. zadanie związane z potwierdzaniem prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w całości będzie realizowane przez Dział Pomocy Środowiskowej.

Dodatkowo do zadań pracowników Sekcji należy rozeznanie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i zdrowotnej osób korzystających z pomocy społecznej na potrzeby związane z ustaleniem odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. W 2025 r. dokonano 12 tego rodzaju rozeznania sytuacji.

2. Świadczenia niepieniężne przyznawane na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Udzielenie świadczeń w postaci interwencji kryzysowej, pracy socjalnej, poradnictwa, uczestnictwa w zajęciach klubu samopomocy, klubu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, schronienia w formie ogrzewalni i noclegowni, sprawienia pogrzebu, a także przyznanie biletu kredytowanego nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.

2.1 Praca socjalna

W 2025 r. praca socjalna, zwłaszcza praca socjalna o charakterze interwencyjnym, gdy sytuacja wymagała natychmiastowego działania, realizowana była przez wszystkie komórki organizacyjne działające w obszarze pomocy społecznej. Komórką powołaną do realizacji na bieżąco metodycznej pracy socjalnej z osobami wymagającymi wsparcia jest Zespół Pracy Socjalnej. W skład Zespołu wchodzi pracownicy socjalni świadczący pracę socjalną, pracownik socjalny ds. wolontariatu oraz Sekcja Asysty Rodzinnej. Pracownicy socjalni ZPS prowadzą usługę pracy socjalnej rozumianą jako działalność zawodową, mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi, promującą zmiany społeczne, rozwiązywanie problemów we wzajemnych ludzkich relacjach oraz upodmiotowienie. Kluczowe dla pracowników socjalnych jest oparcie pracy socjalnej na wartościach i zasadach. Celem pracy socjalnej jest zmiana, która powoduje poprawę (lub przynajmniej nie pogorszenie) sytuacji/ funkcjonowania osoby lub rodziny. Natomiast jednym z głównych czynników zmiany jest relacja

pomocowa między osobą a pracownikiem socjalnym, będąca fundamentem, „sercem” pracy socjalnej, niezależnie od podejścia teoretycznego czy stosowanej metody. W Zespole Pracy Socjalnej praca socjalna jest procesem, rozumianym jako zespół metodycznych czynności (a nie pojedyncze działania) podejmowanych w określonym celu.

Zespół Pracy Socjalnej prowadzi swoją pracę również w oparciu o projekty socjalne, jednym z nich jest „Podwórkowy Mopsikobus”, który w 2025 r. zrealizowany był w partnerstwie z PKM Sosnowiec i MOSiR -em Sosnowiec. W roku 2025 w okresie lipiec-sierpień odbyło się 6 imprez plenerowych z zaplanowanych 7 na Porąbce, Kazimierzu, Miłowicach, na Juliuszu, Nivce i Klimontowie, w których uczestniczyła również Sosnowiecka Orkiestra Dęta, Teatr Zagłębia, Nadleśnictwo „Siewierz”, Policja, Straż Pożarna, ZOZ Pogotowie Ratunkowe, Szkoła Języków Obcych „Profi Lingua”, Ekodoradca z Wydziału Ekologii i Gospodarki Odpadami Urzędu Miasta Sosnowiec, Klub Piłkarski „Zagłębie Sosnowiec”, Pogotowie Ratunkowe w Sosnowcu, Państwowa Inspekcja Pracy.

Pracownicy socjalni Zespołu Pracy Socjalnej mający swoją siedzibę na ul. Rzeźniczej 12, prowadzą swoje sprawy na obszarze całego miasta. W roku 2025 prowadzonych było 1263 środowisk. W stosunku do roku poprzedniego przybyło 256 środowisk wymagających pomocy w postaci pracy socjalnej. Należy zaznaczyć, że większość rodzin/osób korzystających z pomocy w formie pracy socjalnej nie korzysta z pomocy finansowej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Warte uwagi jest jeszcze to, iż coraz częściej osoby/rodziny same zgłaszają się do Zespołu Pracy Socjalnej, o którym dowiedziały się z informacji umieszczonej na stronach internetowych albo tablicach informacyjnych mieszczących się na terenie Ośrodka lub od swoich znajomych, którzy korzystają lub korzystali z tej formy pomocy.

Zespół Pracy Socjalnej prowadzi szereg zadań, a najważniejsze z nich obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 8. Działania Zespołu Pracy Socjalnej w roku 2025.

Wyszczególnienie	2025
Liczba przyjętych zgłoszeń w tym:	359
wewnętrzne (MOPS)	133
zewewnętrzne (telefoniczne/osobiste)	226
Liczba prowadzonych kart interwencji	19
Liczba interwencyjnych zabezpieczeń dzieci na podst. Art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej	22
Liczba prowadzonych spraw w związku z wnioskiem o umieszczenie w dps bez zgody	82
Liczba prowadzonych spraw w związku z wnioskiem o leczenie psychiatryczne bez zgody	20
Liczba wniosków o asystenta rodziny	126
Liczba prowadzonych spraw w związku z art.119 ust 1 pkt 3,4,7ups	576

Źródło: Dane MOPS – opracowanie ZPS

Jednym z kluczowych zadań realizowanych przez Zespół Pracy Socjalnej jest sporządzanie wniosków o umieszczenie w domu pomocy społecznej bez wymaganej zgody. Liczba kierowanych wniosków utrzymywała się na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym – w 2024 roku złożono 93 wnioski, natomiast w roku 2025 złożono 82 wnioski. Wynika z tego, że nadal duża część osób wymaga takiej formy wsparcia, co wiąże się ze starzeniem mieszkańców Sosnowca oraz problemami wynikającymi z zaburzeniem zdrowia psychicznego. Ponadto zwiększyła się liczba zgłoszeń dotyczących objęcia osób wsparciem w formie pracy socjalnej. W roku 2024 takich zgłoszeń było 355, a roku 2025 - 359 liczba zgłoszeń telefonicznych była w ilości 172 a osobistych to 54. Również zwiększyła się liczba interwencyjnych zabezpieczeń dzieci w związku z art.12a Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W roku 2024 takich interwencji było 13, natomiast w roku 2025 już było ich 22.

Pracownicy socjalni ZPS swoje zadania wykonują również w oparciu o art.11 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i w sytuacji powzięcia przez Ośrodek informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej pracownicy socjalni przeprowadzają wywiad środowiskowy. Również w oparciu o wywiady środowiskowe pracownicy socjalni ZPS sporządzają opinie o sytuacji socjalno-bytowej dla sądu, prokuratury czy osób fizycznych ubiegających się o wsparcie różnych fundacji pomocowych. W roku 2025 przeprowadzono 210 wywiadów.

Ponadto pracownicy socjalni w oparciu o kodeks rodzinny i opiekuńczy prowadzą pracę z rodzinami wskazanymi przez Sąd i przekazują Sądowi co 6 miesięcy sprawozdania z pracy z rodziną. W roku 2025 tą formą pomocy objęto 69 rodzin. Z tytułu zaburzeń psychicznych pracownicy socjalni świadczyli prace socjalną w 2025 r. dla 181 rodzin. Natomiast praca socjalna świadczona dla seniorów w 2025 r. była świadczona dla 241 osób. Praca socjalna świadczona na rzecz osób z uwagi na narkomanie lub alkoholizm w 2025 r. była dla 234 osób.

2.2 Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. W 2025 r. ze specjalistycznego poradnictwa udzielanego w Ośrodku skorzystało 285 rodzin.

W ramach poradnictwa prawnego udzielano informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów.

Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. W 2025 r. udzielono 375 porad psychologicznych świadczonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu.

2.3 Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania

Usługi opiekuńcze przysługują osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Pracownicy socjalni rozeznają potrzeby i prowadzą postępowania w sprawie przyznania pomocy. Ośrodek wyłania wykonawcę usług zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych oraz nadzoruje realizację tych usług.

Usługi opiekuńcze obejmują m. in. pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych, takich jak robienie zakupów, sprzątanie, gotowanie, załatwianie spraw w urzędach, opiekę higieniczną i pielęgnacyjną (mycie, kąpanie, ubieranie, zapobieganie powstawaniu odleżyn i odparzeń, karmienie itp.), a także w miarę możliwości również zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych świadczone są przez osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu, m. in. psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego, terapeuty zajęciowego oraz innych specjalistów w zależności od potrzeb.

W 2025 r. wydatki na usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze poniesione ze środków własnych gminy stanowiły łączną kwotę 5 479 664,65 zł za 133 132 godziny usług zrealizowane dla 531 osób. Wydatki poniesione w ubiegłym roku na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach dotacji z budżetu państwa kształtowały się na poziomie 615 461,28 zł za 11 179 godzin świadczonych dla 45 osób. Ponadto w 2025 r. usługi opiekuńcze świadczone były również przez opiekunki zatrudnione w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, które wsparły 303 osoby, w tym 43 osoby w ramach projektu unijnego „Tak to się robi w Sosnowcu”, przez łącznie 33 452 godziny.

2.4 Umieszczenia w domach pomocy społecznej

Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Pobyt w domu pomocy społecznej – zgodnie z ustawą o pomocy społecznej przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu.

W przypadku osób ubezwłasnowolnionych lub osób, które mają trudności w samodzielnym funkcjonowaniu, a nie wyrażają lub nie są w stanie wyrazić zgody na umieszczenie w domu pomocy, konieczne jest wydanie postanowienia sądu.

Domy Pomocy Społecznej (DPS) zapewniają całodobową opiekę osobom starszym i niepełnosprawnym, w szczególności miejsce zamieszkania, wyżywienie, opiekę, pielęgnację, terapię zajęciową, dostęp do kultury i wypoczynku a także spokój i bezpieczeństwo na terenie domu i opiekę podczas organizowanych zajęć poza domem.

Pobyt w domu pomocy jest odpłatny. Odpłatność pobierana jest do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w danym domu pomocy społecznej:

- mieszkaniec domu ponosi odpłatność w wysokości 70% swojego dochodu,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi ponoszą odpłatność – zgodnie z zawartą umową cywilnoprawną, jednakże tylko wtedy, gdy ich dochód przekracza 300% ustawowego kryterium dochodowego (od 1 stycznia 2025 r. jest to 823 zł x ilość osób w rodzinie x 300% oraz 1 010 zł x 300% w przypadku osoby samotnie gospodarującej),
- gmina, z której osoba została skierowana ponosi pozostałe koszty utrzymania, tj. dopełniając wysokość średniego miesięcznego kosztu pobytu w DPS.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami osobę kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania. Domy pomocy społecznej, w zależności od tego, dla kogo są przeznaczone, dzielą się na następujące typy:

- dla osób w podeszłym wieku,
- dla osób przewlekle somatycznie chorych,
- dla osób przewlekle psychicznie chorych,
- dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,
- dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie,
- dla osób niepełnosprawnych fizycznie,
- dla osób uzależnionych od alkoholu.

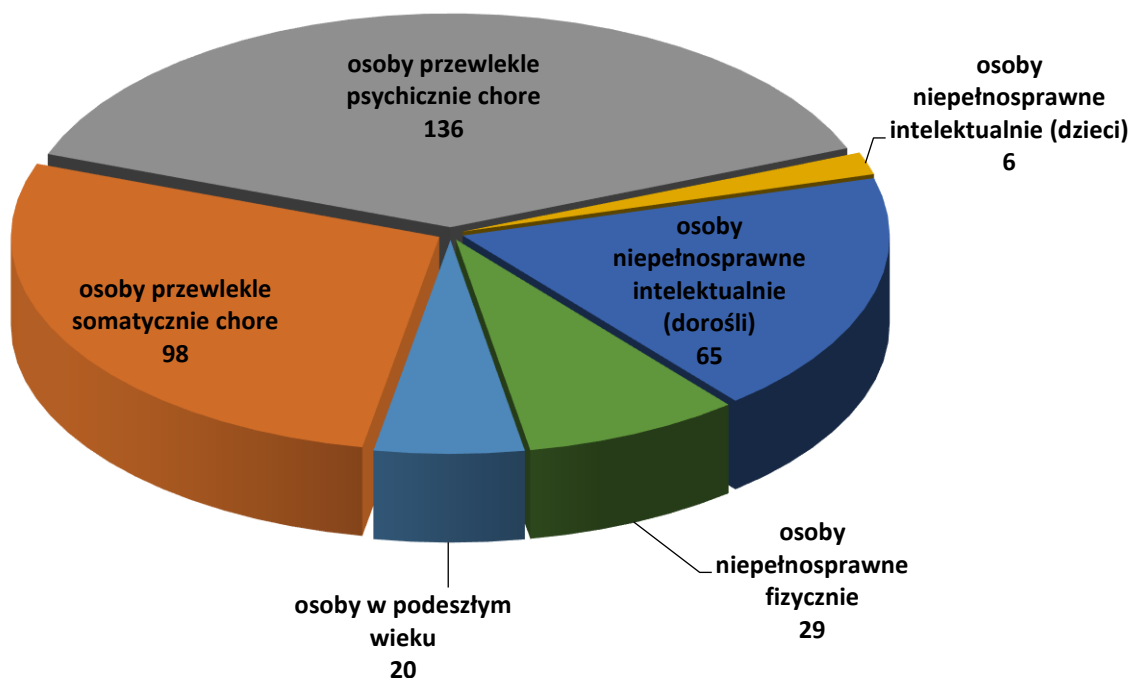
W Sosnowcu funkcjonują 2 domy pomocy społecznej:

- DPS przy ul. Jagiellońskiej 2 dla osób w podeszłym wieku (80 miejsc), średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 2025 r. – 7 851,43 zł,
- DPS „Zakątek” przy ul. Andersa 81 dla osób w podeszłym wieku oraz dla osób przewlekle somatycznie chorych (70 miejsc, w tym 32 miejsca dla osób przewlekle somatycznie chorych), średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 2025 r. – 8 119,77 zł.

Należy podkreślić, że wobec występujących potrzeb nadal osoby ze wskazaniem umieszczenia w domu pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych są kierowane również poza teren tutejszej Gminy.

W 2025 r. w sosnowieckich domach przebywało 200 osób, w tym 1 osoba na tzw. „starych zasadach”, tj. umieszczona przed 1 stycznia 2004 r., w ramach dotacji celowej z budżetu państwa.

Wykres nr 7. Liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej poza terenem Gminy.

Źródło: Dane MOPS – opracowanie własne DPŚ

Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. w DPS poza terenem Gminy przebywały 322 osoby. W ubiegłym roku gmina poniosła wydatki w wysokości 18 668 997,09 zł za łącznie 354 osoby umieszczone w domach pomocy poza terenem miasta, w tym 2 osoby w domach niepublicznych.

W 2025 r. o pomoc w formie umieszczenia w domach pomocy społecznej ubiegało się 161 osób. Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. na umieszczenie poza terenem miasta oczekiwały 54 osoby, a w Sosnowcu 84 osoby. W 2025 r. umieszczono w DPS na terenie Sosnowca 52 osoby, natomiast poza terenem miasta – 38 osób.

Tabela nr 9. Liczba osób umieszczonych oraz ubiegających się o umieszczenia w domach pomocy społecznej w latach 2023 – 2025

Wyszczególnienie		2023	2024	2025
Liczba skompletowanych wniosków		137	163	161
Liczba umieszczonych osób		87	77	90
w tym:	- na terenie miasta	51	41	52
	- poza miastem	36	36	38

Wyszczególnienie		2023	2024	2025
Liczba osób oczekujących na umieszczenie		69	125	138
w tym:	na terenie miasta	21	60	84
	poza miastem	48	65	54

Źródło: Dane MOPS – opracowanie własne DPŚ

2.5 Pobyty w mieszkaniu wspomaganym

Pobyt w mieszkaniu wspomaganym przyznawany jest osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki. Mieszkanie wspomagane jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby w nim przebywające, przy wsparciu specjalistów, do prowadzenia niezależnego życia lub wspierającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu.

Osoby do mieszkania wspomaganego kierowane są na podstawie decyzji administracyjnej. Odpłatność za usługi za pobyt w mieszkaniu do końca ustalana jest na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Sosnowcu. W mieszkaniu wspomaganym zatrudniony jest terapeuta zajęciowy, osoby korzystające z powyższego wsparcia mają również zapewnioną pomoc opiekuna w wymiarze 3 godziny dziennie 5 razy w tygodniu, natomiast osoby wymagające wsparcia w przemieszczaniu się, utrzymaniu higieny osobistej i ubieraniu się mają zapewnione wsparcie opiekuna w wymiarze 3 godziny dziennie 7 razy w tygodniu. Ponadto osoby skierowane do mieszkania wspomaganego są objęte wsparciem 2 pracowników socjalnych odpowiedzialnych za jego funkcjonowanie.

W mieszkaniu zapewnia się usługi bytowe oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania i rozwijania samodzielności osoby na poziomie psychofizycznych możliwości.

W jednym czasie z mieszkania wspomaganego MOPS przy ul. Przejazd 1/7 do 31 grudnia 2025 r. mogło korzystać maksymalnie 7 osób w podeszłym wieku z orzeczonym znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, natomiast od 1 stycznia 2026 r., liczba mieszkańców nie może być wyższa niż 6.

W 2025 r. z pobytu w mieszkaniu skorzystało narastająco 9 osób. Na utrzymanie mieszkania (opłaty czynszowe i energia elektryczna) w ubiegłym roku wydatkowano łącznie 49. 008,61 zł.

2.6 Kierowanie osób niepełnosprawnych i starszych do udziału w zajęciach ośrodków wsparcia

Osoby starsze i niepełnosprawne, które wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych są kierowane do ośrodków wsparcia zapewniających inny rodzaj usług, tj. dziennych domów pomocy społecznej oraz środowiskowych domów samopomocy.

W Sosnowcu funkcjonują dwa dzienne domy pomocy społecznej przeznaczone dla osób w podeszłym wieku:

- Dzienny Dom Pomocy Społecznej z siedzibami przy ulicach:
 - Szymanowskiego 5a – 25 miejsc,
 - Szybikowej 8 – 35 miejsc.
- Dzienny Dom „Senior+” przy ulicy Żeromskiego 4b - 40 miejsc.

Dzienne domy świadczą usługi dla osób starszych polegające m. in. na organizowaniu zajęć terapeutycznych, relaksacyjnych, kulturalno-towarzyskich czy zapewnieniu posiłków. Ich działania nakierowane są na poprawę i utrzymanie sprawności fizycznej i zdrowotnej osób, rozwijanie różnorodnych zainteresowań. W ubiegłym roku z usług dziennych domów skorzystało 97 osób.

Dla osób niepełnosprawnych intelektualnie miasto oferuje pomoc w placówce specjalistycznej, jaką jest Dzienny Dom Pomocy Społecznej dla osób z niepełnosprawnością intelektualną przy ul. gen. Stefana Grota Roweckiego 2. Dom dysponuje 15 miejscami dziennego pobytu oraz 2 miejscami całodobowymi okresowego pobytu. Dzienny Dom świadczy usługi dla osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu znacznym i głębokim w szczególności: zapewnia opiekę, posiłki, organizuje zajęcia terapeutyczne, rehabilitację ruchową oraz kontakty społeczne. Każdy z podopiecznych może liczyć także na terapię indywidualną. Oprócz zajęć rehabilitacyjnych i relaksacyjnych personel stara się aktywizować podopiecznych, a w miarę ich możliwości usprawniać ich samoobsługę. W 2025 r. z usług dziennego domu skorzystało 20 osób, w tym 4 osoby skorzystały z miejsc noclegowych.

W Sosnowcu funkcjonują również dwa środowiskowe domy samopomocy:

- Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi „SALVE” przy ul. Lenartowicza 73 – 60 miejsc, brak miejsc całodobowych, z usług skorzystało 71 osób;
- Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie przy ul. Grota – Roweckiego 2 – 35 miejsc pobytu dziennego i 3 miejsca całodobowe oraz filia Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie przy ul. Wojska Polskiego 86 – filia dysponuje 60 miejscami, z usług skorzystało łącznie 115 osób.

Środowiskowe domy samopomocy świadczą usługi m. in. poprzez pomoc osobom w ich readaptacji i rehabilitacji, integrację z otoczeniem, aktywizację społeczno-zawodową, prowadzenie zajęć psychoterapeutycznych, psychoedukacyjnych, poradnictwo dla uczestników i ich rodzin w sytuacjach kryzysowych i inne wymienione w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

2.7 Realizacja pomocy dla cudzoziemców w oparciu o Indywidualny Program Integracji

Indywidualny Program Integracji przeznaczony jest dla osób, które uzyskały w Polsce status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pobyt czasowy przyznany dlatego, że są członkami rodziny osoby, która posiada w Polsce status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą. Jest to indywidualnie dopasowywany program, w ramach którego pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej udziela wsparcia w codziennych sprawach oraz pomaga w uzyskaniu środków finansowych przysługujących przez okres

12 miesięcy. Pomoc obejmuje świadczenia pieniężne na wyżywienie, sfinansowanie kosztów najmu lokali, naukę języka polskiego oraz opłaty składki na ubezpieczenie zdrowotne.

W 2025 r. 8 rozpoczętych indywidualnych programów integracyjnych było kontynuowanych przez pracowników socjalnych Zespołu ds. Usług. Od 1 stycznia 2025 r. indywidualne programy integracyjne realizuje Dział Pomocy Środowiskowej. W 2025 r. realizowano 2 takie programy. Łączny koszt świadczeń pieniężnych wypłaconych z tego tytułu w ubiegłym roku stanowił kwotę 189 097,70zł.

2.8 Zabezpieczenie schronienia dla osób bezdomnych

Jedną z przyczyn korzystania z pomocy społecznej jest bezdomność. Podstawowym świadczeniem, z którego korzystają bezdomni zwłaszcza w okresie zimowym jest udzielenie schronienia. Na terenie Sosnowca osoby bezdomne mogą korzystać z tymczasowych miejsc noclegowych w Ośrodku Opiekuńczym dla Bezdomnych przy ul. Piotrkowskiej 19 oraz w Noclegowni prowadzonej przez Caritas przy ul. Kaliskiej 25.

W 2025 r. w Ośrodku Opiekuńczym dla Bezdomnych schronienie znalazło 97 osób (w tym 72 mężczyzn i 25 kobiet). Ze schronienia w Noclegowni Caritas w ubiegłym roku skorzystało łącznie 53 mężczyzn skierowanych przez pracowników MOPS.

Tabela nr 10. Liczba osób bezdomnych korzystających ze schronienia na terenie Sosnowca w latach 2023– 2025

Wyszczególnienie	Liczba osób		
	2023	2024	2025
Ośrodek Opiekuńczy dla Bezdomnych	141	136	97
Noclegownia Caritas	55	52	53
Ogrzewalnia	188	131	138

Źródło: Dane MOPS – opracowanie własne DPŚ

Poza terenem miasta ze schronienia skorzystały 2 osoby bezdomne, dla których Sosnowiec był ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stały.

Na okres zimy, tj. od 1 listopada do 30 kwietnia przy ul. Piotrkowskiej 23 w Sosnowcu uruchamiana jest Ogrzewalnia, która posiada 20 miejsc siedzących. Prawo do pobytu w Ogrzewalni mają osoby z terenu miasta Sosnowca, które same się zgłosiły, zostały przywiezione przez Policję, Straż Miejską lub Pogotowie. W 2025 r. z miejsca w Ogrzewalni skorzystało łącznie 138 osób bezdomnych, wśród których było 11 kobiet. W Sosnowcu przy ul. Piotrkowskiej 17 funkcjonuje też Łaźnia, z której mogą korzystać osoby skierowane przez pracownika socjalnego.

Schronisko dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi przy ul. Szpitalnej 1, będące w strukturze Centrum Usług Socjalnych i Wsparcia. Placówka dysponuje 15 miejscami dla osób wymagających tego rodzaju wsparcia.

Głównym zadaniem Schroniska jest zapewnienie tym osobom całodziennego schronienia, noclegu, wyżywienia, podstawowych potrzeb bytowych, pomocy socjalnej, usług aktywizacyjnych i opiekuńczych, polegających na m.in. pomocy w czynnościach życia codziennego, w higienie osobistej i pielęgnacji w chorobie oraz pomocy w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych.

W 2025 r. z usług Schroniska skorzystały 62 osoby (w tym 45 mężczyzn i 17 kobiet).

2.9 Współpraca z Aresztem Śledczym w zakresie pomocy dla osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością

W 2025 r. kontynuowano współpracę z Aresztem Śledczym w Sosnowcu. Zorganizowano jedno spotkanie pracowników MOPS z osadzonymi, w którym uczestniczyło 13 osób przebywających w areszcie oraz jedno spotkanie z kadrą Działu Penitencjarnego. Pracownicy Ośrodka przekazali osadzonym informacje o zasadach udzielania świadczeń z pomocy społecznej po opuszczeniu zakładu penitencjarnego, wyjaśniali zasady przyznawania świadczeń rodzinnych, dodatków mieszkaniowych, ustalania stopnia niepełnosprawności, informowali o kryteriach dochodowych uprawniających do pomocy oraz możliwości skorzystania z poradnictwa prawnego i psychologicznego.

Tutejszy Ośrodek korespondował zarówno z zakładami penitencjarnymi, jak i osadzonymi. Po opuszczeniu zakładów penitencjarnych z różnych form pomocy społecznej skorzystały 104 osoby, w tym 15 osób ze schronienia.

2.10 Współpraca z innymi podmiotami oraz inicjowanie akcji pomocowych adresowanych do osób bezdomnych

Pracownicy socjalni wspólnie ze Strażą Miejską, Policją w okresie zimowym prowadzą lustracje pomieszczeń niemieszkalnych, kanałów, ogródków działkowych, dworców PKP itp.

Pracownicy motywują osoby bezdomne do zmiany stylu życia, udzielają informacji o formach i zasadach korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, osoby bezdomne uzależnione głównie od alkoholu motywują do podjęcia leczenia. W wyniku podjętych działań 13 osób (wcześniej niekorzystających ze schronienia) skorzystało z miejsca w Ogrzewalni, 5 osób podjęło leczenie uzależnień, 3 osoby wróciło do ościennych miast, z którymi były wcześniej związane i kolejne 4 osoby wróciły do innych gmin właściwych.

W 2025 r. odebrano różne zgłoszenia ze szpitali, dotyczące m. in. ustalenia uprawnień do świadczeń zdrowotnych, zabezpieczenia schronienia, usług opiekuńczych w miejscu pobytu lub miejscu zamieszkania, zabezpieczenia odzieży i obuwia, ustalenia ewentualnej rodziny zobowiązanej do sprawienia pogrzebu lub sprawienia pogrzebu przez gminę.

Osoby bezdomne - uzależnione motywowano do zmiany sposobu funkcjonowania, w szczególności do niwelowania deficytów, rozpoczęcia leczenia specjalistycznego, w tym leczenia uzależnień. Dla 4 osób ustalono terminy leczenia w placówkach stacjonarnych.

W 2025 r. 10 osób bezdomnych otrzymało lokale z zasobów miasta, a kolejne 2 osoby bezdomne uzyskały uprawnienia do najmu takich lokali i oczekują na wskazanie lokalizacji lub zakończenie remontu, 4 osoby bezdomne wynajęły mieszkania we własnym zakresie, ponadto 6 osób usamodzielniało się we własnym zakresie.

2.11 Sprawienie pogrzebu

Sprawienie pogrzebu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym i odbywa się w sposób ustalony przez gminę. W przypadku osób zmarłych, nieposiadających najbliższej rodziny lub których rodzina nie podjęła się pochówku oraz zwłok nieprzekazanych uczelniom medycznym powinny być pochowane przez gminę, na terenie której nastąpił zgon. W 2025 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu przyjął 83 zgłoszenia o potrzebie zlecenia kompleksowej usługi pogrzebowej. W 19 przypadkach pracownicy w wyniku prowadzenia wszechstronnych działań, w tym pracy socjalnej, przekazali realizację pogrzebów rodzinom, które wstępnie nie wyrażały zgody na to, bądź nieznane było ich miejsce zamieszkania. Gmina Sosnowiec w ramach środków własnych zrealizowała 64 pogrzeby. W 16 przypadkach MOPS wystąpił o zwrot kosztów do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Ostatecznie po dokonaniu refundacji przez ZUS, Gmina Sosnowiec wydatkowała na to zadanie łącznie 71 197,22 zł.

2.12 Klub Seniora

Coroczny projekt „Klub Seniora” kierowany jest do osób starszych w wieku 60+. Głównym celem działalności Klubu jest aktywizacja Seniorów obejmująca zajęcia rekreacyjne, edukacyjne, imprezy okolicznościowe oraz wyjścia kulturalno – oświatowe. Podczas zajęć klubowych Seniorzy mogą grać w gry planszowe, karciane, ćwiczyć pamięć i inne funkcje poznawcze, doskonalić swoje umiejętności manualne poprzez np. naukę robienia na drutach oraz wykonywanie stroików i prezentów. Organizowane są spotkania okolicznościowe, takie jak urodziny, imieniny, jubileusze, Andrzejki, Wigilia oraz spotkania przy kawie, herbacie czy muzyce. Ponadto Seniorzy wychodzą wspólnie do biblioteki, teatru i kina, odbywają spotkania ze specjalistami z różnych dziedzin, ciekawymi ludźmi, spotkania integracyjne z pensjonariuszami Dziennego Domu Pomocy Społecznej i Klubami Transformacji, Bardzo istotne jest, że w trakcie zajęć Seniorzy przebywają w grupie rówieśniczej, co daje im możliwość wymiany doświadczeń oraz dyskusji z osobami o podobnych problemach i zainteresowaniach. W ubiegłym roku w projekcie wzięło udział 31 osób, a łączny koszt nakładów na jego realizację wyniósł 79 190,87 zł.

3. Inne działania realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej i innych ustaw

3.1 Przeciwdziałanie przemocy domowej

Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej (ZPP), podlega bezpośrednio właściwemu zastępcy dyrektora. Pracami Zespołu koordynuje pracownik wyznaczony przez dyrektora. Przeciwdziałaniem przemocy domowej zajmuje się siedmiu pracowników socjalnych oraz dwie osoby obsługujące administracyjnie pracę Zespołu oraz pracę Zespołu Interdyscyplinarnego. Siedziba Zespołu znajduje się w Sosnowcu przy ul. Szpitalnej 1.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej wprowadziła szereg zmian z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej m.in. obowiązek monitorowania sytuacji osób dotkniętych i zagrożonych wystąpieniem przemocą domową, przez okres 9 miesięcy.

Pracownik socjalny diagnozuje sytuację domową osób doznających przemocy, ocenia stopień bezpieczeństwa osób pokrzywdzonych oraz wspólnie z osobą doznającą przemocy domowej opracowuje indywidualny plan pomocy, zgodnie z jej uzasadnionymi potrzebami.

W ramach procedury pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej:

- diagnozuje sytuację, potrzeby i zasoby osoby doznającej przemocy domowej,
- dokumentuje czas trwania przemocy, formy przemocy wobec dorosłych i dzieci,
- dokumentuje obrażenia ciała,
- informuje o krokach prawnych podejmowanych na rzecz rozwiązywania problemu przemocy,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej,
- zapewnia osobie doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc,
- bierze udział w opracowaniu przez grupę diagnostyczno-pomocową indywidualnego planu pomocy,
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej,
- może prowadzić rozmowy w szczególności o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej oraz informować osobę stosującą przemoc domową o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii, udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- udziela kompleksowych informacji o:
 - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób doznających przemocy domowej,

- b) formach pomocy małoletnim doznającym przemocy domowej oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
- c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby doznającej przemocy domowej;

Do zadań Zespołu należy m.in.:

- realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym w ramach procedury „Niebieska Karta”,
- diagnozowanie problemu przemocy domowej, w tym w ramach procedury „Niebieska Karta”,
- prowadzenie pracy socjalnej z osobą i/lub rodziną z podejrzeniem problemu przemocy oraz problemem przemocy z wykorzystaniem różnorodnych metod i technik pracy socjalnej dostosowanych do potrzeb i możliwości osoby/rodziny, w tym w ramach procedury „Niebieska Karta”,
- udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, w tym w ramach procedury „Niebieska Karta,
- pomoc w uzyskaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej specjalistycznego poradnictwa, terapii lub innych form pomocy w zakresie możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, w tym w ramach procedury „Niebieska Karta”,
- współpraca z Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym oraz innymi instytucjami.

Projekty/programy realizowane przez Zespół ds. Przeciwdziałania przemocy domowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu:

1. Program pn. „Schronienie na lata to dom mama tata - patrol przyjazny dziecku”

Od marca 2016 r. pracownicy socjalni wspólnie z sosnowieckimi policjantami realizują projekt partnerski pt. „Schronienie na lata to dom mama tata” - patrol przyjazny dziecku. Projekt skierowany jest do rodzin z dziećmi, w których występuje podejrzenie przemocy, nadużywania alkoholu bądź innych środków psychoaktywnych. Bezpośrednimi adresatami projektu są dzieci i ich rodzice/prawni opiekunowie, a pośrednimi-instytucje podejmujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz mieszkańcy Sosnowca.

Głównym celem projektu jest zapewnienie bezpieczeństwa oraz pomocy dzieciom i osobom dotkniętym przemocą domową poprzez, powołanie i wdrożenie systemu dwuosobowych „patrolu przyjaznych dziecku”, składających się z pracownika MOPS i funkcjonariusza Policji. W roku 2025 patrol odbywał się trzy razy w tygodniu w godzinach popołudniowo – wieczornych (od 16:00 do 22:00). W okresie od stycznia do grudnia 2025 r. łącznie odbyły się 132 patrole, a pracownicy socjalni pełnili całotygodniowe dyżury telefoniczne przez 51 tygodni.

Tabela nr 11. Przyczyny zgłoszenia do patrolu przyjaznego dziecku w 2025 r.

Wyszczególnienie	6 stycznia - 20 grudnia 2025 r.
Liczba dzieci objęta pomocą patrolu	491
Liczba zgłoszonych rodzin	236
w tym:	
podejrzenie nadużywania alkoholu	169
podejrzenie występowania narkotyków, dopalaczy	10
podejrzenie występowania przemocy	59
podejrzenie zaniedbań opiekuńczo wychowawczych, występowania problemów opiekuńczo wychowawczych	28
inne przyczyny np. niepełnosprawność, demoralizacja, awantury, kradzieże nieletnich, próby samobójcze	23
liczba interwencyjnych zabezpieczeń dzieci na podst. Art. 12a ust.1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej	19
Liczba odbytych patroli	132
Liczba odbytych dyżurów telefonicznych	51

Źródło: Dane MOPS – opracowanie ZPP

2. Program pn. „ZADZWOŃ, POWIEDŹ, POMOŻEMY” - lokalny telefon zaufania

Program był realizowany od 1 kwietnia do 20 grudnia 2025 r w dniach: wtorek, środa, czwartek, piątek w godz.17:00 – 21:00, sobota w godz. 10:00 do 14:00 oraz w każdą pierwszą niedzielę miesiąca.

Celem głównym projektu było zapewnienie bezpłatnej, skutecznej i bezpiecznej linii telefonicznej, która będzie dostępna dla osób dotkniętych przemocą domową oferując im natychmiastowe wsparcie emocjonalne, porady oraz informacje na temat dostępnych ścieżek pomocy i wsparcia. Projekt wpisujący się w Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, którego głównym założeniem jest przeciwdziałanie przemocy domowej oraz kompleksowa i skoordynowana działalność ukierunkowana na zdiagnozowanie przyczyn i zniwelowanie skutków występowania przemocy. Jednym z kierunków działań jest tworzenie lokalnych telefonów zaufania.

Program realizowali specjaliści pracujący na co dzień w obszarze przemocy domowej, którzy są wyposażeni w wiedzę i doświadczenie z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. W pracy zawodowej posługują się przepisami prawa m.in. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy o Policji czy Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego.

Potrafią zapewnić profesjonalną, interdyscyplinarną pomoc rodzinom, w których istnieje podejrzenie występowania zjawiska przemocy domowej.

Projekt skierowany jest do osób doznających przemocy domowej i zagrożonych przemocą domową oraz świadków przemocy domowej z terenu miasta Sosnowca. W okresie od kwietnia do grudnia 2025 r. łącznie odebrano 34 telefonów.

Miejski Zespół Interdyscyplinarny Ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej W Sosnowcu

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz niektórych innych ustaw wprowadziła szereg zmian związanych z obsługą zadań z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej. Ustawa m.in. wprowadziła zmiany w funkcjonowaniu zespołu interdyscyplinarnego obligatoryjnie zwiększając częstotliwość spotkań zespołu, poszerzyła obowiązki ośrodków pomocy społecznej o prowadzenie obok obsługi organizacyjno-technicznej również obsługę finansową zespołu interdyscyplinarnego oraz znaczne zwiększyła obowiązki zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych powoływanych przez zespół interdyscyplinarny.

Ustawa wprowadziła nową formę oddziaływań na osoby stosujące przemoc domową programy psychologiczno-terapeutyczne oraz wprowadziła obowiązek monitorowania sytuacji osób dotkniętych i zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu przemocy domowej przez okres 9 miesięcy.

W 2025 r. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Sosnowcu był realizatorem Programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową. Uczestnicy Programu zostali skierowani przez Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Zgłosiło się 6 osób (4 mężczyzn, 2 kobiety). Następnie podczas spotkań kwalifikacyjnych ostatecznie 5 osób (3 mężczyzn, 2 kobiety) potwierdziły udział w Programie. Zajęcia grupowe odbywały się raz w tygodniu i były to treningi – umiejętności społecznych, kompetencji wychowawczych, radzenia sobie ze stresem i akceptacji trudnych uczuć, profilaktyka zachowań przemocowych.

Głównym narzędziem pracy zespołu jest Niebieska Karta sporządzana na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Do zadań Zespołu należy m.in.:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;

- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń.

Łącznie w 2024 r. udzielono pomocy i wsparcia 703 rodzinom, w których występuje/występowała przemoc lub podejrzenie występowania przemocy. Zostało sporządzonych 483 formularzy „Niebieska Karta-A”.

Tabela nr 12. Działania Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w 2025 r.

Wyszczególnienie		Liczba
Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia/pomocy		929
Liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury NK (rok 2024 r. oraz przechodzące procedury z lat poprzednich)		879
Liczba rodzin objętych pomocą w formie pracy socjalnej (bez formularza A)		50
Liczba posiedzeń grup		3111
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart-A”		54
w tym przez przedstawiciela:	przedstawicieli Policji	347
	przedstawicieli Żandarmerii Wojskowej	0
	pracowników socjalnych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej	95
	pedagogów, psychologów lub terapeutów jednostek organizacyjnych pomocy społecznej	0
	pracowników socjalnych specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	1
	asystentów rodziny	9
	pedagogów, psychologów lub terapeutów, będących przedstawicielami organizacji pozarządowych	0
	przedstawicieli oświaty	72
	przedstawicieli ochrony zdrowia	12
	przedstawicieli gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	7
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego		10
Liczba posiedzeń podzespołu		21
Liczba zarejestrowanych pism		6 074

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego – opracowanie Zespół Interdyscyplinarny

3.2 Klub Integracji Społecznej

Klub Integracji Społecznej (KIS) jest elementem wewnętrznej struktury organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu.

Działalność Klubu Integracji Społecznej prowadzona jest w oparciu o ustawę o zatrudnieniu socjalnym, ustawę o rynku pracy i służbach zatrudnienia oraz ustawę o pomocy społecznej. Działania Klubu prowadzone są na podstawie regulaminu zatwierdzonego przez Dyrektora Ośrodka.

Celem Klubu jest wspieranie i rozwijanie aktywności społecznej oraz przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia wśród mieszkańców Sosnowca, ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Klub Integracji Społecznej w Sosnowcu spełnia wiele funkcji, w tym:

- przygotowuje i prowadzi warsztaty,
- oferuje poradnictwo społeczno-zawodowe specjalistów reintegracji zawodowej,
- oferuje nieodpłatny dostęp do telefonu oraz sprzętu komputerowego w celu poszukiwania pracy dla uczestników i korzystających z Klubu,
- oferuje pomoc w przygotowaniu profesjonalnych dokumentów aplikacyjnych,
- oferuje dostęp do aktualnych ofert pracy oraz szkoleń i kursów podnoszących lub uzupełniających kwalifikacje zawodowe,
- realizuje prace społecznie użyteczne na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych.

Zajęcia w Klubie prowadzone były w 2025 r. w formie indywidualnej i grupowej, a także udzielano porad telefonicznie. Dla osób zakwalifikowanych do grup warsztatowych odbywały się zajęcia aktywizacyjne i edukacyjne dla dzieci i młodzieży w formie dostosowanej do ich potrzeb i możliwości.

Działania Klubu Integracji Społecznej:

Projekt socjalny – „**Spotkania rekrutacyjne z pośrednikiem pracy**”, w ramach którego zrealizowano dwa spotkania. Udział wzięło 37 osób i przedstawiono im 50 ofert pracy. Osoby bezrobotne, korzystające z pomocy MOPS, jak i poszukujący zatrudnienia mieszkańcy Sosnowca mieli możliwość zapoznania się z aktualnymi ofertami pracy oferowanymi przez pośrednika pracy z MCK działającego przy OHP w Katowicach w siedzibie Klubu Integracji Społecznej.

Wzorem lat ubiegłych w 2025 r. prowadzone było w KIS poradnictwo indywidualne i zawodowe, w ramach którego, uczestnicy KIS otrzymywali pomoc w zakresie doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy, pomocy w sporządzeniu CV oraz pracy socjalnej. Specjaliści reintegracji zawodowej łącznie udzielili dla 208 osób 342 porad w ramach doradztwa zawodowego, sporządzili 42 CV, a 23 osoby podjęło zatrudnienie.

Specjalista pracy socjalnej udzielił w ramach poradnictwa indywidualnego 49 porad dla 43 osób. W ramach poradnictwa indywidualnego pracownik pomagał w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych, wspierając w usamodzielnieniu się i odzyskiwaniu zdolności funkcjonowania w społeczeństwie,

a następstwem tego były zmiany w sposobie funkcjonowania osoby, wzmacnianie jej potencjału do przewyższania trudności i dążenia do integracji społecznej.

Jednym ze stałych działań promocyjnych Klubu, mającym na celu zwiększenie dostępności do aktualnych ofert pracy, jest tablica z aktualizowanymi na bieżąco ofertami pracy pozyskiwanymi z Internetu, prasy oraz z firm zajmujących się pośrednictwem pracy i współpracujących z Klubem. Inicjatywa ta od kilku lat cieszy się dużym zainteresowaniem mieszkańców Sosnowca, nieposiadających dostępu do Internetu i bieżącej prasy.

Tabela nr. 13. Liczba udzielonych porad w Klubie Integracji Społecznej w 2025 r.

Lp.	Rodzaj działań	Liczba porad udzielanych w KIS
1.	Poradnictwo indywidualne	49
2.	Doradztwo zawodowe	342
Łącznie		391

Źródło: Dane MOPS – opracowanie KIS

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu – Klub Integracji Społecznej jako podmiot zaangażowany jest w organizację prac społecznie użytecznych, przekazuje do Powiatowego Urzędu Pracy listę osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, które mogą wykonywać na terenie miasta Sosnowca prace społecznie użyteczne. W 2025 r. KIS przekazał 194 osoby wytypowanych do prac społecznie użytecznych oraz 11 osób na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych wytypowanych przez pracowników socjalnych. Z informacji uzyskanych z PUP Sosnowiec wynika, że w 2025 r. do wykonywania prac skierowano 55 osób, w ramach których 41 osób podjęło pracę. Klub Integracji Społecznej w ramach prac społecznie użytecznych na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych, skierował do PUP 9 osób, z czego 9 z nich świadczyło pomoc na rzecz 7 rodzin w okresie od lutego do listopada 2025 r.

Mając na uwadze sytuację osób bezrobotnych, a także rodzin dysfunkcyjnych objętych pomocą tutejszego Ośrodka, ważne było podejmowanie inicjatyw w organizacji czasu wolnego dla ich dzieci w okresie wakacji i ferii. W okresie ferii zrealizowano projekt „**Ferie w KIS**”, w którym wzięło udział 15 dzieci, mimo, iż planowano 8 uczestników. W okresie wakacji zrealizowano projekt socjalny „**Wakacje w KIS**”. W ramach projektu dzieci miały możliwość spędzenia czasu wolnego aktywnie, mogły skorzystać z wielu atrakcji oraz poszerzyć swoją wiedzę o wiele ciekawych informacji poprzez zabawę. W projekcie wzięło udział 13 dzieci, mimo, iż zakładał on udział 10 dzieci. Projekt pozwolił skorzystać im z ciekawych atrakcji w formie zabawy i wykładów merytorycznych. W projekcie skupiliśmy się na aspekcie edukacyjnym, na zabawie i mile spędzonym czasie.

W 2025 r. Klub Integracji Społecznej realizował projekt ze środków Funduszu Europejskiego „Droga do zmian w Klubie Integracji Społecznej w Sosnowcu”. w którym wzięło udział 32 uczestników. Z każdym

z uczestników zawarto kontrakt socjalny, w części A z 23 osobami oraz w części B z 9 osobami. Wśród 32 uczestników projektu pomocą objęto:

- 18 osób – młodzież opuszczająca instytucjonalną pieczę zastępczą, w tym 5 osób z niepełnosprawnościami,
- 5 osób dorosłych z niepełnosprawnościami,
- 9 osób bezrobotnych, w tym 8 długotrwale bezrobotnych.

Na przestrzeni roku udzielono 101 porad indywidualnych dla wszystkich uczestników.

W trakcie realizacji I etapu projektu przeprowadzone również zostały 43 indywidualne porady dla 28 uczestników. Porady miały na celu poznanie potrzeb, określenie predyspozycji zawodowych, kierunku rozwoju dalszej kariery, wyboru ścieżki udziału w projekcie oraz określeniu kierunku szkolenia zawodowego.

Na przełomie lutego i marca zostały zorganizowane zajęcia, zarówno dla młodzieży, jak i dla osób bezrobotnych o tematyce zarządzania budżetem oraz produktów bankowych i poza bankowych. Uczestnicy dodatkowo mieli możliwość wymiany doświadczeń w oszczędnym gospodarowaniu zasobami finansowymi, unikania nadmiernego zadłużenia i zagrożeń z tego wynikających.

W maju w ramach warsztatów z odkrywania potencjału, uczestnicy mieli okazję poznać swoje mocne i słabe strony, odkryć własne kompetencje zawodowe oraz nabyć pewności siebie w prowadzeniu rozmów rekrutacyjnych i planowaniu ścieżki zawodowej.

W czerwcu w ramach usługi podnoszącej kompetencje w zakresie spędzania wolnego czasu, odbyła się wycieczka do Muzeum Śląskiego. Uczestnicy zwiedzili stałą wystawę prezentującą historię Górnego Śląska, a także wystawy czasowe i wystawę malarstwa polskiego. Odbył się także Festyn Integracyjny dla uczestników projektu i ich rodzin.

W lipcu przeprowadzone zostały warsztaty o tematyce ekologicznej, które miały na celu podniesienie świadomości oszczędnego korzystania z zasobów, wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz poruszały problematykę ochrony środowiska.

W sierpniu odbyły się zajęcia z dietetykiem. Celem tych warsztatów była zmiana nawyków żywieniowych służąca poprawie kondycji psychofizycznej oraz nauka oszczędnego gospodarowania produktami żywieniowymi.

W trakcie realizacji działań projektowych w zależności od potrzeb uczestników organizowane były spotkania indywidualne z psychologiem, których celem było określenie potrzeb i deficytów oraz sytuacji życiowej uczestników, a następnie zindywidualizowana praca zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami. Zorganizowane zostały także 23 spotkania Grup Samopomocowych dla 14 uczestników projektu, mające na celu wzajemne wsparcie umożliwiające wymianę doświadczeń, naukę radzenia sobie z trudnościami. Odbył się również trening kompetencji rodzicielskich – zajęcia z usamodzielnianymi wychowankami pieczy zastępczej i trening umiejętności załatwiania spraw urzędowych. Jednym z obowiązkowych działań w projekcie były warsztaty nt. Zasad równości szans i niedyskryminacji oraz równości kobiet i mężczyzn. Podczas zajęć zapewniano opiekę nad osobami zależnymi, tj. dziećmi uczestników projektu. W projekcie

zrealizowane zostały zajęcia komputerowe ICT dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem cyfrowym. Celem tych warsztatów było:

- zwiększenie dostępu do cyfrowych usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną,
- wsparcie w utworzeniu profilu zaufanego,
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji,
- podniesienie świadomości ryzyka związanego z użytkowaniem Internetu.

Program szkolenia obejmował również zagadnienia z tworzenia prostych dokumentów i posługiwania pocztą elektroniczną.

Pod koniec roku 2025 r. część uczestników zakwalifikowała się na kurs zawodowy „Opiekun osób starszych i niesamodzielnych” osób oraz kurs prawa jazdy kategorii „B”, które odbędą się w 2026 r.

3.3 Wolontariat Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Wolontariat Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu funkcjonuje od lutego 2008 r., a od 3 grudnia 2018 r. wchodzi w skład Zespołu Pracy Socjalnej. Wolontariusze współpracują z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w oparciu o porozumienie o wykonywaniu świadczeń wolontaryjnych na podstawie Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Wolontariusze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej mogą sami wybrać działania w ramach których wykonują swoje zadania np.

- „Praktykant z pasją”- to wolontariusz, który dzieli się z dziećmi i osobami starszymi swoimi pasjami podczas prowadzonych zajęć plastycznych, muzycznych, pomaga w codziennej pracy personelu dziennych domów pomocy,
- „Korepetytor”- to wolontariusz, który pomaga dzieciom i młodzieży w odrabianiu lekcji oraz w nadrabianiu zaległości w nauce,
- „Wolontariusz do akcji charytatywnych, promocyjnych i obsługi projektów socjalnych”- to osoba, która chciałaby pomagać okazjonalnie, czująca się dobrze w grupie.

Przez cały okres współpracy wolontariusze otrzymują na bieżąco wsparcie ze strony koordynatora. Część wolontariuszy podejmuje długoterminową współpracę z Ośrodkiem, a inni włączają się w działania na okres od 3 do 12 miesięcy. Niektórzy z powodu zmiany sytuacji życiowej zawieszają swoje działania wolontaryjne.

W 2025 r. współpracę z sosnowieckim Ośrodkiem podjęło 42 wolontariuszy.

Tabela nr 14. Wiek wolontariuszy w latach 2023 – 2025.

l.p.	Wiek	2023 r.	2024 r.	2025 r.
1.	14 do 18 r. ż.	30	25	21
2.	19 do 30 r. ż.	9	13	11
3.	31 do 50 r. ż.	8	10	4
4.	Powyżej 51 r. ż.	6	8	6

Źródło: Dane MOPS – opracowanie ZPS

Tabela 15. Wolontariusze według płci w latach 2023 – 2025.

Wyszczególnienie	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Kobiety	32	40	27
Mężczyźni	21	16	15
Razem	53	56	42

Źródło: Dane MOPS – opracowanie ZPS

Z analizy wieku wolontariuszy wynika, że najliczniejszą grupę wiekową stanowią wolontariusze do 18 r. ż., natomiast w porównaniu do roku poprzedniego zmalała liczba wolontariuszy w wieku powyżej 19 roku życia. W 2025 r. w porównaniu do lat poprzednich wzrosła znacznie liczba wolontariuszy płci żeńskiej.

Tabela nr 16. Działania wolontaryjne podejmowane w 2025.

Rodzaj wykonywanych działań	Liczba wolontariuszy
Liczba wolontariuszy przydzielonych do zadań, w tym:	42
do osób indywidualnych	3
do pracy z dziećmi np. korepetycje	4
do zadań akcyjnych	32
do pomocy w ośrodkach wsparcia	3

Źródło: Dane MOPS – opracowanie ZPS

W 2025 r. współpracę z Wolontariatem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu podjęło 42 wolontariuszy. Pomocą wolontaryjną objęto 24 osoby korzystające ze wsparcia tutejszego Ośrodka.

Działania wolontaryjne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu prowadzone są zarówno w placówkach pomocy społecznej, jak również w miejscu zamieszkania klientów pomocy społecznej (pomoc indywidualna). Działania podejmowane w miejscu zamieszkania dostosowywane są do indywidualnych potrzeb osób wymagających wsparcia.

W ramach pomocy indywidualnej wolontariusze m. in.: pomagają osobom starszym i z niepełnosprawnością w codziennych czynnościach, organizują czas wolny, pomagają w dotarciu do lekarza. Pracując indywidualnie z dziećmi oraz z rodzinami, w tym z rodzinami wielodzietnymi, pomagają m. in.: w organizowaniu czasu wolnego, w nauce, w opiece nad dziećmi.

W 2025 r. wolontariusze MOPS w Sosnowcu uczestniczyli w działaniach Klubów Transformacji udzielali pomocy w organizacji zajęć dla seniorów, dzieci, prowadzili korepetycje dla uczniów szkół podstawowych.

Wolontariusze prowadzili również korepetycje w miejscu zamieszkania dziecka, dotyczyło to dzieci z Rodzin Zastępczych i środowisk objętych wsparciem Sekcji Asysty Rodzinnej, szczególnie w sytuacjach, gdzie występowała w rodzinie np. niepełnosprawność. W roku 2025 z takiej pomocy skorzystało 9 dzieci przy wsparciu 4 wolontariuszy.

Dodatkowo wolontariusze MOPS brali czynny udział w różnego rodzaju projektach o zasięgu lokalnym i ogólnopolskim, a także współorganizowali lub wspierali działania innych podmiotów adresowane do mieszkańców Sosnowca, m. in.:

- 26 stycznia 2025 r. Wolontariat Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu wsparł 33. Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w II LO im. E. Plater w Sosnowcu. Wolontariusze brali udział w malowaniu buziek dzieciom, obsłudze stoiska plastycznego oraz balonikowego zoo. W wydarzeniu wzięło udział 3 wolontariuszy.
- od stycznia do grudnia 2025 r. jeden wolontariusz pomagał w Klubie Transformacji ul. Staszica 62 w organizacji różnego rodzaju zajęć dla dzieci i dorosłych.
- od stycznia do grudnia 2025 r. w Sosnowieckim Centrum Organizacji Pozarządowych jeden wolontariusz w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej zajmował się promowaniem i rozpowszechnianiem polubownych form rozwiązywania konfliktów oraz podnoszenia świadomości prawnej na etapie sądowym.
- od stycznia do grudnia 2025 r. jeden wolontariusz pomagał pracownikom dziennych Domów Pomocy Społecznej w przygotowaniu zajęć i quizów dla pensjonariuszy
- 23 kwietnia 2025 r. jeden wolontariusz asystował osobie poruszającej się na wózku inwalidzkim w badaniach lekarskich w Szpitalu w Katowicach przy ul. Medyków 14.
- od maja do września 2025 r. jeden wolontariusz nawiązał współpracę z rodziną zastępczą. Pomoc polegała na wsparciu w robieniu zakupów, wizytach lekarskich oraz opiece nad dwójką dzieci.
- 11 maja 2025 r. odbył się festyn zorganizowany przez Stowarzyszenie Sens.Art.Kids. Wolontariusze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu wsparli wydarzenie rozdając uczestnikom pakiety startowe oraz wydając pizzę. W festynie wzięło udział 2 wolontariuszy.
- 25 maja 2025 r. Zespół Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu zorganizował festyn na Arcelormittal Park Arena Sosnowiec. W wydarzeniu udział wzięło 3 wolontariuszy, którzy pomogli przy prowadzeniu zajęć dla dzieci oraz w obsłudze szatni dla gości.

- 13 czerwca 2025 r. odbył się Festyn Rodzinny organizowany przez Przedszkole Miejskie nr 3 w Sosnowcu oraz uczestników Programu Aktywności Lokalnej, ul. Dietla 7c w Sosnowcu. Wolontariusze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu wsparli wydarzenie przygotowując dla dzieci i dorosłych wate cukrową i popcorn, malując twarze dzieci oraz wykonując kolorowe tatuaże. W wydarzeniu wzięło udział 2 wolontariuszy.
- Od 7 lipca do 25 sierpnia 2025 r. Wolontariat Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu współorganizował cykl siedmiu imprez plenerowych dla dzieci i młodzieży w ramach projektu socjalnego „Podwórkowy MopsikoBus”, natomiast ze względu na warunki pogodowe zrealizowano sześć imprez. Wolontariusze zajęli się obsługą i pomocą w przygotowaniu festynów. W projekt zaangażowało się 7 wolontariuszy. Do ich zadań należało m.in.: malowanie twarzy, dmuchanie balonów, pomoc w organizacji animacji dla dzieci oraz obsługa maszyny do robienia waty cukrowej i popcornu.
- 19 września 2025 r. na terenie Szkoły Podstawowej nr 36 odbył się festyn dla uczniów i rodziców. W wydarzeniu wziął udział jeden wolontariusz, który obsługiwał maszynę do robienia popcornu.
- 20 września 2025 r. jeden wolontariusz pomagał w obsłudze stanowiska z ubraniami podczas Pikniku Ekologicznego organizowanego przez Kluby Transformacji.
- 27 września 2025 r. na terenie stadionu AKS Niwka Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu zorganizował festyn integracyjny dla rodzin zastępczych. W czasie trwania wydarzenia 4 wolontariuszy zajęło się obsługą maszyny robienia do waty cukrowej i popcornu oraz malowaniem buziek dzieciom.
- Od października 2025 r. jeden wolontariusz podjął współpracę z osobą niepełnosprawną poruszającą się na wózku inwalidzkim, towarzyszy jej w spacerach lub wyjściach do sklepu i do kina.
- 8 grudnia 2025 r. Urząd Miejski w Sosnowcu Wydział Polityki Społecznej zorganizował imprezę mikołajkową dla dzieci z rodzin zastępczych. Dwóch wolontariuszy zaangażowało się w obsługę i pomoc przy organizacji wydarzenia.

29. grudnia 2025 r. z okazji Międzynarodowego Dnia Wolontariusza, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował spotkanie dla wolontariuszy, które odbyło się w kawiarence Stowarzyszenia „Pomagamy Sercem”. W trakcie jego trwania m.in. podsumowano działania podejmowane w ciągu całego roku. Kierownik Zespołu Pracy Socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu wręczyła podziękowania oraz upominki obecnym wolontariuszom. W wydarzeniu wzięło udział 6 wolontariuszy.

3.4 Pomoc obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

W 2025 r. w związku ze zmianami ustawowymi i dalszym usamodzielnieniem się znacznie zmniejszyła się skala wsparcia dla osób, które przybyły do naszego kraju z Ukrainy w związku z działaniami wojennymi. Obywatele Ukrainy, którzy nie mogli we własnym zakresie zapewnić sobie zakwaterowania

i spełniali przesłanki ustawowe, mieli nadal możliwość skorzystania z miejsc całodobowego pobytu w jednym z ośrodków na terenie miasta.

W oparciu o art. 29 i 30 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa przyznano zasiłek stały dla 39 osób na zasadach i w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej – wypłacono 292 świadczenia na kwotę 250 663,41 zł. Ponadto w roku 2025 dziewięć rodzin skorzystało z pomocy w formie zasiłku okresowego. Wypłacono 18 świadczeń na kwotę 12 568,77 zł. Kwota nie została jednak wykorzystana w całości z uwagi na zmianę sytuacji bytowej świadczeniobiorców. W ramach zapewnienia posiłku dla dzieci i młodzieży objęto tą formą pomocy 7 dzieci, przeznaczono na ten cel kwotę 2 100 zł.

III. Programy i projekty realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

1. Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa – edycja 2025”

W roku 2025 analogicznie do lat 2021 – 2024, pozyskano z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej środki finansowe pochodzące z Funduszu Solidarnościowego na realizację zadania publicznego w formie Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2025”. Członkowie rodzin i opiekunowie osób niepełnosprawnych mogli skorzystać z usług opiekuńczych w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.

Ze wsparcia skorzystało 46 opiekunów faktycznych mających pod opieką 51 osób z niepełnosprawnościami.

Usługi opiekuńcze w postaci czasowego odciążenia od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki, zapewnieniem czasu na odpoczynek i regenerację świadczone były przez 42 opiekunów zatrudnionych przez MOPS na podstawie umów zleceń. Łączna wykorzystana liczba godzin usług opiekuńczych wyniosła 5 992 na łączną kwotę: 237 446,83 zł (środki Funduszu Solidarnościowego stanowiły 100% dofinansowania).

2. Realizacja Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2025”

W roku 2025 analogicznie do lat 2021-2024, pozyskano z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej środki finansowe pochodzące z Funduszu Solidarnościowego na realizację programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2025”. Program zapewniał usługę asystenta, mającą na celu pomoc pełnoletnim osobom niepełnosprawnym ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym, poprzez skorzystanie z usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej. Usługi asystenta w szczególności polegały na pomocy podczas:

- wyjść, powrocie oraz/lub dojazdach w wybrane przez uczestnika Programu miejsce (np. dom, praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, świątynie, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne oraz

terapeutyczne, gabinety lekarskie, urzędy, znajomi, rodzina, instytucje finansowe, wydarzenia kulturalne/rozrywkowe/społeczne/sportowe itp.),

- zakupów, z zastrzeżeniem aktywnego udziału uczestnika Programu przy ich realizacji,
- załatwieniu spraw urzędowych,
- nawiązaniu kontaktu/współpracy z różnego rodzaju organizacjami,
- korzystaniu z dóbr kultury (tj. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy itp.).

Z udziału w Programie skorzystało 87 osób z niepełnosprawnościami, w tym: 38 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną oraz 33 osoby z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, 4 osoby z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną, 3 osoby z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz 9 dzieci do ukończenia 16 r.ż. Łączna liczba asystentów zatrudniona w programie to 59 osób. Wykorzystana liczba godzin usług asystenckich to: 22 967. Łączna kwota środków wykorzystanych w ramach Programu to 1 176 036,19 zł (środki Funduszu Solidarnościowego stanowiły 100% dofinansowania).

3. Realizacja Programu „Korpus Wsparcia Seniorów na 2025 rok” - dotacja celowa z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu pomocy społecznej

Gmina Sosnowiec analogicznie do lat 2022-2024 przystąpiła do realizacji Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2025 - Moduł I oraz Moduł II. W ramach Modułu I Gmina Sosnowiec po raz drugi uzyskała dofinansowanie kosztów do organizacji i realizacji usług sąsiedzkich na rzecz maksymalnie 10 środowisk.

Celem Modułu I jest zapewnienie osobom w wieku 60 lat i więcej usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich. Usługi sąsiedzkie obejmują pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczno-pielęgnacyjną, przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji, oraz w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Na realizację zadania ramach modułu I Wojewoda przyznał Gminie Sosnowiec dotację celową z budżetu państwa w wysokości: 80 000,00 zł. Gmina natomiast zabezpieczyła wkład własny w wysokości: 20 000 zł.

W związku z tym, że w 2025 r. wsparciem objęto jedną osobę ostateczna kwota dotacji celowej w ramach Modułu I została zmniejszona do 12 000. Łączna liczba wykorzystanych godzin w ramach modułu I wyniosła 270, a całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 12 897,12 zł, w tym 10 317,70 zł z dotacji celowej z budżetu państwa.

W ramach Modułu II Gmina Sosnowiec uzyskała dofinansowanie kosztów na zakup 400 sztuk nowych opasek bezpieczeństwa wraz z obsługą systemu całodobowego monitoringu oraz użytkowanie opasek bezpieczeństwa zakupionych w 2022 r. w ramach programu Korpus Wsparcia Seniorów.

Na realizację zadania Wojewoda przyznał Gminie Sosnowiec dotację celową z budżetu państwa w wysokości: 393 600,00 zł. W 2025 r. wydatkowano 342 944,46 zł ze środków dotacji celowej. Gmina natomiast wniosła wkład własny w wysokości: 85 736,12 zł. Niewykorzystanie pełnej kwoty dotacji było związane z uzyskanymi oszczędnościami w postępowaniu przetargowym na zakup nowych opasek bezpieczeństwa wraz z obsługą systemu całodobowego monitoringu.

Grupę docelową programu stanowią seniorzy w wieku 60 lat i więcej, będący mieszkańcami Sosnowca, którzy:

- mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia,
- prowadzą samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkają z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającej opieki w codziennym funkcjonowaniu w zakresie odpowiadającym ich potrzebom.

W ramach programu zapewniony został dostęp do tzw. „opasek bezpieczeństwa” wyposażonych w następujące funkcje:

- przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS służący wyłącznie do wzywania pomocy,
- funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami,
- lokalizator GPS,
- detektor upadku,
- możliwość ładowania indukcyjnego lub możliwość ładowania za pomocą złącza magnetycznego.

Opaski posiadają kartę SIM, która umożliwia seniorom wywołanie sygnału SOS oraz kontakt głosowy z konsultantem telecentrum.

Realizowana usługa miała na celu poprawę poczucia bezpieczeństwa i możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

W ramach programu wsparciem zostało objętych 400 seniorów, w tym 164 osoby po raz pierwszy skorzystały z programu. Program "Korpus Wsparcia Seniorów" – Moduł II odciążył zamieszkujące na terenie Gminy Sosnowiec rodziny mające pod opieką zależnych seniorów. Zapewnienie seniorom dostępu do teleopieki polegającej na świadczeniu usługi w trybie ciągłym, tj. 24 godziny na dobę przez siedem dni w tygodniu, stanowiło realną pomoc we wsparciu działań Gminy na rzecz seniorów.

4. Realizacja Programu pn.: „Architekci pomocy”, dofinansowanego ze środków PFRON w ramach programu „Dostępna przestrzeń publiczna”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu od 2023 r. realizuje projekt „Architekci pomocy”. Realizacja projektu dofinansowanego ze środków PFRON w ramach programu „Dostępna przestrzeń publiczna” przewiduje się do czerwca 2027 r. Zabezpieczono zostało 79 640,10 zł wkładu własnego, gdyż PFRON dofinansował realizację projektu w wysokości 318 560,40 zł.

Celem projektu jest wyrównywanie szans osób ze szczególnymi potrzebami poprzez zapewnienie dostępności w przestrzeni publicznej a w szczególności w zakresie poprawy rozwiązań architektonicznych dla osób z dysfunkcją narządu wzroku, osób z dysfunkcją narządu ruchu oraz poprawy dostępności

informacyjno - komunikacyjnej dla osób z dysfunkcją narządu słuchu, korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu.

Wydatkowana przez Ośrodek kwota w 2025 r. wyniosła 280 753, 75 zł. W ramach projektu zapewniono dostęp do usługi tłumacza migowego online „Tu migamy” oraz zakupiono i zamontowano platformę schodową umożliwiającą łatwiejszy dostęp, do Klubu Transformacji Milowice przy ul. Baczyńskiego 14c. Ponadto, w celu poprawy komfortu osób z niepełnosprawnościami w 2024 r. wynajęto pomieszczenia przy ul. Szpitalnej 1 w Sosnowcu i rozpoczęto remont. W 2025 r. pomieszczenia zostały przekazane na potrzeby Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

5. Realizacja Projektu pn.: „Trudny start, lepsza przyszłość”, dofinansowanego ze środków Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny+)

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu w 2025 r. kontynuował realizację projektu „Trudny start, lepsza przyszłość” dofinansowanego ze środków Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny+) dla Priorytetu: FESL.07.00-Fundusze Europejskie dla społeczeństwa; Działania: FESL.07.07-Wsparcie rodziny, dzieci i młodzieży oraz deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej.

Celem projektu jest rozwój usług społecznych wspierających dzieci i rodziny oraz wsparcie młodzieży w procesie usamodzielnienia. Realizowany projekt zakłada zwiększenie dostępności do zrównoważonych, dobrej jakości usług zapobiegając wykluczeniu społecznemu, wyrównujących szanse, niwelujących deficyty i rozwijających potencjały, realizowanych głównie w środowisku z wykorzystaniem wszystkich dostępnych w nim zasobów.

Grupę docelową stanowią:

- dzieci i młodzież, które wymagają wsparcia ze względu na problemy psychiczne, behawioralne i/lub niepełnosprawność;
- rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze lub będące w kryzysie
- młodzież usamodzielniana, opuszczająca instytucjonalną pieczę zastępczą.

W ramach projektu realizowane są następujące zadania:

- Wsparcie dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze lub w kryzysie – cz.1 działania dedykowane rodzinom i rodzicom;
- Wsparcie dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze lub w kryzysie – cz.2 działania dedykowane dzieciom;
- Wsparcie młodzieży usamodzielnianej, opuszczającej instytucjonalną pieczę zastępczą lub inne instytucje całodobowe – cz. 3;
- Usługi dla dzieci i młodzieży, którzy wymagają wsparcia ze względu na problemy psychiczne, behawioralne i/lub niepełnosprawność oraz ich opiekunów – cz. 4.

W roku 2024 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej rozpoczął realizację zadania polegającego na wsparciu młodzieży usamodzielnianej, opuszczającej instytucjonalną pieczę zastępczą lub inne instytucje

całodobowe. Celem zadania było wsparcie wychowanków placówek w procesie osiągnięcia samodzielności oraz pomoc w stabilizacji sytuacji życiowej. Realizowano treningi kompetencji społecznych, w tym umiejętności załatwiania spraw urzędowych, trening kompetencji rodzicielskich oraz warsztaty z zakresu profilaktyki uzależnień. W roku 2025 kontynuowano realizację działań, a młodzież została dodatkowo objęta wsparciem w formie psychoterapii indywidualnej, a także uczestniczyła w wyjściach integracyjnych. Łącznie wsparciem objęto 15 osób.

Kontynuowano realizację zadań polegających na wsparciu rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze lub znajdujących się w kryzysie (zadania nr 1 i 2). Zapewniono indywidualne wsparcie logopedyczne dla dzieci, realizowano zajęcia integracyjno-edukacyjne oraz prowadzono trzy grupy wsparcia. Wsparciem objęto łącznie 114 osób, w tym 66 dzieci.

Ponadto wsparciem objęto dzieci i młodzież wymagające pomocy ze względu na problemy psychiczne, behawioralne i/lub niepełnosprawność oraz ich opiekunów. Dzieci korzystały z zajęć terapeutycznych, takich jak: hipoterapia, dogoterapia, felinoterapia, arteterapia, terapia dźwiękiem, terapia integracji sensorycznej oraz stymulacja neurosensoryczna. Opiekunowie korzystali z coachingu indywidualnego, opieki wytchnieniowej, konsultacji dietetycznych, warsztatów pn. „Seksualność osób z niepełnosprawnością” oraz grupy wsparcia. W ramach zadania nr 4 wsparciem objęto łącznie 121 osób, w tym 81 dzieci.

W ramach projektu zorganizowano szkolenia dla 21 pracowników Zespołu Pracy Socjalnej, Sekcji Asysty Rodzinnej oraz Działu Rodzin, w tym szkolenie pn. „Śmiechoterapia” oraz szkolenie pn. „Praca z młodzieżą z zaburzeniami psychicznymi, po próbach samobójczych oraz z problemem uzależnień”. Ponadto rozpoczęła się superwizja dla pracowników Sekcji Asysty Rodzinnej.

Realizację projektu planuje się do maja 2028 r. Pozyskano dofinansowanie w wysokości 5 586 308,75 zł oraz zabezpieczono 294 016,25 zł wkładu własnego. Koszt realizacji projektu w 2025 r. wyniósł 643 303, 89 zł.

6. Realizacja Projektu pn.: „Zróbmy sobie klimat czyli sprawiedliwa transformacja w Sosnowcu”, dofinansowanego w ramach Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji)

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu kontynuuje realizację projektu „Zróbmy sobie klimat, czyli sprawiedliwa transformacja w Sosnowcu”, dofinansowanego w ramach Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji) dla Priorytetu: FESL.10.00-Fundusze Europejskie na transformację, Działania: FESL.10.24-Włączenie społeczne - wzmocnienie procesu sprawiedliwej transformacji. Liderem projektu jest Gmina Sosnowiec w partnerstwie z Fundacją „Epikur”. Realizatorami projektu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu, Teatr Zagłębia, Pałac Schoena Muzeum w Sosnowcu.

Projekt zakłada rozwój aktywności społecznej oraz przygotowanie do akceptacji dla procesu transformacji i zmiany klimatycznej 400 mieszkańców Sosnowca. Wsparciem zostało objęto ponad 600

osób. Celem projektu jest podjęcie działań na rzecz mieszkańców i obszarów uczestniczących w procesie sprawiedliwej transformacji. Projekt dotyczy zagadnień rzeczywiście występujących w danej społeczności, określonych wspólnie z uczestnikami. W ramach projektu działa 7 Klubów Transformacji w poszczególnych dzielnicach: Pogoń, Centrum, Niwka, Milowice, Kazimierz, Konstantynów oraz nowoutworzony Klub „Zagórze”.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu realizuje ww. projekt od 2024 roku. W 2025 r. ramach projektu zostały zorganizowane:

- zajęcia edukacyjne oraz manualne na rzecz ekologii,
- międzypokoleniowe warsztaty plastyczne,
- wyjazdy edukacyjno - integracyjne,
- spacer historyczno - ekologiczne po terenie Sosnowca,
- 6 inicjatyw lokalnych, np. „Mural na Niwce”, kino plenerowe „Za co kochamy Kazika (dzielnicę Sosnowca Kazimierz)”,
- zajęcia fitness dla kobiet,
- grupy rozwojowe dla kobiet i młodzieży,
- warsztaty krawieckie,
- warsztaty zdrowego żywienia,
- eko-festyny i akcje ekologiczne,
- konkursy ekologiczne i historyczne dla dzieci i młodzieży,
- spotkania z ekspertami w dziedzinie historii i ekologii,
- warsztaty fotograficzne „Moja mała ojczyzna”,
- spotkania okolicznościowe,
- spacer nording-walking,
- akcję ekologiczne, np. „Akademia ogrodnika”.

Realizacja projektu planuje się do czerwca 2026 r. Wartość projektu wynosi 9 442 030,79 zł (środki Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji stanowią 100% dofinansowania). Kwota dofinansowania dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynosi 6 109 455,61 zł, z czego 2 222 333,56 zł wydano w 2025 r.

7. Realizacja projektu pn.: „Droga do zmian w Klubie Integracji Społecznej w Sosnowcu”, dofinansowanego ze środków Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny+)

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu kontynuują realizację projektu „Droga do zmian w Klubie Integracji Społecznej w Sosnowcu” dofinansowanego ze środków Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny+) dla Priorytetu: FESL.07.00-Fundusze Europejskie dla społeczeństwa; dla Działania 07.02 – Aktywna Integracja.

Celem projektu jest poprawa sytuacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez rozszerzenie oferty wsparcia Klubu Integracji Społecznej. W 2025 r. odbyły się następujące działania:

Dla osób bezrobotnych oraz osób z niepełnosprawnościami:

- indywidualne i grupowe wsparcie psychologiczne,
- grupa wsparcia,
- indywidualne i grupowe wsparcie pracownika socjalnego,
- warsztaty kompetencji społecznych,
- warsztaty ICT,
- zajęcia z dietetykiem,
- zajęcia z doradcą zawodowym
- warsztaty o tematyce ekologicznej,

Ponadto organizowane będą zajęcia o charakterze integrującym, wyjścia i wycieczki integracyjne służące poprawie relacji rodzinnych oraz nabycia umiejętności efektywnego spędzania wolnego czasu,

Dla młodzieży :

- wsparcie w formie treningu kompetencji społecznych,
- zdobycie umiejętności załatwiania spraw urzędowych,
- rozwój kompetencji rodzicielskich,
- warsztaty o tematyce ekologicznej,
- wsparcie psychologiczne,
- wsparcie doradcy zawodowego,
- kursy komputerowe,

Grupą docelową jest 60 mieszkańców Sosnowca zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym:

- 30 osób, młodzież opuszczająca instytucjonalną pieczę zastępczą, tj. placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo wychowawcze,
- 12 osób bezrobotnych lub długotrwale bezrobotnych,
- 18 osób z niepełnosprawnościami.

Projekt realizowany będzie do maja 2027 r. Pozyskano dofinansowanie w wysokości 843 234,21 zł ze środków Funduszy Europejski oraz dofinansowanie z budżetu państwa w wysokości 99 204,02 zł, zabezpieczono także 49 602,02 zł wkładu własnego. Łączna wartość projektu wynosi 992 040,25 zł. W 2025 r. całkowity koszt realizacji projektu wyniósł 296 563, 73 zł.

8. Realizacja projektu pn. „Tak to się robi w Sosnowcu” dofinansowanego ze środków Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny+)

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu kontynuuje realizację projektu „Tak to się robi w Sosnowcu” liderem, którego jest Fundacja „Więcej z Życia”. Projekt dofinansowany ze środków Funduszy

Europejskich dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny+) dla Priorytetu: FESL.07.00-Fundusze Europejskie dla społeczeństwa; Działania: FESL.07.04-Usługi społeczne. Celem projektu jest zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług społecznych, w formach środowiskowych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dla mieszkańców Sosnowca.

Grupę docelową stanowią osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (które ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymagają opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego) i osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby z ich otoczenia.

W ramach projektu realizowane są następujące zadania:

- 1) Usługi opieki wytchnieniowej skierowane do osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz ich opiekunów faktycznych
- 2) Usługi asystenckie skierowane do osób z niepełnosprawnością
- 3) Usługi opiekuńcze wraz z teleopieką skierowane do osób niesamodzielnych i osób z niepełnosprawnością
- 4) Sąsiedzkie usługi opiekuńcze wraz z teleopieką skierowane do osób starszych i osób niesamodzielnych
- 5) Koordynowanie usług w projekcie i szkolenia personelu projektu.

W roku 2024 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej rozpoczął realizację zadania polegającego na realizacji usług opiekuńczych czyli wsparcie dla osób chorych, niezaradnych ze względu na wiek, niepełnosprawnych, samotnych, obejmująca pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb, takich jak sprzątanie, zakupy, przygotowywanie posiłków, pranie czy palenie w piecu. Usługi opiekuńcze są częściowo odpłatne, Odpłatność za korzystanie z usług jest zależna od dochodu zainteresowanego i ustalana zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej 525/XL/2017 w Sosnowcu z dnia 26 stycznia 2017 r.

W roku 2025 wsparciem w formie usług opiekuńczych objęto 40 osób.

W 2025 r. rozpoczęto realizację zadania w formie asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej to jest wsparcie mające na celu zwiększenie samodzielności, niezależności oraz aktywnego udziału w życiu społecznym osób z niepełnosprawnością (w stopniu znacznym lub umiarkowanym, a także dzieci). Polega ono na pomocy w codziennych czynnościach (ubieranie, higiena, posiłki), przemieszczaniu się, załatwianiu spraw urzędowych, wyjściach (kino, lekarz) oraz aktywizacji społecznej i zawodowej. W roku 2025 wsparciem w formie asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej objęto 32 osoby.

W 2025 r. rozpoczęto również realizację opieki wytchnieniowej dla 6 osób. Ta forma pomocy polega na czasowym odciążeniu opiekunów faktycznych (członków rodzin) poprzez przejęcie obowiązków opieki nad osobami niesamodzielnymi (dziećmi i dorosłymi z niepełnosprawnością) przez wykwalifikowany personel. Celem jest umożliwienie opiekunom odpoczynku, załatwienia spraw życiowych czy zdrowotnych. Realizację projektu planuje się do grudnia 2027 r. Pozyskano dofinansowanie w wysokości 5 062 192,39 PLN. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu na realizację swojej części zadań otrzymał dofinansowanie w wysokości 2 802 470,60 zł. Koszt realizacji projektu w 2025 r. wyniósł 436 553,57 zł

9. Realizacja projektu pn. „Budujemy Wasz dom od nowa”, dofinansowanego ze środków Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny +)

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu rozpoczął w 2025 r. realizację projektu „Budujemy Wasz dom od nowa” dofinansowany ze środków Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny+) dla Priorytetu: FESL.07.00-Fundusze Europejskie dla społeczeństwa; Działania: FESL.07.07-Wsparcie rodziny, dzieci i młodzieży oraz deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej. Realizatorem projektu poza ośrodkiem jest również Centrum Usług Socjalnych i Wsparcia w Sosnowcu.

Celem projektu jest wsparcie i rozwój rodzinnej pieczy zastępczej oraz wspieranie młodzieży w procesie usamodzielniania. Grupę docelową projektu stanowią:

- mieszkańcy Sosnowca lub innych miast województwa śląskiego sprawujący pieczę zastępczą lub będący kandydatami do jej sprawowania dla dzieci pozbawionych opieki, będących mieszkańcami Sosnowca,
- dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej oraz ich otoczenie,
- osoby niepełnoletnie i pełnoletnie znajdujące się w procesie usamodzielniania.

Umowa o dofinansowanie projektu została podpisana w dniu 22 maja 2025 r. Po przygotowaniu niezbędnej dokumentacji we wrześniu 2025 r. rozpoczęto realizację projektu.

27 września 2025 r. Zespół Pieczy Zastępczej wraz z pracownikami Działu ds. Rodzin zorganizowali piknik integracyjny, który otrzymał dofinansowanie w ramach projektu.

W ramach projektu zrealizowano szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze, w którym uczestniczyło 11 osób, oraz zajęcia integracyjno-artystyczne dla dzieci i młodzieży, obejmujące 12 uczestników. Intensywna realizacja projektu planowana jest na rok 2026.

W 2025 r. wsparciem objęto łącznie 78 osób.

Projekt będzie realizowany do czerwca 2029 r. Pozyskano dofinansowanie w wysokości 2 374 578,19 zł ze środków Funduszy Europejski oraz dofinansowanie z budżetu państwa w wysokości 279 362,14 zł, zabezpieczono także 139 681,07 zł wkładu własnego. Łączna wartość projektu wynosi 2 793 621,40 zł. Kwota dofinansowana dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynosi 1 850 644,40 zł. Koszt realizacji projektu w 2025 r. wyniósł 39 021,23 zł.

10. Realizacja projektu pn. „Bezpieczny Sosnowiec – wspólna sprawa”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał dotację celową z Budżetu Państwa na realizację projektu pn. „Bezpieczny Sosnowiec – wspólna sprawa” dofinansowanego w ramach Programu Ochrony „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy domowej jako przemocy ze względu na płeć”, edycja 2025.

W ramach projektu realizowany został Priorytet III Programu Ochrony - współpraca międzyinstytucjonalna. Zadanie publiczne w całości przekazano do realizacji Stowarzyszeniu „Moc Wsparcia”. Zrealizowano cykl szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Na zakończenie projektu zorganizowano konferencję, której celem było wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami

tworzącymi lokalny system przeciwdziałania przemocy domowej, budowanie wspólnego rozumienia Standardów Ochrony Małoletnich, aktualizacja wiedzy specjalistów w obszarze nowych form przemocy, w tym przemocy cyfrowej, integracja środowisk pomocowych na poziomie miasta oraz podpisanie wspólnych Standardów Współpracy.

Na realizację zadania gmina Sosnowiec otrzymała dotację celową z budżetu państwa w wysokości 43 600,00 zł. Całkowita wartość zadania 54 500,00 zł. Na realizację programu wykorzystano całość przyznanych środków.

11. "Kooperacje 3D-model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin"

19 lipca 2018 r miasto Sosnowiec rozpoczęło realizację programu pilotażowego w ramach projektu „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin” realizowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej woj. Śląskiego. Celem projektu jest wzmocnienie i poprawa współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej. Realizacja projektu ma umożliwić efektywną kooperację wszystkich instytucji, które do tej pory realizowały działania na rzecz włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa samodzielnie lub współdziałały w ograniczonej postaci. Działania związane z projektem koordynuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu, który w niniejszym projekcie pełni rolę animatora lokalnego.

Od roku 2022 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania programu w ramach projektu socjalnego „Kooperacje 3D”. Cele oraz zadania, które były realizowane w ramach pilotażowego projektu ROPS zostały zachowane.

W roku 2025 zostały potwierdzone deklaracje współpracy z 16 instytucjami miejskimi (Straż Miejska, ZUS Sosnowiec, Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego Sosnowiec, MZZL, I oraz III Zespół Kuratorski ds. Orzeczeń Karnych przy Sądzie Rejonowym w Sosnowcu, Izba Wytrzeźwień, WGL UM Sosnowiec, Policja, WPS UM Sosnowiec, CUSiW, WWO UM Sosnowiec, WZ UM Sosnowiec, Kuratorzy Zawodowi Sądu Okręgowego w Sosnowcu, ŚDS „Salve”, Rejonowe Pogotowie Ratunkowe w Sosnowcu). Wszystkie te instytucje tworzą Partnerski Zespół Kooperacyjny mający na celu stworzenie nowych standardów pracy na rzecz osób i rodzin wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem. Praca z wytypowanymi osobami/rodzinami odbywa się w ramach tworzonych Zadaniowych Zespołów Kooperacyjnych i polega na współpracy pracownika socjalnego z dobranymi kooperantami, którzy umożliwiając swoje usługi zebrane w Lokalnym Koszyku Usług dobrane indywidualnie do potrzeb beneficjenta wspólnie z nim wypracują plan działania wyznaczając realne do osiągnięcia cele. W pracy Zadaniowych Zespołów Kooperacyjnych najważniejszą rolę odgrywa sam beneficjent, który wyraża zgodę na taką formę pracy oraz osobiście uczestniczy w pracach ZZK mając decydujący wpływ na tworzenie planu współdziałania mającego pomóc w pokonaniu jego trudnej sytuacji życiowej.

Gmina Sosnowiec jako jedyna gmina biorąca udział w Projekcie wykorzystwała pilotażowy Partnerski Zespół Kooperacyjny jako element jednego z celów strategicznych (Tworzenie warunków do

poprawy jakości życia społecznego mieszkańców) uchwalonej „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sosnowca na lata 2021-2027”.

W roku 2025 udało się zorganizować 1 spotkanie Partnerskiego Zespołu Kooperacyjnego. Prace w tym Zespole zaowocowały poznaniem kompetencji poszczególnych instytucji, wzmocnieniu relacji między pracownikami, a co najważniejsze udzieleniu realnej pomocy osobom objętym wsparciem. Współpraca międzyinstytucjonalna jest codziennością w pracy osób zaangażowanych w działania w obszarze pomocy i integracji społecznej, edukacji, systemu opieki zdrowotnej, sądownictwa, policji i innych polityk sektorowych. Partnerzy wytypowani w gminie Sosnowiec dostrzegli sens i potrzebę tworzenia partnerstwa lokalnego w celu usprawnienia wspólnych działań i zwiększenia potencjału instytucji.

12. Realizacja Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 – Podprogram 2023

Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (FEPZ) współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus realizowany w ramach Podprogramu 2024, polega na udzielaniu osobom najuboższym pomocy żywnościowej. Pomocą taką mogą być objęte osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, z powodów określonych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej oraz których dochód nie przekraczał 265% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej (tj. 2 676,50 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 2 180,95 zł dla osoby w rodzinie). Uprawnienia do korzystania z tej formy pomocy potwierdzali pracownicy socjalni Sekcji Pomocy Środowiskowych wydając skierowania osobom spełniającym kryteria. Wydawaniem żywności zajmował się Caritas Diecezji Sosnowieckiej, na podstawie umowy zawartej z Gminą Sosnowiec w 5 punktach dystrybucji na terenie miasta, tj. w:

- Punkcie przy Bazylice Katedralnej przy ul. Kościelnej 8,
- Magazynie Żywności Caritas Diecezji Sosnowieckiej przy ul. Widok 1,
- Punkcie przy Parafii Jezusa Chrystusa Najwyższego i Wiecznego Kapłana przy ulicy Mieleckiej 1,
- Punkcie przy Parafii św. Franciszka przy ul. Partyzantów 24
- Punkcie przy Parafii Chrystusa Króla przy ul. Kraszewskiego 25.

W 2025 r. pracownicy socjalni wydali 1463 skierowań dla 3 140 osób uprawnionych do skorzystania z programu, w tym dla 315 obywateli Ukrainy. MOPS przekazywał w ustalonych terminach wszystkie przygotowane skierowania wg. przesłanych wcześniej list do Caritas Diecezji Sosnowieckiej.

W 2025 r. Caritas zorganizował 12 warsztatów, w których udział wzięło 289 osób. Celem prowadzonych warsztatów było nabycie przez uczestników samodzielności i kompetencji w zakresie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym zdrowego odżywiania, przygotowania posiłków oraz nabycia kompetencji w sprawnym zarządzaniu budżetem domowym.

IV. Pomoc udzielana na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

Pomoc udzielana na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami. Powołany do obsługi tego zadania Zespół zajmuje się realizacją dofinansowań ze środków PFRON. Celem wsparcia jest, m.in.:

- zniwelowanie izolacji społecznej osób z niepełnosprawnościami,
- przystosowanie przestrzeni publicznej dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- wspieranie środowiska osób z niepełnosprawnościami w celu stworzenia im warunków do pełnego uczestnictwa w pełnieniu ról społecznych,
- wyrobienie poczucia zaradności wśród osób z niepełnosprawnościami oraz umożliwienie codziennego funkcjonowania i komunikowania się ze światem zewnętrznym.

W 2025 r. z dofinansowania ze środków PFRON skorzystało 1 825 osób. Łączna kwota dofinansowania ze środków PFRON do zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami 7 668 201,74 zł.

Tabela nr 17. Zestawienie wykonania planu finansowego PFRON 2025 r.

Lp.	Nazwa zadania	Ostateczny plan finansowy 2025	Wykonanie planu finansowego 2025	Wykonanie planu finansowego 2025
		w zł	w zł	w %
REHABILITACJA SPOŁECZNA (MOPS)				
1	Dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych	877 670	788 483,44	89,84 %
2	Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych	1 381 000	1 355 826,74	98,18 %
3	Dofinansowanie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej	3 449 208	3 449 208	100,00%
4	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnościami	35 000	33 295,60	95,13 %
5	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	2 047 000	2 041 387,96	99,73 %
6	Dofinansowanie usług tłumacza jez. migowego	493	0	0 %
Ogółem rehabilitacja społeczna		7 790 371	7 668 201,74	98,43 %

Źródło: Dane MOPS – opracowanie własne DPŚ

Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się

Osoby, które posiadają ważne orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności (bądź też równoważne z nim) mogą ubiegać się o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się.

O dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami, mogą ubiegać się osoby z niepełnosprawnościami, którym likwidacja barier wewnątrz lokalu oraz budowa pochylni, platform i podjazdów do indywidualnych budynków mieszkalnych w znacznym stopniu umożliwi uczestnictwo w życiu społecznym.

Likwidacja barier architektonicznych polegała na adaptacji pomieszczeń higieniczno-sanitarnych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, tj. m.in.: zamiana wanny na natrysk, oporęczowanie pomieszczeń, poszerzenie otworów drzwiowych, położenie posadzki antypoślizgowej, likwidacja progów, wyrównanie poziomu podłogi.

W 2025 r. wysokość dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych ze środków PFRON wynosiła:

- do 95% kosztów przedsięwzięcia, jednak nie więcej niż 15 000 zł w zakresie likwidacji barier wewnątrz lokalu, dofinansowanie dla osób aktywnych zawodowo mogło być podwyższone do 95% kosztów przedsięwzięcia, jednak nie mogło być wyższe niż 18 000 zł,

- do 95% kosztów przedsięwzięcia, jednak nie więcej niż 25 000 zł, w zakresie likwidacji barier polegających na budowie pochylni i podjazdów do budynków mieszkalnych, z wyłączeniem potrzeb zbiorowych dofinansowanie dla osób aktywnych zawodowo mogło być podwyższone do 95% kosztów przedsięwzięcia, jednak nie mogło być wyższe niż 30 000 zł.

Tabela nr 18. Liczba osób korzystających z dofinansowania likwidacji barier w latach 2023-2025.

Wyszczególnienie		Likwidacja barier architektonicznych	Likwidacja barier technicznych	Likwidacja barier w komunikowaniu się
2023	Liczba osób, korzystających z dofinansowania	9	56	45
	Łączna kwota środków przekazanych (w zł)	111 000	272 440,91	95 096,84
2024	Liczba osób, korzystających z dofinansowania	11	60	45
	Łączna kwota środków przekazanych (w zł)	131 400	366 691,65	76 836,92
2025	Liczba osób, korzystających z dofinansowania	15	77	51
	Łączna kwota środków przekazanych (w zł)	224 982,42	463 018,08	100 482,94

Źródło: Dane MOPS – opracowanie własne DPŚ

O dofinansowanie likwidacji barier technicznych mogą ubiegać się osoby z niepełnosprawnościami, którym likwidacja barier umożliwi lub ułatwi codzienne funkcjonowanie.

W 2025 r. wysokość dofinansowania do likwidacji barier technicznych ze środków PFRON wynosiła do 95% kosztów zakupu i montażu urządzeń, lecz nie więcej niż 25 000 zł. Wyszczególniono również maksymalne kwoty dofinansowań dla poniższych przedmiotów:

- a) maksymalna wysokość dofinansowania do nabycia łóżka elektrycznie sterowanego wyposażonego w materac bazowy 2 800 zł,
- b) maksymalna wysokość dofinansowania do nabycia łóżka elektrycznie sterowanego obrotowego/ z funkcją fotela/pionizacji/łożka elektrycznie sterowanego bariatrycznego – wyposażonego w materac bazowy 5 000 zł,
- c) maksymalna wysokość dofinansowania do nabycia schodołazu 12 000 zł,
- d) maksymalna wysokość dofinansowania do nabycia roweru: trójkołowego/ typu tandem/typu handbike/trójkołowego roweru z napędem elektrycznym 5 000 zł,
- e) maksymalna wysokość dofinansowania do oprzyrządowania samochodu 10 000 zł,
- f) maksymalna wysokość dofinansowania do zakupu skutera elektrycznego 7 000 zł,
- g) maksymalna wysokość dofinansowania do zakupu i montażu podnośników: transportowych, kąpielowych lub sufitowych, wannowych 10 000 zł,
- h) maksymalna wysokość dofinansowania do zakupu fotelików samochodowych 5 000 zł.

Dofinansowania przyznawane były do zakupu, m.in. takich urządzeń, jak: łóżka elektrycznie sterowane, podnośniki, czy schodołazy. O dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się mogły ubiegać się osoby, mające problem ze swobodnym kontaktem ze światem zewnętrznym. Likwidacja tej bariery ma im umożliwić komunikowanie się.

W 2025 r. wysokość dofinansowania do likwidacji barier w komunikowaniu się ze środków PFRON wynosiła do 95% kosztów zakupu i montażu urządzeń, jednak nie więcej niż 5 000 zł. Wyszczególniono również maksymalne kwoty dofinansowań dla poniższych przedmiotów:

- a) maksymalna wysokość dofinansowania do nabycia sprzętu komputerowego 1 500 zł,
- b) maksymalna wysokość dofinansowania do nabycia telefonu komórkowego 1 500 zł,
- c) maksymalna wysokość dofinansowania do nabycia udźwiękowionego zegarka (smart watch) 800,00 zł
- d) maksymalna wysokość dofinansowania do nabycia Programu „Mówik” wraz z tabletem 2 700 zł.

W 2025 r. dofinansowania te przyznane były do zakupu: przenośnego sprzętu komputerowego, który podłączony do internetu umożliwia osobie z niepełnosprawnościami kontakt ze światem zewnętrznym, udźwiękowionych telefonów komórkowych, „Mówików” wraz z tabletami.

Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób z niepełnosprawnościami

O dofinansowanie ze środków PFRON organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli:

- a) prowadzą działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami przez okres co najmniej 2 lata przed dniem złożenia wniosku,
- b) udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób z niepełnosprawnościami warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania,
- c) udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON.

Wysokość dofinansowania ze środków PFRON wynosiła w 2025 r. do 60% kosztów organizowanego przedsięwzięcia.

W 2025 r. dofinansowaniem objętych zostało łącznie 104 osób. Wysokość środków przeznaczonych wyniosła 33 295,60 zł.

Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

O dofinansowanie do nabycia przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych mogą ubiegać się osoby, które posiadają ważne orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności (bądź też równoważne z nim), które dokonały zakupu bądź zamierzają kupić zlecony na wniosek lekarza przedmiot i otrzymały na ten cel dofinansowanie z NFZ oraz spełniają określone kryterium dochodowe.

Wysokość dofinansowania ze środków PFRON w 2025 r. wyniosła do 100% udziału własnego osoby z niepełnosprawnościami w limicie ceny ustalonym na podstawie odrębnych przepisów, jeżeli taki udział był wymagany oraz do 80% sumy kwoty limitu, wyznaczonego przez ministra właściwego do spraw zdrowia oraz wymaganego udziału własnego osoby z niepełnosprawnościami w zakupie tych przedmiotów i środków, jeżeli cena zakupu jest wyższa niż ustalony limit. Dofinansowanie przyznawane było m.in.: do zakupu różnego rodzaju ortez, protez, aparatów słuchowych, wkładek do aparatów, pieluchomajtek, pończoch kikutowych, aparatów do bezdechu sennego, cewników, wózków inwalidzkich, balkoników, materacy przeciwdrożdżynowych, szkieł okularowych, obuwia ortopedycznego.

Natomiast o dofinansowanie do nabycia sprzętu rehabilitacyjnego może ubiegać się osoba, która posiada ważne orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności (bądź też równoważne z nim), u której zachodzi potrzeba rehabilitacji w warunkach domowych (lekarz zaleci konieczność stosowania określonego sprzętu) oraz spełnia określone kryterium dochodowe.

Wysokość dofinansowania ze środków PFRON w 2025 r. wynosiła do 80% kosztów tego sprzętu, jednak nie więcej niż 3 000 zł. Wyszczególniono również maksymalne kwoty dofinansowań dla poniższych przedmiotów:

- a) maksymalna wysokość dofinansowania do nabycia sprzętu komputerowego nie może być wyższa niż 1 500 zł,
- b) maksymalna wysokość dofinansowania do nabycia rowerka stacjonarnego nie może być wyższa niż 800 zł,
- c) maksymalna wysokość dofinansowania do nabycia bieżni rehabilitacyjnej nie może być wyższa niż 1 000 zł.

Dofinansowania przyznawane były do zakupu m.in.: rowerów rehabilitacyjnych stacjonarnych czy drobnego sprzętu rehabilitacyjnego.

W 2025 r. dofinansowanie do nabycia sprzętu rehabilitacyjnego oraz przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych otrzymało łącznie 820 osób, w tym 54 dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami. Ponadto w ramach zadania sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej przyznano dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla dwóch placówek oświatowych. Wysokość środków przekazanych na realizację zadań o dofinansowanie do nabycia sprzętu rehabilitacyjnego dla osób fizycznych oraz dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, a także zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w 2025 r. wyniosła 2 041 387,96 zł.

Turnusy rehabilitacyjne

Osoby z niepełnosprawnościami mogą skorzystać z dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym ze środków PFRON.

Turnus rehabilitacyjny to aktywna forma rehabilitacji połączona z elementami wypoczynku lub rekreacji mająca na celu poprawę sprawności, wyrobienie zaradności, pobudzenie i rozwijanie zainteresowań osób z niepełnosprawnościami. O dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego może ubiegać się osoba, która posiada orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności (bądź też równoważne z nim), została skierowana na turnus przez lekarza oraz złożyła oświadczenie o wysokości dochodu wraz z informacją o liczbie osób we wspólnym gospodarstwie domowym.

W 2025 r. dofinansowanie otrzymało łącznie 653 osób, w tym 343 dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami, 412 dorosłych osób z niepełnosprawnościami, 12 osób zatrudnionych w zakładzie pracy chronionej oraz 186 opiekunów. Kwota wydatkowana w ramach przedmiotowego zadania to 1 355 826,74 zł.

Dofinansowanie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej

W Sosnowcu funkcjonują 2 warsztaty terapii zajęciowej, do których uczęszcza łącznie 98 osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności:

1. WTZ przy Fundacji im. Brata Alberta z siedzibą przy ul. Mikołajczyka 55. W zajęciach prowadzonych przez WTZ biorą udział 43 osoby,
2. WTZ przy TPD oddział miejski Sosnowiec z siedzibą przy ul. Jodłowej 1. W zajęciach prowadzonych przez WTZ bierze udział 55 osób.

Działalność WTZ jest współfinansowana w wysokości 90% kosztów uczestnictwa ze środków PFRON, natomiast powiat ponosi 10% kosztów pobytu. Celem działalności warsztatów jest realizacja zadań stwarzających osobom z niepełnosprawnościami niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskiwania lub przywracania umiejętności niezbędnych do funkcjonowania w społeczeństwie oraz podjęcia zatrudnienia.

W 2025 r. na działalność warsztatów terapii zajęciowej w Sosnowcu miasto przekazało 3 832 453,33 zł, w tym ze środków PFRON 3 449 208 zł oraz 383 245,33 zł ze środków powiatu. Ponadto mieszkańcy Sosnowca korzystają z zajęć w warsztatach terapii zajęciowej w miastach ościennych: Dąbrowie Górniczej, Katowicach, Krakowie, Chorzowie. Gmina pokrywa 10% kosztów (62 102,49 zł) pobytu tych osób, zgodnie z zawartymi porozumieniami. Z zajęć WTZ poza terenem miasta skorzystało 14 osób.

V. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu w ramach powierzonych zadań prowadzi obsługę finansowo – kadrową Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności (PZON). W ramach programu „Dostępna przestrzeń publiczna” – „Architekci pomocy” Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

w Sosnowcu zrealizował projekt polegający na przeniesieniu Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności z dotychczasowej lokalizacji przy ul. 3 Maja 33 do nowej, dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami siedziby przy ul. Szpitalnej 1 w Sosnowcu. Nowa siedziba Zespołu została zaprojektowana jako przestrzeń bez barier, dostępna i bezpieczna dla wszystkich użytkowników, w tym osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Aktualna siedziba Zespołu wyposażona jest m.in. w specjalnie wyznaczone miejsca parkingowe, osobne wejście oraz windę. W wyniku realizacji projektu Zespół zyskał nową, funkcjonalną przestrzeń, co przełożyło się na zwiększenie liczby pokoi obsługi oraz gabinetów lekarskich – obecnie funkcjonują trzy gabinety. Projekt został dofinansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości 318 560,40 zł, natomiast całkowita wartość projektu wyniosła 398 200,50 zł.

Do zadań PZON należy:

1. Orzekanie o stopniu niepełnosprawności dla osób powyżej 16 r. ż. dla celów prowadzenia rehabilitacji zawodowej, czyli: szkoleń, zatrudnienia, korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, ulg i uprawnień, rehabilitacji w warsztatach terapii zajęciowej, prawa do niestosowania się do niektórych znaków drogowych dotyczących postoju oraz prawa do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.
2. Orzekanie o niepełnosprawności osób, które nie ukończyły 16 roku życia dla celów takich jak zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, rehabilitacja, zaopatrzenie w sprzęt ortopedyczny, leczenie, prawo do niestosowania się do niektórych znaków drogowych dotyczących postoju oraz prawo do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.
3. Wydawanie orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień (w przypadku osób posiadających już prawomocne orzeczenie o inwalidztwie lub niezdolności do pracy). Orzeczenie o wskazaniach do ulg i uprawnień zespół orzekający wydaje osobie, która ukończyła 16 r. ż. i posiada jedno z następujących orzeczeń:
 - ważne orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji lub całkowitej niezdolności do pracy lub częściowej niezdolności do pracy,
 - ważne orzeczenie organu rentowego np. ZUS, wydane przed dniem 1 stycznia 1998 r. o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów.
4. Wydawanie legitymacji dokumentujących stopień niepełnosprawności. Podstawą wydania legitymacji jest wyłącznie ostatnie prawomocne orzeczenie o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności albo o wskazaniach do ulg i uprawnień.
Legitymacje wystawiane są na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności lub o wskazaniach do ulg i uprawnień, niemniej jednak okres ten nie może być dłuższy niż:
 - 5 lat (w przypadku legitymacji dokumentujących niepełnosprawność),

- 10 lat (w przypadku legitymacji dokumentujących stopień niepełnosprawności wystawionych osobom, które nie ukończyły 60 r. ż.),
- w przypadku osób, które ukończyły 60 r. ż. legitymację wydaje się na okres ważności orzeczenia stanowiącego podstawę do wydania legitymacji bez ograniczeń czasowych.

5. Wydawanie legitymacji dokumentujących niepełnosprawność osoby poniżej 16 r. ż.

6. Wydawanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych.

Karty parkingowe, wydawane są:

- osobie posiadającej orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności z symbolem przyczyny niepełnosprawności 04-O (choroby narządu wzroku) lub 05-R (upośledzenie narządu ruchu) lub 10-N (choroby neurologiczne) i wskazaniem do karty parkingowej w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2014 r. Osoby posiadające tego rodzaju orzeczenia uzyskują kartę parkingową bez konieczności ponownego orzekania - na podstawie dotychczasowego orzeczenia,
- osobie niepełnosprawnej zaliczonej do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności (na podstawie wydanego od dnia 1 lipca 2014 r. orzeczenia o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień), która ma znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się. Przy czym w przypadku osób zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, wskazanie do karty parkingowej mogą uzyskać wyłącznie osoby posiadające zarówno znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się, jak i przyczynę niepełnosprawności oznaczoną symbolem 04-O, 05-R, 07-S lub 10-N,
- osobie niepełnosprawnej, która nie ukończyła 16 r. ż. (na podstawie wydanego od dnia 1 lipca 2014 r. orzeczenia o niepełnosprawności) mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.

Nowelizacja przepisów dotyczących zasad wydawania kart parkingowych pozbawiła jednocześnie możliwości uzyskania karty parkingowej osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności.

Kartę parkingową wydaje się na wniosek osoby niepełnosprawnej na okres ważności orzeczenia, jednakże nie dłużej niż na 5 lat. Opłata za wydanie karty parkingowej w wysokości 21 zł stanowi dochód budżetu państwa i po potrąceniu przez gminę 5% jest przekazywana Wojewodzie. W 2025 r. Wojewodzie przekazano 39 501,00 zł, a dochód gminy z tego tytułu wyniósł 2 079,00 zł.

7. Zespół realizuje obowiązek przyjmowania wniosków o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sosnowcu przyjmuje, weryfikuje oraz przekazuje wnioski do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie Śląskim, na podstawie art. 6b³ ust. 8 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Uzyskanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia jest warunkiem niezbędnym do przyznania świadczenia wspierającego, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym.

8. Zespół kontynuuje również wydawanie zaświadczeń potwierdzających złożenie wniosku oraz określających termin ważności dotychczasowego orzeczenia.

Podstawowe znaczenie przy orzekaniu o niepełnosprawności mają w szczególności przepisy Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych i akty wykonawcze do tej ustawy wraz z zawartymi w nich definicjami niepełnosprawności i stopni niepełnosprawności. W 2025 r. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej doprecyzowało szczegółowe zasady wydawania orzeczeń o niepełnosprawności oraz stopniu niepełnosprawności dotyczące osób cierpiących na rzadkie schorzenia genetyczne, charakteryzujące się jednorodnym przebiegiem oraz nierokujące – zgodnie z aktualną wiedzą medyczną – poprawy klinicznej ani funkcjonalnej. W ramach tych wytycznych opracowano katalog wybranych schorzeń genetycznych skierowany do lekarzy orzekających w powiatowych i wojewódzkich zespołach do spraw orzekania o niepełnosprawności. W ramach przeprowadzonych zmian wydłużone zostały okresy ważności tych orzeczeń.

Przepisy ww. rozporządzenia wskazują jakie elementy mają wpływ na stwierdzenie niepełnosprawności.

Ustalone są trzy stopnie niepełnosprawności dla osób powyżej 16 r. ż., które stosuje się do realizacji celów określonych ustawą:

- znaczny,
- umiarkowany,
- lekki.

W stosunku do osób, które nie ukończyły 16 r. ż., niepełnosprawność nie podlega gradacji.

Podstawą uznania osoby, która nie ukończyła 16 r. ż., za niepełnosprawną są następujące kryteria:

- przewidywany okres trwania upośledzenia stanu zdrowia z powodu stanów chorobowych (określonych w rozporządzeniu) przekraczający 12 miesięcy,
- niezdolność do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, takich jak: samoobsługa, samodzielne poruszanie się, komunikowanie z otoczeniem, powodująca konieczność zapewnienia stałej opieki lub pomocy, w sposób przewyższający zakres opieki nad zdrowym dzieckiem w danym wieku,
- znaczne zaburzenia funkcjonowania organizmu, wymagające systematycznych i częstych zabiegów leczniczych i rehabilitacyjnych w domu bądź poza nim.

Wszystkie wymienione przesłanki muszą wystąpić łącznie.

Niepełnosprawność dziecka orzeka się na czas określony, jednak na okres nie dłuższy niż do ukończenia przez nie 16 r. ż. O okresie tym decyduje ocena możliwości poprawy funkcjonowania dziecka. Orzeczenie o niepełnosprawności wydaje się na wniosek złożony do powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności przez ustawowego przedstawiciela dziecka.

W zakresie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności Biuro Pełnomocnika Rządu podkreśla, iż orzecznictwo o niepełnosprawności uwzględnia zarówno fizyczne, psychiczne jak

i społeczne aspekty funkcjonowania człowieka. Naruszenie sprawności organizmu powodujące niepełnosprawność nie zawsze uniemożliwia lub ogranicza zdolność do zarobkowania, może natomiast powodować ograniczenia w życiu pozazawodowym, w pełnieniu ról społecznych, w samodzielnej egzystencji. Przyjęte zasady orzekania oznaczają jednakże, iż orzekanie o niepełnosprawności ma charakter kompleksowy. Wystąpienie tylko jednego z elementów np. naruszenia sprawności organizmu (potocznie utożsamianego z chorobą) nie musi zatem oznaczać, że mamy do czynienia z niepełnosprawnością. Natomiast intensywność tego czynnika nie wpływa bezpośrednio na ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, jeżeli w następstwie jego występowania nie dochodzi do istotnych ograniczeń w sferze społecznej lub zawodowej. Reasumując, orzekanie o niepełnosprawności nie jest oceną stanu zdrowia osoby orzekanej, ale oceną ograniczeń w możliwości jej funkcjonowania w życiu społecznymi zawodowym – będących następstwem naruszenia sprawności organizmu.

Brak jest jednoznacznych kryteriów kwalifikujących daną jednostkę chorobową do określonego stopnia niepełnosprawności, co wynika z faktu, iż każdy przypadek jest indywidualny i każdorazowo musi on być rozpatrzony po wnikliwej analizie dokumentacji medycznej, przeprowadzeniu badania przedmiotowego oraz jeżeli istnieją przesłanki medyczne po uzupełnieniu dokumentacji medycznej o wyniki badań dodatkowych oraz konsultacje specjalistyczne.

Nie przyznanie osobie chorej orzeczenia o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności nie kwestionuje wystąpienia zdiagnozowanej choroby (dysfunkcji), w tym o charakterze przewlekłym, ale wskazuje, iż zakres ograniczeń funkcjonalnych nie potwierdza spełniania przez osobę orzekaną standardów i kryteriów określonych przepisami prawa.

Postępowanie przed zespołem orzekającym o niepełnosprawności jest dwuinstancyjne. Strona niezadowolona z rozstrzygnięcia I instancji wnosi odwołanie do właściwego organu II instancji (wojewódzkiego zespołu) za pośrednictwem organu I instancji (powiatowego zespołu). Odwołanie do II instancji nie ma prawnie wymaganej formy. Wystarczy, że strona stwierdzi, że jest niezadowolona z orzeczenia I instancji. Zespół orzekający w I instancji może zwrócić się do skarżącego o skonkretyzowanie zarzutów dotyczących wydanego orzeczenia.

W trakcie rozpatrywania odwołania organ II instancji obowiązany jest uwzględnić nowy stan prawny. Rozpatrując odwołanie organ II instancji – zgodnie z zasadą prawdy obiektywnej – ma obowiązek dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego i dopuszczenia nowych dowodów. Szczególnie widoczne jest to w sytuacji, kiedy stan zdrowia osoby niepełnosprawnej zmienia się już po wydaniu orzeczenia w I instancji, ale przed posiedzeniem składu orzekającego II instancji. Wówczas wojewódzki zespół w postępowaniu odwoławczym jest zobowiązany uwzględnić nową dokumentację medyczną, której strona nie przedstawiła składowi orzekającemu w I instancji. Jak wynika z powyższego przykładu – orzeczenia wyższych instancji nie mogą być wiążące dla organu I instancji, brak jest zresztą do tego odpowiednich instrumentów prawnych. Każda sprawa o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności jest indywidualna, nie można jej porównywać z inną, zwłaszcza nie znając dowodów, na których oparte zostało wydane orzeczenie sądu lub zespołu wojewódzkiego. Każdorazowo wszystkie elementy orzeczenia, oceniane są zgodnie z aktualną

wiedzą medyczną, po wnikliwej analizie badania podmiotowego i przedmiotowego oraz ocenie aktualnych ograniczeń w codziennym funkcjonowaniu, dokonanej przez wszystkich członków składu orzekającego. Jednocześnie ze względu na charakter podmiotu tego procesu, którym jest każdorazowo indywidualna osoba – co oznacza, iż każda osoba musi być traktowana autonomicznie, a tym samym dane zawarte w orzeczeniu nie mogą podlegać porównaniu – nieuzasadnionym jest porównywanie indywidualnie wydanych orzeczeń zarówno w tej samej jak i w różnych instancjach.

Od orzeczenia wydanego przez Wojewódzki Zespół przysługuje odwołanie do Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Postępowanie w sprawach odwołań jest wolne od kosztów i opłat sądowych.

Zasady finansowania zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności regulują przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Zgodnie z art. 6 ust. 1a przedmiotowej ustawy wydatki związane z tworzeniem i działalnością zespołów są pokrywane ze środków finansowych budżetu państwa. Wydatki te mogą być również pokrywane ze środków finansowych jednostek samorządu terytorialnego. W 2025 r. wydatki na obsługę działalności Zespołu, pochodzące z dotacji wyniosły 1 998 759,00 zł.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności powołuje i odwołuje Prezydent Miasta, po uzyskaniu zgody Wojewody, w ramach zadań z zakresu administracji rządowej. Nadzór nad orzekaniem o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności sprawuje Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych oraz Wojewoda. PZON w Sosnowcu funkcjonuje przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej jako jednostka wyodrębniona organizacyjnie i merytorycznie. Użycie przyimka „przy” oznacza odrębność organizacyjną i merytoryczną o czym świadczy sposób powoływania i odwoływania zespołu, przewodniczącego oraz pozostałych członków. Jest więc jednostką o uprawnieniach organu orzekającego o stopniu niepełnosprawności jako I instancja. Obsługę finansowo – kadrową Zespołu zapewnia Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie Zarządzenia Prezydenta Miasta Sosnowca.

W 2025 r. w Zespole zatrudnionych było 40 osób. Obsługę administracyjną zapewniało 11 pracowników, z których 5 pełniło dodatkowo funkcję protokolantów podczas posiedzeń składów orzekających. Skład orzekający liczył 29 osób, w tym 18 lekarzy oraz 11 pozostałych członków. Pracownicy administracyjni realizują swoje obowiązki w godzinach od 7:00 do 15:00 oraz od 11:00 do 19:00, zgodnie z wcześniej ustalonym harmonogramem czasu pracy. Wynika to z faktu, że posiedzenia składów orzekających odbywają się w godzinach popołudniowych, co jest też dużym udogodnieniem dla osób ubiegających się o orzeczenie.

W 2025 r. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Sosnowcu zrealizował 12 650 zadań. Przyjęto 5 066 wniosków o ustalenie niepełnosprawności oraz stopnia niepełnosprawności, wydano natomiast 5 448 orzeczeń, co wskazuje na rozpatrzenie większej liczby spraw niż liczba wniosków przyjętych w danym roku. Do powyższej sytuacji przyczyniło się wejście w życie ustawy z dnia 24 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1165), która wprowadziła możliwość składania wniosków odpowiednio do 2 miesięcy przed upływem terminu ważności orzeczenia, a w przypadku osób kończących 16 r. ż. – do 3 miesięcy przed

upływem tego terminu. Wejście w życie powyższych przepisów spowodowało wzrost liczby wniosków złożonych w czwartym kwartale 2024 r., których rozpatrzenie – z uwagi na obowiązujące przepisy- nastąpić mogło nie wcześniej niż w 2025 r., co w konsekwencji skutkowało wydaniem w 2025 r. o 382 orzeczenia więcej niż liczba przyjętych wniosków.

Część złożonych w 2025 r. wniosków nie zakończyła się wydaniem orzeczenia, ponieważ sprawy zostały umorzone lub zakończone zgodnie z wykładnią prawa, na przykład z powodu zgonu osoby zainteresowanej (49 wniosków), wycofania (2 wnioski), umorzenia (7 wniosków), pozostawienia bez rozpatrzenia z powodu niestawiennictwa (34 wnioski), braków formalnych (3 wnioski) lub niekompletnej dokumentacji medycznej dołączonej do wniosku (5 wniosków). Ponadto 17 postępowań zostało zawieszonych na wniosek strony.

Tabela nr 19. Zadania realizowane przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2022 – 2025

Rodzaj sprawy		2022	2023	2024	2025
Liczba przyjętych wniosków o ustalenie niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności		4 260	4 793	5 499	5066
w tym:	Osoby przed 16-tym r. ż.	332	410	482	370
	Osoby po 16-tym r. ż.	3 928	4 383	5 017	4696
Liczba wydanych orzeczeń		3 890	4 893	4 921	5448
w tym:	Osoby przed 16-tym r. ż.	320	383	468	396
	Osoby po 16-tym r. ż. – stopień niepełnosprawności	3 570	4 510	4 453	5052
Liczba wydanych legitymacji		1 556	2 337	2 483	2771
w tym:	Osobom przed 16-tym r. ż.	119	138	204	178
	Osobom po 16-tym r. ż.	1 437	2 199	2 279	2593
Liczba przyjętych odwołań		295	242	336	394
Liczba wydanych kart parkingowych		1 292	1 818	1 774	1980
Liczba przyjętych wniosków o wydanie kopii orzeczenia		183	213	172	188
Liczba przyjętych wniosków w sprawie wydania decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia		-	-	1 559	732
Liczba wydanych zaświadczeń potwierdzających złożenie wniosku i określające termin ważności dotychczasowego orzeczenia		-	-	888	1519
Razem przyjętych spraw do realizacji		7 586	9 403	12 711	12 650

Źródło: Dane PZON – opracowanie własne PZON

W 2025 r. na 4 696 osób, które złożyły wniosek o ustalenie stopnia niepełnosprawności, 1 067 wnioski złożone w celu zdobycia odpowiedniego zatrudnienia. Posiadanie takiego orzeczenia stwarza możliwość podjęcia pracy w zakładach pracy chronionej lub na otwartym rynku pracy (na stanowiskach

przystosowanych dla osób niepełnosprawnych). W dalszej kolejności najczęstszymi powodami składania wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności były:

- korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji i z pomocy społecznej (1 008 wniosków),
- korzystanie z karty parkingowej (968 wniosków),
- konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (693 wniosków),
- uzyskanie zasiłku pielęgnacyjnego (552 wniosków),
- korzystania z innych ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów (387 wniosków),
- uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej (20 wniosków),
- szkolenie (1 wniosek).

W przypadku osób poniżej 16-tego r. ż. złożono 370 wniosków o ustalenie niepełnosprawności, w tym 268 do zasiłku pielęgnacyjnego, 83 do zasiłku stałego oraz 19 do innych ulg i uprawnień.

Od wydanych orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności w 2025 r. odwołanie złożyły 394 osoby tj. ok. 7,2 % liczby wydanych orzeczeń przez PZON.

Dla pełnego zobrazowania pracy Zespołu w Tabeli nr 21 przedstawiono liczbę wydanych orzeczeń z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności.

Dokonując analizy poniższych danych można stwierdzić, że zdecydowaną większość osób ubiegających się o ustalenie stopnia niepełnosprawności, czyli 78%, stanowiły w 2025 r. osoby pozostające bez zatrudnienia.

W grupie osób niepełnosprawnych dominują osoby w przedziale wiekowym powyżej 60 r. ż. W 2025 r. stanowili oni 61% wszystkich niepełnosprawnych orzeczonych przez Powiatowy Zespół w Sosnowcu. Drugą pod względem liczebności grupą są osoby w przedziale wiekowym 41-60 lat (prawie 28%) zaś trzecią – pomiędzy 26 a 40 r. ż. (6,4%). Około 5% wszystkich niepełnosprawnych stanowiły osoby poniżej 25 r. ż. Z analizy danych ogólnych wynika, iż w roku 2025 prawie 39% niepełnosprawnych, którzy uzyskali orzeczenie w Powiatowym Zespole w Sosnowcu, to osoby z wykształceniem średnim, z wykształceniem zasadniczym zawodowym - 30%. 14% stanowiły osoby z wykształceniem wyższym, a 15% z wykształceniem podstawowym. Najmniej liczną grupę stanowiły osoby z wykształceniem mniej niż podstawowym – 2% .

Wśród osób niepełnosprawnych, które uzyskały orzeczenie w ubiegłym roku przeważały kobiety (57%) w stosunku do liczby mężczyzn (43%).

Z kolei w grupie osób niepełnosprawnych przed 16-tym r. ż. większość stanowią osoby w przedziale wieku od 8 do 16 lat – 56%. Następna grupa to przedział wieku od 4 do 7 lat (28%) a najmniej liczna grupa to osoby od 0 do 3 r. ż., które stanowią 16% wszystkich osób, które uzyskały orzeczenie o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych w roku 2025. Analiza ww. osób ze względu na płeć wskazuje na dość wyraźną przewagę płci męskiej (64%). Jest to wynik wyraźnie inny niż w analizie dotyczącej osób po 16-tym r. ż., gdzie wśród osób niepełnosprawnych mężczyźni stanowili mniejszość (43%). Dane statystyczne dotyczące osób niepełnosprawnych poniżej 16-tego r. ż. przedstawiono w Tabeli nr 20.

Tabela nr 20. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci w 2025 r.

L.p.	Przyczyny niepełnosprawności	Razem liczba orzeczeń	WIEK			PŁEĆ	
			od 0-3 lat	od 4-7 lat	od 8-16 lat	K	M
1	01-U	19	0	5	14	5	14
2	02-P	32	2	1	29	12	20
3	03-L	17	2	5	10	7	10
4	04-O	7	0	4	3	3	4
5	05-R	13	3	2	8	7	6
6	06-E	14	3	6	5	8	6
7	07-S	10	1	4	5	6	4
8	08-T	4	2	0	2	2	2
9	09-M	3	1	0	2	1	2
10	10-N	35	12	13	10	13	22
11	11-I	36	7	10	19	16	20
12	12-C	149	22	45	82	42	107
	RAZEM	339	55	95	189	122	217

Źródło: Dane PZON – opracowanie własne PZON

Objaśnienia:

<p>01-U - upośledzenia umysłowe, 02-P - choroby psychiczne, 03-L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O - choroby narządu wzroku, 05-R - upośledzenia narządu ruchu, 06-E - epilepsja,</p>	<p>07-S - choroby układów oddechowego i krążenia, 08-T - choroby układu pokarmowego, 09-M - choroby układu moczowo-płciowego, 10-N - choroby neurologiczne, 11-I - inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego 12-C – całościowe zaburzenia rozwojowe</p>
---	---

Tabela nr 21. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności, wieku, płci, wykształcenia i zatrudnienia w 2025 r. – osoby powyżej 16-tego r. ż.

Lp.	Symbole	STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI				WIEK				PŁEĆ		WYKSZTAŁCENIE					ZATRUDNIENIE	
		znaczny	umiark.	lekki	razem	16-25	26-40	41-60	60 i więcej	K	M	poniżej podst.	podst.	zasad.	średnie	wyższe	TAK	NIE
1	01 – U	26	12	0	38	17	13	5	3	14	24	14	17	6	1	0	4	34
2	02 – P	106	339	30	475	58	71	219	127	296	179	8	99	133	164	71	140	335
3	03 – L	15	65	150	230	19	13	30	168	137	93	3	38	63	96	30	31	199
4	04 – O	42	32	11	85	8	9	27	41	47	38	1	16	23	32	13	22	63
5	05 – R	238	571	299	1 108	23	43	335	707	664	444	14	138	332	472	152	276	832
6	06 – E	0	42	7	49	5	11	25	8	29	20	0	5	17	19	8	23	26
7	07 – S	367	328	61	756	5	15	129	607	345	411	13	122	268	281	72	108	648
8	08 – T	176	65	9	250	3	14	78	155	126	124	1	32	79	111	27	45	205
9	09 – M	318	98	15	431	3	14	127	287	287	144	3	39	116	170	103	122	309
10	10 – N	550	456	41	1 047	28	51	255	713	611	436	20	163	313	395	156	190	857
11	11 – I	122	182	39	343	32	50	119	142	208	135	6	49	87	133	68	111	232
12	12 - C	25	24	8	57	51	6	0	0	19	38	11	30	5	8	3	3	54
	RAZEM	1 985	2 214	670	4 869	252	310	1 349	2 958	2 783	2 086	94	748	1 442	1 882	703	1 075	3 794

Źródło: Dane PZON – opracowanie własne PZON

Objaśnienia:

01-U	upośledzenia umysłowe	07-S	choroby układów oddechowego i krążenia
02-P	choroby psychiczne	08-T	choroby układu pokarmowego
03-L	zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	09-M	choroby układu moczowo-płciowego
04-O	choroby narządu wzroku	10-N	choroby neurologiczne
05-R	upośledzenia narządu ruchu	11- I	inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego
06-E	epilepsja	12-C	całościowe zaburzenia rozwojowe

Posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień w pierwszej kolejności określa status osoby nim dysponującej jako osoby niepełnosprawnej w sensie prawnym. Ponadto pozwala korzystać, po spełnieniu określonych warunków, z szeregu form pomocy, do których należą m.in.:

- w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia – możliwość uzyskania odpowiedniego zatrudnienia (w tym w zakładach aktywności zawodowej i zakładach pracy chronionej), możliwość uczestnictwa w szkoleniach (w tym specjalistycznych), korzystania ze ściśle określonych przywilejów pracowniczych (m.in.: prawo do dodatkowego urlopu wypoczynkowego, dłuższej przerwy w pracy, krótszego wymiaru czasu pracy), możliwość wsparcia działalności gospodarczej lub rolniczej,
- w zakresie rehabilitacji społecznej – możliwość uczestniczenia w terapii zajęciowej realizowanej w warsztatach terapii zajęciowej oraz możliwość uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby,
- ulgi w podatkach, zniżki w komunikacji, zwolnienie z opłat radiowo-telewizyjnych (abonamentu),
- usługi socjalne, opiekuńcze, terapeutyczne i rehabilitacyjne świadczone przez instytucje pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki,
- w zakresie ubiegania się o świadczenia przysługujące osobom z niepełnosprawnością: uprawnienia do zasiłku pielęgnacyjnego, innych świadczeń rodzinnych (w tym dodatków do zasiłku rodzinnego związanych z niepełnosprawnością), zasiłku stałego z pomocy społecznej oraz świadczenia wspierającego.

W 2025 r. Zespół orzekał w 57 sprawach obywateli Ukrainy. Środki na ten cel, w wysokości 19 950 zł, zostały przekazane z Funduszu Pomocy na pokrycie kosztów orzekania w ramach realizacji zadania polegającego na udzielaniu pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego kraju. Niezbędne druki, w tym wnioski oraz informacje zostały przetłumaczone na język ukraiński.

Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych wydało oświadczenie, że Zespoły orzekające o niepełnosprawności wydają orzeczenia o niepełnosprawności oraz o stopniu niepełnosprawności osobom posiadającym obce obywatelstwo w oparciu o te same przepisy prawa co osobom posiadającym obywatelstwo polskie.

VI. Pomoc realizowana przez Dział Dodatków Mieszkaniowych – wsparcie dla gospodarstw domowych)

1. Dodatki mieszkaniowe

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania nałożone ustawą o dodatkach mieszkaniowych. Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym z budżetu gminy, mającym na celu umożliwienie osobom o niskich dochodach pokrycie części kosztów utrzymania mieszkania. Taka forma pomocy dla osób, które przy wykorzystaniu własnych możliwości finansowych nie są w stanie pokryć obciążających ich kosztów związanych z zajmowaniem lokalu mieszkalnego, została wprowadzona *ustawą z dnia 2 lipca 1994 r. o najmie lokali i dodatkach mieszkaniowych*. Obecnie zasady i tryb przyznawania, ustalania wysokości i wypłacania dodatków mieszkaniowych reguluje *Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych*.

Zgodnie z wymienioną ustawą osoba ubiegająca się o dodatek mieszkaniowy musi spełniać ściśle określone przesłanki, do których zaliczamy m.in. posiadanie tytułu prawnego do zajmowanego lokalu mieszkalnego o określonej powierzchni normatywnej, w zależności od liczby członków gospodarstwa domowego i osiąganie odpowiedniego dochodu. Dodatek mieszkaniowy przysługuje, jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie trzech miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego nie przekracza w gospodarstwie jednoosobowym 40% kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej i 30% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym obowiązującej w dniu złożenia wniosku. Przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej za rok 2024 wynosiło 8 181,72 zł.

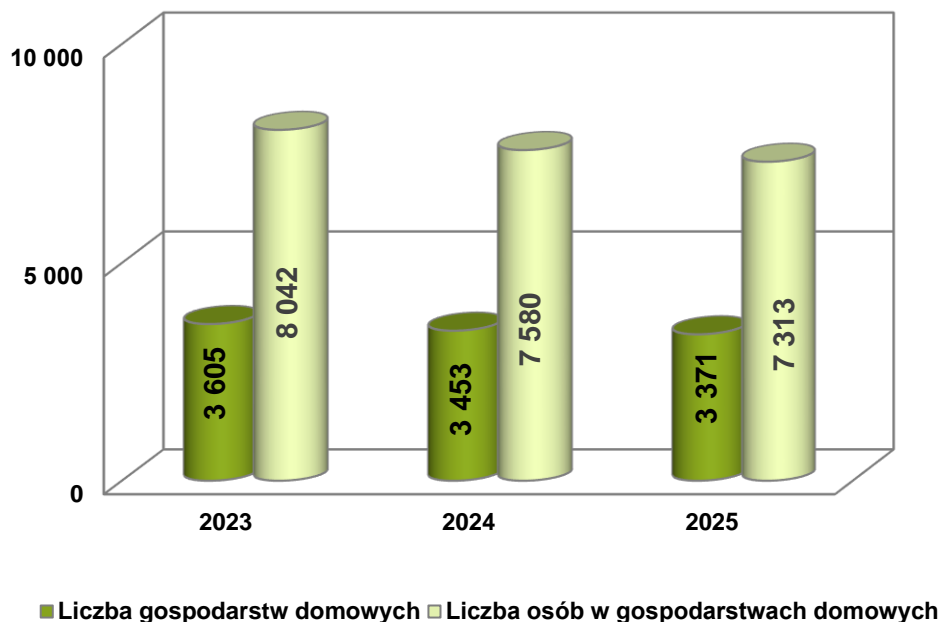
Od 1 stycznia 2004 r. wypłata dodatków mieszkaniowych w całości finansowana jest z budżetu gminy, na terenie której położony jest lokal. Świadczenie przyznawane jest zawsze na okres 6 miesięcy. Jego wysokość stanowi różnicę wysokości wydatków ponoszonych na utrzymanie mieszkania, a wskazanym ustawą procentowym udziałem średniego miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego.

Zgodnie z ustawą wysokość dodatku mieszkaniowego łącznie z ryczałtem na zakup opału nie może przekroczyć 70% wydatków czynszowych. Ustawa o dodatkach mieszkaniowych pozwala Radzie Gminy na obniżenie lub podwyższenie 70% wskaźnika w granicach 20 punktów procentowych. Oznacza to, że w zależności od uchwały rady gminy maksymalna wysokość wypłacanych dodatków mieszkaniowych może kształtować się w przedziale od 50% do 90% wydatków.

Rada Miasta uchwałą nr 374/XX/2019 z dnia 18 grudnia 2019 r. od stycznia 2020 r. ponownie obniżyła wysokość wskaźnika procentowego na czas nieokreślony tak, że wysokość dodatku mieszkaniowego łącznie z ryczałtem nie może przekraczać 50% wydatków faktycznie poniesionych na utrzymanie lokalu lub wydatków przypadających na normatywną powierzchnię zajmowanego lokalu.

W 2025 r. z pomocy w formie dodatku mieszkaniowego skorzystało 3 371 gospodarstw domowych. W porównaniu do roku 2024 nieznacznie spadła liczba gospodarstw domowych oraz liczba wypłaconych świadczeń.

Wykres nr 8. Liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatku mieszkaniowego w latach 2023 – 2025

Źródło: Dane MOPS – opracowanie DDM

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2025 r. na wypłatę świadczeń w formie dodatku mieszkaniowego wydał łącznie 11 570 994,42 zł. Wypłacono 32 791 świadczenia, a średnia kwota dodatku osiągnęła wartość 352,87 zł.

Tabela nr 22. Liczba i kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w latach 2023–2025

Rok	Kwota wypłaconych dodatków w zł	Liczba wypłaconych dodatków	Średni dodatek w zł
2023	10 799 308	35 687	302,61
2024	11 286 914	33 403	337,90
2025	11 570 994	32 791	352,87

Źródło: Dane MOPS - opracowanie DDM

Wydatki poniesione na wypłatę świadczeń w 2025 r. były wyższe niż w roku 2024. Na wzrost wartości wypłaconych świadczeń miał wpływ przede wszystkim wzrost średniej kwoty wypłacanego dodatku mieszkaniowego. W 2024 r. średnia kwota wypłacanego świadczenia wynosiła 337,90 zł, a w 2025 r. wzrosła do 352,87 zł czyli o 14,97 zł w stosunku do roku ubiegłego.

Wzrost wartości wypłaconych świadczeń był spowodowany następującymi czynnikami: od 11 lutego 2025 r. wzrosły kryteria uprawniające do przyznania dodatku mieszkaniowego: dla 1 – osobowego gospodarstwa domowego kryterium wzrosło z kwoty 2 862,19 zł na 3 272,69 zł przy 15% udziale własnym. Dla wieloosobowego gospodarstwa domowego kryterium z kwoty 2 146,64 zł na jednego członka gospodarstwa domowego, wzrosło do 2 454,52 zł przy 12% (2 - 4 – osobowe gospodarstwo) i przy 10% dla gospodarstwa składającego się z 5 i więcej osób.

Na wzrost wartości średniej kwoty wypłacanego dodatku mieszkaniowego miało również wpływ podniesienie przez gminę kwoty stawki czynszowej za m² z 10,73 zł na 11,30 zł oraz wzrost opłat za m³ wody i odprowadzanie ścieków z 17,66 zł do 18,26 zł, a także opłat za centralne ogrzewanie i energię elektryczną. Cena kWh wzrosła z 0,9643 zł do 1,0184 zł, co wpływa na wysokość ryczałtu na zakup opału dla osób, których lokal nie jest wyposażony w instalację doprowadzającą energię ciepłą, ciepłą wodę lub gaz przewodowy.

Tabela nr 23. Wartość, liczba oraz kwota średniego wypłaconego dodatku mieszkaniowego z podziałem na zasoby w latach 2023 – 2025

Rok	Wyszczególnienie	Ogółem	Komunalne	Spółdzielcze	Inne ¹
2023	wartość wypłaconych świadczeń	10 799 307	4 988 466	2 473 205	3 337 636
	liczba wypłaconych świadczeń	35 687	15 445	9 311	10 931
	kwota średniego dodatku w zł	302,61	322,98	265,62	305,34
2024	wartość wypłaconych świadczeń	11 286 914	5 199 242	2 649 524	3 438 148
	liczba wypłaconych świadczeń	33 403	14 452	8 768	10 183
	kwota średniego dodatku w zł	337,90	359,76	302,18	337,64
2025	wartość wypłaconych świadczeń	11 570 994	5 419 684	2 778 871	3 372 440
	liczba wypłaconych świadczeń	32 791	14 248	8 926	9 617

Rok	Wyszczególnienie	Ogółem	Komunalne	Spółdzielcze	Inne ¹
	kwota średniego dodatku w zł	352,87	380,38	311,32	350,67

¹ inne zasoby np.: prywatne, dawne zakładowe oraz wykupione na własność (wspólnoty mieszkaniowe)

Źródło: Dane MOPS- opracowanie DDM

Dodatek mieszkaniowy jest wypłacany zarządcy budynku lub osobie uprawnionej do pobierania należności za lokal mieszkalny, w którym mieszka wnioskodawca.

Najwięcej środków pieniężnych z tytułu dodatków mieszkaniowych przekazuje się dla najemców lokali mieszkalnych tworzących mieszkaniowy zasób gminy. W 2025 r. dla tej grupy najemców przekazano 46,84 % wszystkich środków wydanych na dodatki mieszkaniowe. Pozostałe środki trafiły do zasobów nie wchodzących w skład gminy, tj.: prywatnych, dawnych zakładowych, wykupionych na własność (wspólnoty mieszkaniowe), a także do spółdzielni mieszkaniowych.

Prawo do przeprowadzania wywiadów środowiskowych w miejscu zamieszkania wnioskodawcy daje możliwość eliminowania przypadków pobierania świadczenia przez osoby nieuprawnione. W 2025 r. przeprowadzono 47 wywiadów weryfikujących stan majątkowy wnioskodawców oraz faktyczną liczbę wspólnie zamieszkujących członków gospodarstwa domowego.

2. Dodatek energetyczny

Od dnia 1 stycznia 2014 r. wprowadzony został zryczałtowany dodatek energetyczny dla odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej zgodnie z *ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 roku – Prawo energetyczne*.

Wypłata dodatku energetycznego zgodnie z art. 5f pkt 1 ustawy jest zadaniem z zakresu administracji rządowej. Dodatek energetyczny wypłacają gminy po otrzymaniu dotacji celowej z budżetu państwa na finansowanie wypłat dodatku energetycznego dla odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej, któremu przysługuje zryczałtowany dodatek energetyczny.

Zgodnie z ustawą odbiorcą wrażliwym energii elektrycznej jest osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 *ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych*, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej (art. 3, pkt 13 c).

W 2025 r. Ośrodek nie realizował zadań z zakresu dodatków energetycznych zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. *o dodatku osłonowym*, który wskazuje, że wnioski o dodatek energetyczny złożone od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 31 grudnia 2027 r. pozostawia się bez rozpoznania.

3. Refundacja podatku VAT za gaz

Ustawa o szczególnej ochronie odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu reguluje zasady i tryb refundacji kwoty odpowiadającej podatkowi VAT wynikającej z opłaconej faktury dokumentującej dostarczenie paliw gazowych od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. do odbiorcy paliw gazowych. Ustawa ta została znowelizowana 31 grudnia 2023 r. i okres, za który można wnioskować o zwrot podatku VAT za gaz został przedłużony do 30 czerwca 2024 r. O refundację mogą się ubiegać te gospodarstwa domowe, które używają gazu do celów grzewczych.

Korzystanie z gazu do ogrzewania domu/mieszkania musi potwierdzić wpis do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Główne źródło ogrzewania musi być wpisane lub zgłoszone do CEEB do dnia wejścia w życie ustawy tj. do 21 grudnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku wpisania lub zgłoszenia do CEEB nowych źródeł ogrzewania.

Refundacja podatku VAT przysługuje osobie w gospodarstwie domowym:

- jednoosobowym – jeśli wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza kwoty 2100 zł,
- wieloosobowym – jeśli wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza kwoty 1500 zł na osobę.

Jeżeli wniosek został złożony w okresie:

- od 1 stycznia do 31 lipca - uwzględnia się dochód gospodarstwa domowego osiągnięty w przedostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono wniosek,
- od 1 sierpnia do 31 grudnia - uwzględnia się dochód gospodarstwa domowego osiągnięty w ostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono wniosek.

Refundacja podatku VAT była zadaniem zleconym gminie, wypłacanym ze środków Funduszu Covid-19. Do Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2025 r. wpłynęło 20 wniosków o przyznanie refundacji podatku Vat za gaz; wydano 15 decyzji odmownych a 5 postępowań umorzono. W 2025 r. zakończono realizację programu.

4. Bon ciepłowniczy

Bon ciepłowniczy jest świadczeniem pieniężnym, który ma na celu zapewnienie wsparcia dla osób najuboższych. Został wprowadzony *ustawą z 12 września 2025 r. o bonie ciepłowniczym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia wysokości cen energii elektrycznej*. Bon ciepłowniczy przyznaje się dwa razy: w 2025 r. i w 2026 r.

Wnioski o przyznanie bonu ciepłowniczy za okres od 1 lipca do 31 grudnia 2025 r. można było składać od 3 listopada do 15 grudnia 2025 r. Wnioski złożone po tym terminie pozostały bez rozpatrzenia.

Bon ciepłowniczy może być przyznany gospodarstwom domowym spełniającym następujące warunki:

- 1) przeciętny miesięczny dochód w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych wyniósł w 2024 r.:
 - 3272,69 zł – w gospodarstwie domowe jednoosobowym,
 - 2454,52 zł na osobę – w gospodarstwie domowym wieloosobowym,
- 2) korzystającym z ciepła systemowego dostarczanego przez przedsiębiorstwo energetyczne,
- 3) jednoskładnikowa cena ciepła wynosiła powyżej 170 zł/GJ netto w danej grupie taryfowej

Wysokość bonu ciepłowniczego zależy od jednoskładnikowej ceny ciepła netto i za okres od 1 lipca do 31 grudnia 2025 r. wynosiła:

- 1) 500 zł dla gospodarstwa domowego – gdy cena ciepła netto wynosi powyżej 170 zł/GJ do 200 zł/GJ;
- 2) 1000 zł dla gospodarstwa domowego – gdy cena ciepła netto wynosi powyżej 200 zł/GJ do 230 zł/GJ;
- 3) 1750 zł dla gospodarstwa domowego – gdy cena ciepła netto przekracza 230 zł/GJ.

W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego uprawniającego do otrzymania bonu ciepłowniczego obowiązywała tzw. zasada „złotówka za złotówkę”. Wysokość należnego świadczenia ulega obniżeniu o kwotę przekroczenia przeciętnego miesięcznego dochodu. Minimalna kwota bonu wynosiła 20 zł. Poniżej tej kwoty bon ciepłowniczy nie przysługiwał.

W 2025 r. do Ośrodka wpłynęło 173 wnioski o bon ciepłowniczy. Pozytywnie rozpatrzono 78 wniosków. Wydano 10 decyzji odmownych, 24 postępowania umorzono, a 61 wniosków pozostawiono bez rozpatrzenia. Wypłata bonów ciepłowniczych realizowana będzie w 2026 r. z dotacji celowej z budżetu państwa.

VII. Świadczenia przeznaczane na wsparcie dla rodzin z dziećmi

W roku 2025 Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych kontynuował realizację powierzonych zadań z zakresu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych. Wydawano też zaświadczenia potwierdzające wysokość dochodu rodziny na potrzeby programu „Czyste Powietrze” – wydano 98 takich zaświadczeń.

1. Świadczenia rodzinne

W ramach świadczeń rodzinnych wyodrębnić można następujące rodzaje świadczeń: zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenie rodzicielskie i świadczenia opiekuńcze, tj.: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy.

Zasiłek rodzinny – przysługuje na dziecko do ukończenia 18 r. ż. lub w przypadku kontynuowania

nauki w szkole do 21 r. ż., zaś w przypadku dziecka niepełnosprawnego uczącego się do 24 r. ż. Świadczenie przysługuje, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 674 zł na osobę w rodzinie, a w przypadku rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym - 764 zł. W przypadku przekroczenia przez rodzinę kryterium dochodowego świadczenie wypłaca się w wysokości będącej różnicą pomiędzy kwotą przysługujących świadczeń, a kwotą o jaką przekroczone kryterium dochodowe. Jeżeli miesięczna wysokość świadczenia nie przekraczałaby kwoty 20 zł, świadczenie to nie przysługuje.

Wysokość zasiłku rodzinnego miesięcznie w 2025 r. wynosiła odpowiednio:

- 95 zł - na dziecko w wieku do ukończenia 5 r. ż.,
- 124 zł - na dziecko w wieku powyżej 5 r. ż. do ukończenia 18 r. ż.,
- 135 zł - na dziecko w wieku powyżej 18 r. ż. do ukończenia 24 r. ż.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki, których przyznanie uwarunkowane jest posiadaniem prawa do zasiłku rodzinnego oraz spełnieniem dodatkowych kryteriów, określonych w przepisach prawa. Jednocześnie można pobierać kilka rodzajów dodatków. Dodatki do zasiłku rodzinnego to:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka – jednorazowo 1 000 zł,
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 400 zł miesięcznie,
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 95 zł,
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 90 zł i 110 zł,
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego – jednorazowo 100 zł,
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:
 - na zamieszkanie – 113 zł miesięcznie,
 - na dojazd do szkoły – 69 zł miesięcznie,
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka – od 193 zł do 273 zł miesięcznie (w przypadku posiadania dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością).

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka – świadczenie przyznawane w wysokości 1 000 zł na każde urodzone dziecko. Świadczenie uzależnione jest od dochodu rodziny – przysługuje przy dochodzie do 1 922 zł na osobę w rodzinie. Osoba deklarująca samotne wychowywanie dziecka musi mieć zasądzone alimenty od drugiego rodzica.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia więcej niż dwoje dzieci podczas jednego porodu – świadczenie ustalone przez Gminę Sosnowiec. Zgodnie z Uchwałą Nr 677/XXXVIII/2013 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 23 maja 2013 r. wysokość zapomogi wynosi 5 000 zł na każde dziecko. Zapomoga przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód, jeżeli zamieszkują na terenie Miasta Sosnowca co najmniej rok przed urodzeniem dzieci. Przyznanie zapomogi poprzedzone jest wizytą pracownika socjalnego w środowisku

osoby uprawnionej. Wniosek o przyznanie zapomogi składa się w terminie do 12 miesięcy od dnia urodzenia się dzieci. W 2025 r. nie wypłacono żadnego świadczenia.

Świadczenie rodzicielskie – świadczenie przysługujące przez rok od urodzenia dziecka w przypadku, gdy matka dziecka nie jest uprawniona do zasiłku macierzyńskiego na podstawie innych przepisów. W określonych sytuacjach świadczenie przysługuje również opiekunom dziecka nie będącym biologicznymi rodzicami, np. opiekunowi faktycznemu dziecka, rodzicom zastępczym niezawodowym, rodzicom przysposabiającym. Świadczenie przysługuje w kwocie 1 000 zł miesięcznie, jest niezależne od dochodu.

2. Świadczenia opiekuńcze

- Zasiłek pielęgnacyjny – przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobom po 16 r. ż. z niepełnosprawnością w stopniu znacznym lub osobom niepełnosprawnym w stopniu umiarkowanym, jeżeli niepełnosprawność powstała przed 21 r. ż., a także osobom, które ukończyły 75 r. ż. Wysokość zasiłku to 215,84 zł miesięcznie.
- Świadczenie pielęgnacyjne – w roku 2025 świadczenie wynosiło 3287 zł miesięcznie. Od stycznia 2024 r. świadczenie pielęgnacyjne może być przyznane na tzw. starych lub nowych zasadach wprowadzonych Ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym i tak odpowiednio:
 - świadczenie pielęgnacyjne na zasadach obowiązujących przed 1 stycznia 2024 r. przysługuje rodzicom, opiekunowi faktycznemu lub osobie zobowiązanej do alimentacji zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, którzy zrezygnowali z pracy i możliwości zatrudnienia na rzecz opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem lub osobą niepełnosprawną w stopniu znacznym. Prawo do świadczenia może być kontynuowane jedynie w przypadku, gdy opiekunowi osoby niepełnosprawnej przyznano prawo do tegoż świadczenia co najmniej do 31 grudnia 2023 r.
 - świadczenie pielęgnacyjne na zasadach obowiązujących od 1 stycznia 2024 r. – świadczenie przysługuje wyłącznie opiekunom osób w wieku do ukończenia 18 r. ż. bez konieczności rezygnacji z aktywności zawodowej oraz faktu prowadzenia działalności rolniczej. Przy ustalaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego nie jest już istotna data powstania niepełnosprawności osoby wymagającej opieki ani fakt, czy opiekun osoby niepełnosprawnej ma ustalone prawo do własnych świadczeń z ZUS. Nowe regulacje przewidują, że w przypadku gdy opiekun sprawuje opiekę nad więcej niż jedną osobą niepełnosprawną w wieku do ukończenia 18 r. ż. legitymująca się odpowiednim orzeczeniem to świadczenie pielęgnacyjne będzie przysługiwać wielokrotnie zgodnie z ilością osób, nad którymi jest sprawowana opieka.
- Specjalny zasiłek opiekuńczy – zasiłek został zlikwidowany z dniem 1 stycznia 2024 r. Zasiłek będzie jednak przysługiwał osobom, którym zostało do niego przyznane prawo za okres co najmniej do 31 grudnia 2023 r. Zasiłek przysługuje na zasadzie prawa nabytego osobom, na których

zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ciąży obowiązek alimentacyjny jeżeli nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, bądź rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki, bądź pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Prawo do zasiłku uzależnione jest od dochodu rodziny i przyznawane jest na okresy zasiłkowe. Przy ustalaniu prawa do zasiłku obowiązuje kryterium dochodowe jak przy zasiłku rodzinnym. Zasiłek przysługuje w kwocie 620 zł miesięcznie.

Tabela nr 24. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych w latach 2023 - 2025

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba uprawnionych
2023	6 985	11 659	9 524
2024	6 732	10 468	8 950
2025	6 297	9 097	8 299

Źródło: Dane MOPS – opracowanie własne DŚR

W 2025 r. ze świadczeń rodzinnych skorzystało 6 297 rodzin. Wypłacono 101 750 świadczeń dla 8 299 osób uprawnionych, na łączną kwotę 56 241 003 zł. Porównując dane na przełomie trzech ostatnich lat widoczny jest znaczny spadek liczby wypłacanych świadczeń uzależnionych od dochodu rodziny (zasiłki rodzinne z dodatkami oraz jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka. Nastąpił również spadek liczby i kwoty wypłacanego zasiłku pielęgnacyjnego, tj. zasiłku przyznawanego z uwagi na posiadaną niepełnosprawność, niezależnie od dochodu, który w poprzednich latach ulegał zwiększaniu. Natomiast wzrosła liczba oraz kwoty wypłaconych świadczeń pielęgnacyjnych w ujęciu łącznym, tj. na starych i nowych zasadach. Pomimo spadku liczby świadczeń rodzinnych łączne wydatki na nie w roku 2025 były o 7 % wyższe niż w roku poprzednim i o 21% wyższe niż w roku 2023.

Ponadto w roku sprawozdawczym wypłacono 2 092 świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy, którzy posiadali status uchodźcy, na kwotę 1 426 771 zł. W porównaniu do lat ubiegłych wypłacona kwota świadczeń jest wyższa niż w poprzednich latach, odpowiednio w roku 2024 wynosiła 1 223 733 zł, a w roku 2023 - 690 829 zł. Świadczenia dla uchodźców wypłacane są z odrębnej dotacji przeznaczonej na ten cel.

Tabela nr 25. Liczba wypłaconych świadczeń i wydatków w latach 2023 – 2025.

Lp.	Wyszczególnienie	2023		2024		2025	
		Wydatki na świadczenia w zł	Liczba świadczeń	Wydatki na świadczenia w zł	Liczba świadczeń	Wydatki na świadczenia w zł	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	3 829 356	33 290	2 948 836	25 506	2 409 699	20 852
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych	2 102 567	17 817	1 678 416	14 652	1 434 599	12 878
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami, do których prawo ustalono na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy przez marszałka województwa	566	24	1 486	24	0	0
4.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (1-3)	5 932 489	51 131	4 628 739	40 182	3 844 298	33 730
5.	Zasiłki pielęgnacyjne	11 704 810	54 231	12 055 738	55 856	11 685 331	54 139
6.	Świadczenia pielęgnacyjne na starych zasadach	24 173 592	9 932	27 985 286	9 510	25 155 005	7 771
7.	Świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach	X	X	5 862 536	1 875	13 592 473	3 999
8.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	31 703	52	17 980	29	7 440	12
9.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	297 000	297	201 000	201	138 000	138
10.	Świadczenie rodzicielskie	2 231 148	2 458	1 663 227	1 818	1 818 456	1 961
11.	Razem świadczenia rodzinne	44 370 742	118 101	52 414 506	109 546	56 241 003	101 750

Źródło: Dane MOPS – opracowanie własne DŚR

3. Zasiłek dla opiekuna

Zasiłek przyznawany na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz.U. 2024 poz. 246) przysługuje osobom opiekującym się osobą niepełnosprawną, które uprzednio w związku ze zmianą przepisów utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego od dnia 1 lipca 2013 r. Świadczenie wypłacane jest jedynie osobom, które miały je przyznane w dniu 31 grudnia 2023 r. Wysokość zasiłku w 2025 r. wynosiła 620 zł, wypłacono 42 zasiłki na łączną kwotę 26 040 zł. Z roku na rok maleje liczba uprawnionych do tego świadczenia z uwagi na brak możliwości składania nowych wniosków – zasiłek przewidziany jest jedynie dla osób kontynuujących to świadczenie.

4. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Świadczenie przyznawane jest osobom uprawnionym do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, w przypadku kiedy egzekucja alimentów jest bezskuteczna. Świadczenie przysługuje do ukończenia 18 r. ż., a w przypadku kontynuowania nauki w szkole lub szkole wyższej do 25 r. ż.. Jeżeli osoba uprawniona legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności świadczenia przysługują bez ograniczenia wiekowego. Świadczenie przysługuje jeżeli dochód rodziny nie przekracza kwoty 1 209 zł na osobę w rodzinie. W przypadku niewielkiego przekroczenia kryterium dochodowego obowiązuje zasada „złotówka za złotówkę” – przysługujące świadczenie pomniejszane jest o kwotę równą przekroczeniu kryterium dochodowego, przy czym świadczenia nie wypłaca się, jeżeli ich wysokość byłaby niższa niż 100 zł. Świadczenie przysługuje w wysokości zasądzonych alimentów, ustawa przewiduje jednak maksymalną kwotę świadczeń przysługujących na osobę uprawnioną tj. 1 000 zł miesięcznie.

Poniższa tabela obrazuje, że zarówno liczba rodzin korzystających ze świadczenia jak i liczba do tegoż świadczenia stale maleje.

Tabela nr 26. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń funduszu alimentacyjnego w latach 2023 – 2025

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba uprawnionych
2023	779	2 583	1 063
2024	695	2 333	955
2025	628	2 143	867

Źródło: Dane MOPS – opracowanie własne DŚR

Podobnie jak w przypadku innych świadczeń uzależnionych od dochodu rodziny zauważalny jest spadek liczby wypłacanych świadczeń. Coroczne wzrosty minimalnego wynagrodzenia, pomimo podniesienia pod koniec 2023 r. kryterium dochodowego powodują, iż z roku na rok wiele osób traci prawo do świadczenia z uwagi na przekroczenie kryterium dochodowego. Swoistą nowością jest zauważalny wzrost kwoty wypłacanego świadczenia względem poprzedniego roku, co spowodowane jest podwyżką maksymalnej kwoty świadczenia przysługującego na jedno dziecko, jaka miała miejsce pod koniec 2024 r. Podwyższenie wysokości przysługujących świadczeń wymagało w wielu przypadkach uprzedniej zmiany wysokości orzeczonych wyrokiem sądu alimentów na dziecko (świadczenia przysługują do wysokości zasądzonych alimentów, jednak nie więcej niż 1 000 zł na dziecko, wcześniej było to 500 zł na dziecko).

W roku 2025 wypłacono o 10% mniej świadczeń z funduszu alimentacyjnego w porównaniu do roku poprzedniego, przy jednoczesnym ponad 3% wzroście wypłaconych kwot. Jednak w porównaniu

do roku 2023 widoczny jest 18% spadek liczby świadczeń oraz 3% spadek wypłaconych kwot.

Tabela nr 27. Liczba przyznanych świadczeń i wydatków w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego w latach 2023 – 2025

Wyszczególnienie	2023		2024		2025	
	Kwota świadczeń w zł	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba świadczeń
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	4 599 860	10 938	4 291 279	9 908	4 447 342	8 871

Źródło: Dane MOPS – opracowanie własne DŚR

Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych realizuje również zadania ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zakresie prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych. W tym zakresie przepisy ustawy regulują sposób i tryb postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, którego głównymi elementami są:

- ścisła współpraca gminy z komornikami w zakresie poprawy skuteczności egzekucji,
- poszerzenie uprawnień komornika w zakresie postępowania egzekucyjnego,
- zwiększenie kontroli sądów nad działalnością komorników,
- ułatwienie w procedurze złożenia wniosku o egzekucję alimentów,
- stałe sprawdzanie sytuacji finansowej dłużnika alimentacyjnego poprzez przeprowadzanie wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego,
- wpisanie dłużnika alimentacyjnego do rejestru dłużników w Krajowym Rejestrze Sądowym,
- aktywizacja zawodowa dłużników alimentacyjnych, w tym kierowanie do robót publicznych,
- możliwość zatrzymania prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego w przypadku, gdy uniemożliwia on przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego i złożenia oświadczenia majątkowego lub odmawia podjęcia pracy, do której został skierowany, albo się od niej uchyla.

W 2024 r. wezwanie do stawienia się celem odebrania oświadczenia majątkowego i przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego wystosowano do 364 dłużników alimentacyjnych, z czego zgłosiło się 120 osób, 25 osób zobowiązano do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy. W 51 przypadkach poinformowano PUP o konieczności podjęcia działań aktywizujących zawodowo.

Wobec pozostałych prowadzone są dalsze elementy postępowania przewidzianego w ustawie, tj. wszczęto postępowanie dotyczące uznania za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, w pozostałych przypadkach podejmowane są inne działania zmierzające do ustalenia adresu dłużnika, wyjaśnienia powodów niestawienia, itp. Decyzje o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych wydano wobec 30 osób. Wydanie prawomocnej decyzji w tym zakresie umożliwia

w dalszej kolejności skierowanie wniosku o ściganie dłużnika alimentacyjnego za przestępstwo niealimentacji i złożenie wniosku o odebranie prawa jazdy. W 2025 r. skierowano 1 wniosek o odebranie prawa jazdy oraz 28 zawiadomień do organów ścigania.

W tym miejscu należy nadmienić, iż zgodnie z obowiązującym od 1 czerwca 2017 r. brzmieniem Kodeksu karnego, obowiązek składania zawiadomień o niealimentacji za co najmniej 3 miesiące nałożono na organ przyznający zasiłek rodzinny lub świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Aktualnie zawiadomienia takie kierowane są do organów ścigania każdorazowo, kiedy w aktach sprawy znajdują się dokumenty świadczące o niewywiązywaniu się przez rodzica z obowiązku alimentacji dziecka.

5. Świadczenie wychowawcze - Program „Rodzina 500+”

Od początku 2022 r. Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych nie przyjmował już nowych wniosków o przyznanie świadczeń wychowawczych – od tego czasu nowe wnioski są realizowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W roku 2025 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał jedynie świadczenia przyznawane przez Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach na podstawie przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Prowadzone były również postępowania dotyczące nienależnie pobranych świadczeń za okresy wcześniejsze.

Tabela nr 28. Liczba złożonych wniosków oraz wydanych decyzji i pism administracyjnych w sprawie świadczenia wychowawczego w latach 2023 - 2025

Program „Rodzina 500+”	2023	2024	2025
Złożone wnioski, w tym:	x	x	x
elektronicznie	x	x	x
papierowo	x	x	x
Liczba dzieci, na które złożono wnioski o świadczenie	x	x	x
liczba wydanych decyzji i rozstrzygnięć¹	41	7	17
liczba pism administracyjnych	151	40	62

¹ decyzje i informacje o przyznaniu świadczenia

Źródło: Dane MOPS – opracowanie własne DŚR

W 2025 r. w Sosnowcu ze świadczenia wychowawczego wypłacanego przez tutejszy Ośrodek skorzystało 5 rodzin, programem łącznie objęto 7 dzieci.

Tabela nr 29. Kwota i liczba wypłaconych świadczeń wychowawczych w latach 2022 - 2024

Wyszczególnienie	2023		2024		2025	
	Kwota świadczeń w zł	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba świadczeń
Świadczenie wychowawcze – „Rodzina 500+”	36 034	88	41 857	106	43 238	88

Źródło: Dane MOPS – opracowanie własne DŚR

Podobnie jak w przypadku realizowanych od wielu lat świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego istnieje możliwość realizacji przyznanego świadczenia w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług. Dotyczy to wyłącznie sytuacji, w których przyznane świadczenia są marnotrawione przez osobę je pobierającą. Każda uzyskana informacja o takiej sytuacji musi być potwierdzona przez pracownika socjalnego w drodze przeprowadzonego wywiadu środowiskowego. W roku 2025 nie realizowano takich świadczeń.

6. Świadczenie „Za życiem”

W 2025 r. kontynuowano realizację ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w zakresie wypłaty jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł. Świadczenie przysługuje w przypadku urodzenia dziecka, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu. W 2025 r. wypłacono 13 takich świadczenia na łączną kwotę 52 000 zł.

7. Pomoc materialna dla uczniów

Pomoc materialna dla uczniów z terenu Sosnowca realizowana jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu zgodnie z *Uchwałą Nr 282/XXIII/2015 Rady Miejskiej w Sosnowcu*. W ramach tej pomocy można wyodrębnić następujące rodzaje świadczeń: stypendium szkolne oraz zasiłek szkolny. Od 1 stycznia 2025 r. realizacją pomocy materialnej dla uczniów zajmuje się Dział Pomocy Środowiskowej.

Stypendium szkolne – przyznawane jest uczniom i słuchaczom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno-bytowej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje jedna z przesłanek społecznych. Świadczenie przysługuje, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 623 zł na osobę w rodzinie.

Osoby uprawnione do świadczeń w formie stypendium szkolnego to:

- uczniowie szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchacze kolegiów pracowników służb społecznych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 r. ż.,

- wychowankowie publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży, o których mowa w art. 16 ust. 7, a także dzieci i młodzież z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi, realizację odpowiednio obowiązku szkolnego i obowiązku nauki – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki,
- uczniowie szkół niepublicznych nieposiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki,
- wychowankowie publicznych i niepublicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

Wysokość stypendium szkolnego uzależniona jest od dochodu na osobę w rodzinie, sytuacji społecznej rodziny ucznia oraz okresu, na jaki przyznaje się stypendium szkolne. Zadanie realizowane jest na zasadzie zwrotu kosztów. Świadczenie wypłacane jest na wskazany rachunek bankowy jako refundacja przedłożonych faktur.

Stypendia szkolne wypłacane są jako refundacja przedłożonych faktur za zakup materiałów pomocnych w nauce szkolnej.

Zasilek szkolny – ma charakter uznaniowy i może być przyznany niezależnie od otrzymywanego stypendium w przypadku zaistnienia zdarzenia losowego powodującego przejściowo trudną sytuację materialną ucznia, przykładowo: nagła choroba, śmierć, kradzież, pożar lub inne zdarzenie nadzwyczajne i nieprzewidywalne. Wniosek należy składać w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia losowego. Maksymalna wysokość zasiłku szkolnego w roku szkolnym wynosi 620 zł.

Tabela nr 30. Liczba złożonych wniosków o przyznanie pomocy materialnej w latach 2023 - 2025

Wyszczególnienie	Liczba złożonych wniosków w roku szkolnym			Liczba przyznanych świadczeń w roku szkolnym		
	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2023/2024	2024/2025	2025/2026
Stypendia szkolne	417	338	400	309	263	344
Zasiłki szkolne	33	28	26	33	22	23

Źródło: Dane MOPS – opracowanie własne DŚR/DPŚ

Tabela nr 31. Kwota przyznanych świadczeń w latach 2023 - 2025

Wyszczególnienie	Kwota świadczeń w zł		
	2023	2024	2025
Stypendia szkolne	476 767,64	320 777,84	333 501,15
Zasiłki szkolne	20 460	13 640	14 260

Źródło: Dane MOPS – opracowanie własne DŚR/DPŚ

Tabela nr 32. Liczba korzystających ze świadczeń w latach 2023 - 2025

Wyszczególnienie	Liczba rodzin			Liczba uczniów otrzymujących świadczenie		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Stypendia szkolne	244	202	207	309	263	344
Zasiłki szkolne	28	12	23	33	18	23

Źródło: Dane MOPS – opracowanie własne DŚR

Uchodźcy z Ukrainy również są objęci pomocą materialną dla uczniów. W roku 2025 do Ośrodka wpłynęły 16 wnioski o stypendium szkolne i jeden wniosek o zasiłek szkolny. Na pomoc dla uczniów - uchodźców z funduszu pomocowego przeznaczono łącznie 21 741,15 zł, w tym 21 121,15 zł na stypendia szkolne i 620 zł na zasiłki szkolne. Pomocą objęto 9 uczniów.

VIII. Udzielanie pomocy w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej

1. Wspieranie rodzin z dziećmi w prawidłowym funkcjonowaniu

W 2025 r. wsparciem asystentów objętych było 289 rodzin z 557 dziećmi. Ze wszystkimi rodzinami zostały sporządzone indywidualne plany pracy. Asystenturą objęte zostały rodziny typowane przez pracowników socjalnych, kuratorów rodzinnych oraz szkoły. 60 rodzin zostało zobowiązanych do współpracy z asystentem na mocy postanowienia Sądu. 5 rodzin współpracuje z asystentami w oparciu o złożony wniosek wynikający z Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W zakresie realizacji planów pracy i w zależności od indywidualnych potrzeb rodzin asystenci:

- współpracowali z pracownikami socjalnymi – 124 rodzin,
- współpracowali z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i kuratorem rodzinnym – 115 rodzin,
- współpracowali z grupą diagnostyczno-pomocową Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej – 62 rodziny,

- współpracowali z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz z Centrum Leczenia Uzależnień – 17 rodzin,
- udzielali pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, uczyli ekonomicznego dysponowania budżetem domowym, informowali, pomagali i dopilnowywali uzyskania przysługujących rodzinom świadczeń, uświadamiali rodzinom hierarchię potrzeb bytowych i wydatków na ich zaspokojenie – 289 rodzin,
- motywowali członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych – 148 osób,
- udzielali pomocy w poszukiwaniu pracy zarobkowej – 98 osób,
- udzielali pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym uczyli prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, wypełniania codziennych obowiązków związanych z prowadzeniem domu, utrzymywaniem czystości, podziałem obowiązków domowych pomiędzy różnych członków rodziny – 289 rodzin,
- udzielali pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi – 249 rodzin,
- udzielali wsparcia w zakresie potrzeb zdrowotnych dzieci poprzez osobisty kontakt z placówkami służby zdrowia – 107 rodzin,
- udzielali wsparcia dzieciom – 122 dzieci rozpoczęło zajęcia psychoedukacyjne prowadzone w poradniach pedagogiczno-psychologicznych oraz zajęcia prowadzone przez pedagoga MOPS i placówki wsparcia dziennego,
- motywowali rodziców do utworzenia i udziału w zajęciach grupy wsparcia lub grupy edukacyjno-wspierającej – 101 osób,
- współpracowali ze szkołami i przedszkolami – 234 rodzin,
- dokonywali okresowej oceny sytuacji każdej rodziny, której okres współpracy z asystentem wyniósł minimum 6 miesięcy - sporządzono 428 ocen rodzin za okres od stycznia do grudnia 2025 r.,
- sporządzali opinie o rodzinie na wniosek sądu – 129 opinii,
- organizowali spotkania zespołów multiprofesjonalnych – 43 spotkania.

W 2025 r. w zajęciach wyrównawczych i usprawniających aparat mowy prowadzonych przez pedagoga uczestniczyło 122 dzieci. Przeprowadzono łącznie 223 indywidualnych zajęć z dziećmi oraz 329 konsultacji z ich rodzicami.

Asystenci wraz z pedagogiem zorganizowali grupę wsparcia i grupę edukacyjno-wspierającą. W okresie od stycznia do grudnia 2025 r. odbyły się 22 spotkania, podczas których obecnych było łącznie 67 osób.

W ramach wspierania rodzin biologicznych oraz w ramach pracy na rzecz dziecka w okresie od stycznia do grudnia 2025 r. zostały zrealizowane następujące projekty socjalne:

1) **„Ferie 2025 r. z wizytą w Cinema – City”**

W okresie ferii zimowych dzieci pochodzące z rodzin objętych wsparciem asystentów wzięły udział seansie filmowym w Cinema City w Sosnowcu. Dzieci zostały zaproszone na film „Lars jest lol”, który dostarczył im wiele emocji i wzruszeń, a także pogłębił ich wiedzę o dzieciach z zespołem Downa.

2) **„Ferie 2025 r. z wizytą w Bajce Pana Kleksa”**

W okresie ferii zimowych dzieci pochodzące z rodzin objętych wsparciem asystentów zostały zaproszone do miejsca, które w kreatywny sposób łączy edukację, kulturę i rozrywkę, „Bajki Pana Kleksa” w Katowicach. Miejsce to jest atrakcją, której nie można przegapić, bo przynosi odwiedzającym do magicznego świata znanego z książek Jana Brzechwy. To tutaj dzieci spotkały się z tradycyjną edukacją połączoną z zabawą i interaktywną rozrywką, a nauka zyskała zupełnie nowy wymiar.

3) **„Ferie 2025 r. z wizytą w Freak Parku”**

W okresie ferii zimowych dzieci pochodzące z rodzin objętych wsparciem asystentów zostały zaproszone do Freak Parku w Będzinie, które jest interaktywnym miejscem rozrywki oferującym różnorodne atrakcje dla dzieci. Freak Park zapewnił uczestnikom projektu świetną zabawę i możliwość rywalizacji w przyjaznej atmosferze.

4) **„Ferie 2025 r. z wizytą w Baby Fit”**

W okresie ferii zimowych dzieci pochodzące z rodzin objętych wsparciem asystentów zostały zaproszone do Bawialni BABY-FIT, które jest Centrum Rozwoju i Rekreacji o powierzchni 500m² w Sosnowcu. Podczas realizacji projektu dzieci mogły poprzez dobrą zabawę zadbać o swoją kondycję fizyczną. Projekt przyniósł dzieciom dużo zabawy, śmiechu i ruchu. Pozwolił im spędzić czas w gronie rówieśników, poprawić koordynację ruchową oraz równowagę.

5) **„Ferie 2025 r. z wizytą w Pixel XL”**

W okresie ferii zimowych dzieci pochodzące z rodzin objętych wsparciem asystentów zostały zaproszone do Pixel XL w Katowicach. To interaktywne miejsce rozrywki wykorzystując nowoczesne technologie oferuje nowe doświadczenia dla uczestników gier. Dzieci biorące udział projekcie spróbowały swoich sił w różnorodnych grach zręcznościowych, logicznych i pamięciowych. Dzięki różnorodnym rodzajom gier, uczestnicy mogli rozwijać swoje umiejętności, takie jak szybkość reakcji, koncentracja czy zdolności logicznego myślenia. Zorganizowane wyjście sprzyjało integracji grupy i wspólnej zabawie z rówieśnikami.

6) **„Ferie 2025 r. z wizytą w Kręgielni”**

W okresie ferii zimowych dzieci pochodzące z rodzin objętych wsparciem asystentów zostały zaproszone do kręgielni, która funkcjonuje w ramach kompleksu rozrywkowego „NEMO – Wodny Świat” w Dąbrowie Górniczej. Kręgielnia jest miejscem przyjaznym dla dzieci. Uczestnikom projektu zostało udostępnionych 5 profesjonalnych torów do bowlingu, dzięki czemu większa grupa graczy

mogła jednocześnie zagrać w kręgle. Udział w projekcie przyniósł dzieciom dużo dobrej zabawy, śmiechu oraz nauki.

7) **„Ferie 2025 r. z wizytą w Dekadzie”**

W okresie ferii zimowych dzieci pochodzące z rodzin objętych wsparciem asystentów zostały zaproszone do Dekada Klubu w Sosnowcu, gdzie miały możliwość nauczyć się gry w bilarda stołowego. Młodzież aktywnie spędziła wolny czas, jak i również miała możliwość poprawienia swojej koncentracji, nauki współpracy oraz rywalizacji fair play.

8) **„O uśmiech i radość dziecka”**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu wraz z pomocą sponsorów zorganizował festyn z okazji Dnia Dziecka, zapewniając dzieciom uroczyste obchody ich święta. Do udziału w festynie zaproszono 150 dzieci. Imprezę uświetniły warsztaty taneczne i plastyczne. Dzieci mogły malować palcami i pędzlami na folii oraz pomalować wrak samochodu. Szczególną atrakcją dla dzieci była możliwość zjeżdżania z dmuchanego zamku oraz skoki na trampolinie. Każdy z uczestników Festynu mógł upamiętnić swój udział poprzez zrobienie sobie zdjęcia w fotobudce. Nie zabrakło także atrakcji dla miłośników sportu, m.in. odbyły się konkurencje skakania w workach czy mecz piłki nożnej. Wszyscy uczestnicy Festynu otrzymali słodki poczęstunek, pączki, watę cukrową, kiełbaskę z grilla, popcorn oraz napoje. Dzieci dostały nagrody za udział w konkursach i konkurencjach sportowych. Festyn zakończył się miłym akcentem – każde dziecko z okazji swojego święta otrzymało prezent.

9) **„Wakacje z klasą”**

Projekt „Wakacje z klasą” przygotowany był dla 100 dzieci, których rodzice nie byli w stanie zapewnić wyjazdu wakacyjnego czy rozrywek sportowo - kulturalnych z uwagi na swoją trudną sytuację materialną lub deficyty w wypełnianiu roli opiekuńczo-wychowawczej. Celem projektu było zorganizowanie dzieciom czasu wolnego podczas wakacji oraz zaspokojenie ich potrzeb społecznych i kulturalnych.

Uczestnicy projektu mieli zapewnione wyżywienie w formie: śniadania, obiadu i podwieczorku. Odbyły się trzy dziesięciodniowe cykle. W każdym cyklów uczestniczy brali udział wycieczce do „Miasteczka Twinpigs” w Żorach. Ponadto dzieci miały możliwość obejrzenia seansu filmowego, wzięcia udziału w grze w kręgle i zabawie we „Freak Parku” w Będzinie. Nie zabrakło atrakcji dla miłośników sportu, odbyły się zajęcia: w Bazie Adrenaliny i Sportów Ekstremalnych w Katowicach, w Parku Linowym w Sosnowcu, na sali zabaw, a przy słonecznej pogodzie dzieci korzystały z kąpieliska miejskiego oraz brały udział w konkursach sportowych i grach zespołowych. Uczestnicy projektu byli pod opieką pracowników Sekcji Asysty Rodzinnej.

10) **„Spotkanie ze św. Mikołajem w Srebrnej Perle”**

8 grudnia 2025 r. 70 dzieci uczestniczyło w imprezie mikołajkowej, która odbyła się w „Srebrnej Perle” w Sosnowcu. Dzieci otrzymały poczęstunek w formie ciastek, pączków, cukierków oraz napoi. Odbyły się konkursy i zabawy taneczne. Uczestnicy bawili się przy dźwiękach radosnej muzyki

czekając na przybycie św. Mikołaja, który na zakończenie imprezy rozdał wszystkim paczki-niespodziankami. Mikołajkowa impreza była dla uczestników projektu dniem pełnym radości.

Dzięki wsparciu właścicieli „Srebrnej Perły” i Pączkarni „the HOT donut” w Sosnowcu oraz DJ Kamillo każdemu dziecku pozostaną z tego dnia miłe wspomnienia.

11) „Z wizytą w chorzowskim Planetarium”

W okresie poświęconym dzieci pochodzące z rodzin objętych wsparciem asystentów odwiedziły Planetarium Śląskie w Chorzowie i obejrzały seans w jego sali. Uczestnicy projektu podczas seansu poszerzyli swoją wiedzę o niektórych planetach Układu Słonecznego, księżycach, gwiazdozbiorach i wodzie.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza

W przypadku stwierdzonych istotnych zaniedbań i nieprawidłowości w opiece, a także wychowaniu dzieci, koniecznym staje się odizolowanie dziecka od dotychczasowego środowiska wychowawczego poprzez umieszczenie go w pieczy zastępczej.

W placówce opiekuńczo - wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego są umieszczane dzieci powyżej 10 r. ż., wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie.

W 2025 r. w Sosnowcu funkcjonowało 10 placówek opiekuńczo – wychowawczych, w których przebywało 128 dzieci. W ciągu roku 2025 do sosnowieckich placówek skierowano 47 dzieci pochodzących z Sosnowca i 3 dzieci spoza terenu miasta. 33 osoby małoletnie opuściły placówki. W 2025 r. skierowano również 3 dzieci do placówek na terenie innych powiatów.

Placówkom opiekuńczo – wychowawczym w 2025 r. przyznano następujące świadczenia na rzecz dzieci, które w nich przebywały:

- świadczenie „Dobry Start” dla 124 wychowanków na łączną kwotę 37 200 zł,
- świadczenie wychowawcze „Rodzina 800+” dla 160 dzieci na łączne kwotę 11 190 258,82 zł,
- zasiłek pielęgnacyjny dla 6 uprawnionych dzieci na łączną kwotę 12 087,04 zł,
- świadczenie pielęgnacyjne dla 1 uprawnionego dziecka na kwotę 45 420 zł.

W roku 2025 usamodzielniało się 20 osób, które ukończyły 18 r. ż., z tego:

- 4 osoby powróciły do własnego środowiska,
- 15 osób skorzystało z pobytu w mieszkaniu treningowym, wspieranym lub z zasobów Miejskiego Zakładu Zasobów Lokalowych,
- 1 osoba została umieszczona na podstawie decyzji w Domu Pomocy Społecznej poza terenem Sosnowca.

Koszt utrzymania dzieci, które zostały umieszczone poza Sosnowcem w latach poprzednich i nadal tam przebywają wyniósł 516 321,49 zł.

Organizowanie opieki w placówkach opiekuńczo - wychowawczych jest zadaniem własnym powiatu, finansowanym ze środków gminy i powiatu.

3. Rodzinna piecza zastępcza

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa w tym pogotowie rodzinne) oraz rodzinny dom dziecka (RDD). Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych należy do zadań własnych powiatu przy współfinansowaniu ze środków gminy. Zadanie to realizowane jest poprzez m.in.: pozyskiwanie nowych niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, szkolenia kandydatów oraz kwalifikowanie ich do funkcji rodzin zastępczych i RDD, a następnie zapewnienie pomocy i wsparcia w sprawowaniu pieczy zastępczej oraz dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci, rodzin zastępczych i RDD.

W skład Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej (ZPZ), który realizował powyższe zadanie w 2025 r. wchodziło 16 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, 3 psychologów, pedagog, 1 specjalista, podinspektor, pomoc administracyjna oraz Kierownik Zespołu.

Tabela nr 34. Liczba dzieci objętych rodzinną pieczą zastępczą w latach 2021 – 2025 (stan na dzień 31 grudnia danego roku sprawozdawczego)

Rodzaj danych	2021	2022	2023	2024	2025
Rodziny zastępcze ogółem	236	231	245	244	234
Dzieci w rodzinach zastępczych	347	341	361	374	405
Spokrewnione rodziny zastępcze	169	165	167	155	143
Dzieci w rodzinach spokrewnionych	206	197	201	189	171
Niezawodowe rodziny zastępcze	50	50	58	66	64
Dzieci w rodzinach niezawodowych	63	65	74	85	77
Zawodowe rodziny zastępcze	11	9	12	14	15
Dzieci w rodzinach zawodowych	38	26	32	40	59
Rodzinny dom dziecka	6	7	8	9	12
Dzieci w rodzinnym domu dziecka	40	53	54	60	98

Źródło: Dane DR – opracowanie własne DR

Na koniec roku 2025 r. rodzinną pieczą zastępczą w mieście objętych było łącznie 405 dzieci (w tym 60 pełnoletnich wychowanków nadal przebywających w rodzinach zastępczych), które przebywały w 234 rodzinach zastępczych i RDD.

Aby zapewnić ciągłość funkcjonowania pieczy i mieć możliwość stałego umieszczania dzieci w nowych rodzinach zastępczych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi we własnym zakresie szkolenia na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe oraz RDD. Szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu opiera się na autorskim programie psychologów Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Program został zatwierdzony kolejny raz w 2024 r. przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Rodzinom zastępczym, rodzinnym domom dziecka i dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy, udzielano pomocy i wsparcia w zakresie poradnictwa psychologicznego. Udzielono 222 porad psychologicznych.

W 2025 r. funkcjonowało pozyskane z zasobów gminy mieszkanie przy ulicy Warszawskiej dla rodziny zawodowej. W ciągu roku przebywało w nim 3 dzieci.

Ponadto rodziny zastępcze uzyskały:

- pomoc w utrzymywaniu kontaktów dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzicami biologicznymi (odbyło się 604 spotkań dla 61 rodziców lub rodzin biologicznych dzieci),
- wsparcie w przygotowaniu rodzin i dzieci do procesu adopcyjnego: liczba zgłoszonych dzieci do ośrodków adopcyjnych – 17, liczba dzieci przysposobionych 4,
- wsparcie w przygotowaniu powrotu dziecka do rodziców biologicznych – 7 dzieci powróciło do rodziców biologicznych.

Udzielono pomocy w opracowaniu indywidualnych programów usamodzielnienia 29 wychowankom z rodzin zastępczych. Czterech wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej zostało umieszczonych w placówce opiekuńczo - wychowawczej.

Sporządzono 744 okresowe oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, które poprzedzone były posiedzeniami zespołu w skład którego wchodził m.in.: rodzina zastępcza lub RDD, rodzice biologiczni, przedstawiciel ośrodka adopcyjnego, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, psycholog ZPZ, pedagog, asystent rodziny lub pracownik socjalny, przedstawiciele szkół, przedszkoli.

Sporządzono 96 oceny funkcjonowania rodziny zastępczej określające zasoby i deficyty rodziny oraz zawierające zalecenia w zakresie poprawy funkcjonowania.

Rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka wypłacono świadczenia na ogólną kwotę 6 842 128,23 zł, w tym:

- świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci – 5 957 745,57 zł,
- dodatki z tyt. niepełnosprawności dziecka – 140 779,02 zł,
- pokrycie wydatków związanych z potrzebami dziecka przyjmowanego – 84 404,85 zł,
- dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania – 78 000,00 zł,

- świadczenie na pokrycie kosztów remontu i dofinansowanie do opłat mieszkaniowych – 443 240,10 zł,
- świadczenie na pokrycie kosztów związanych ze zdarzeniem losowym – 59 739,95 zł,
- świadczenie na pokrycie niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka – 10 000,00 zł.

W rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów w 2025 r. przebywało łącznie 76 dzieci, pochodzących z Sosnowca, a ich koszt utrzymania oraz koszty objęcia rodziny zastępczej opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wyniósł łącznie 1 656 332,26 zł. Natomiast w rodzinach zastępczych na terenie Sosnowca przebywało łącznie 76 dzieci pochodzących z innych powiatów. Powiaty te zwróciły do budżetu Urzędu Miejskiego w Sosnowcu koszty utrzymania dzieci oraz koszty objęcia rodziny zastępczej opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej na łączną kwotę 1 528 702,77 zł.

W 2025 r. na podstawie ustawy z dnia 24 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy, w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, na podstawie art. 27 ust. 17, na dzieci pochodzenia Ukraińskiego, które zostały umieszczone w polskiej pieczy zastępczej przyznano świadczenia z budżetu państwa w wysokości 67 744 zł.

Realizowane były liczne działania bezpośrednio skierowane do dzieci i rodzin zastępczych. W maju 2025 r. została zorganizowana Olimpiada Rodzin Zastępczych. W okresie wakacyjnym, dzieci pozostające w pieczy zastępczej wielokrotnie uczestniczyły w spotkaniu na terenie basenu miejskiego „Sielec”, w kinie, oraz parkach rozrywki. Pracownicy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej i Działu ds. Rodzin, w sierpniu 2025 r. zorganizowali półkolonie w których uczestniczyło 11 dzieci, pozostających w rodzinach zastępczych. Młodzież brała również udział w warsztatach edukacyjnych i artystycznych (np. w wizycie w Centrum Nauki Kopernik w Warszawie) oraz projekcie „Łączymy pokolenia”, który został stworzony we współpracy z Domem Pomocy Społecznej „Zakątek” i Domem Pomocy Społecznej nr 2 w Sosnowcu. Pierwsze pilotażowe zajęcia w ramach projektu odbyły się w październiku 2025 r. i są kontynuowane w roku obecnym. Projekt ma na celu integrowanie dzieci z rodzin zastępczych z seniorami w domów pomocy społecznej. Nauka przez zabawę ukazuje wartości: szacunku, wzajemnego zrozumienia, tolerancji, odmiennych wartości i wychowania wynikających z różnicy pokoleń, bezinteresownego pomagania innym, dzielenia się uśmiechem i dobrym słowem, które mogą zdziałać „cuda”. Warto przypominać i promować takie zajęcia, aby pamiętać, że są wśród nas różni ludzie, którzy potrzebują kontaktu z drugim człowiekiem.

We wrześniu 2025 r. Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej i Dział ds. Rodzin, zorganizował „Rycerski Piknik Rodzin Zastępczych”, gdzie uczestnikom zostały zapewnione atrakcje: „dmuchańce”, ścianka wspinaczkowa, zawody sportowe z nagrodami, zaplatanie warkoczyków, malowanie twarzy, wata cukrowa, popcorn, lody, napoje, mała gastronomia: kielbaski, bigos, domowe ciasta.

W listopadzie 2025 r. pracownicy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej zwrócili się z prośbą do uczniów i kadry szkół sosnowieckich z prośbą o zbiórkę słodyczy i zabawek dla dzieci z rodzin zastępczych. Odzew na prośbę przerósł najśmielsze oczekiwania co zaowocowało stworzeniem paczek dla każdego dziecka.

5 grudnia 2025 r. odbyło się spotkanie z Mikołajem w II Liceum Ogólnokształcącego im. Emilii Plater w Sosnowcu organizowanym przez uczniów wraz z kadrą pedagogiczną przy współpracy z pracownikami Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej dla dzieci z rodzin zastępczych. Uczestnicy brali udział w zabawie i zostali obdarowani prezentami od Mikołaja.

6 grudnia 2025 r. zostało zorganizowane spotkanie mikołajkowe, pod patronatem Prezydenta Miasta Sosnowiec. Pan Arkadiusz Chęciński, Radni, Pełnomocnicy, oraz Senatorzy, odwiedzili rodziny zastępcze spokrewnione. Podczas spotkania dzieci otrzymały prezenty.

1 grudnia 2025 r. odbyła się druga edycja Gali Ambasadorów dedykowana rodzinom zastępczym, pod patronatem Prezydenta Miasta Sosnowiec. To wydarzenie miało na celu nie tylko uhonorowanie tych, którzy zdecydowali się otworzyć swoje serca i domy dzieciom, ale także promowanie wartości rodzinnych oraz zwiększenie świadomości społecznej na temat pieczy zastępczej. Podczas uroczystości odbyły się prelekcje wygłoszone przez przedstawicieli policji, sądu, przedstawicieli fundacji i stowarzyszeń zajmujących się tematem wspierania psychologicznego dzieci i młodzieży. Podczas Gali uczestnicy otrzymali upominki. Został zapewniony catering. W spotkaniu wzięły udział władze miasta, radni oraz osoby na co dzień wspierające sosnowiecką pieczę zastępczą. Oprawę muzyczną zapewnili uczniowie II Liceum Ogólnokształcącego im. Emilii Plater w Sosnowcu. II edycja Gali Rodzin Zastępczych, została zorganizowana dla 250 osób.

W 2025 r. Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Sosnowcu, pozyskał trzy rodziny zastępcze zawodowe oraz trzy rodziny pełniące funkcję rodzinnego domu dziecka, z którymi zawarł umowy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu w 2025 r. podejmował szereg działań w celu pozyskania nowych kandydatów na rodziny zastępcze kontynuując kompleksową, całoroczną inicjatywę społeczną na terenie Sosnowca poprzez Kampanię „Otwórz serce – daj dom”. Promowanie rodzicielstwa zastępczego zrealizowane było w mediach społecznościowych, a także za pomocą ulotek i rozmieszczeniu plakatów w przestrzeni publicznej, wykorzystania reklamy outdoorowej tj.: billboard przy ul. 3 Maja w Sosnowcu, reklamy na autobusach miejskich poruszających się po Górnśląsko - Zagłębiowskiej Metropolii. Nadrzędnym celem wspomnianych działań jest dobro dziecka, wzmocnienie rodziny oraz rozwój i promocja rodzinnej pieczy zastępczej. Kapania odpowiadała na realne potrzeby lokalnej społeczności, wynikające z obserwacji pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz doświadczeń rodzin zastępczych, dzieci i instytucji pracujących na ich rzecz. Jego fundamentem jest przekonanie, że każde dziecko ma prawo do bezpieczeństwa, stabilności, miłości

i wsparcia, a najlepszym środowiskiem do prawidłowego rozwoju pozostaje rodzina. Kampania łączy działania informacyjne, edukacyjne, integracyjne i promocyjne, tworząc spójny system wsparcia zarówno dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej, jak i dla rodzin biologicznych oraz zastępczych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej planuje w 2026 r. kontynuować prowadzenie kampanii społecznej „Otwórz serce – daj dom” i nadal pozyskiwać kandydatów na rodziny zastępcze.

4. Świadczenia dla usamodzielniających się wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej

Na podstawie ustawy o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej, procesem usamodzielnienia w 2025 r. objętych było łącznie 123 wychowanków pieczy zastępczej, w tym 67 wychowanków rodzin zastępczych i 56 wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Pełnoletni wychowankowie obejmowani byli kompleksową pomocą w procesie usamodzielnienia. W ramach tych działań wychowankowie korzystali z:

- 1) pomocy na kontynuowanie nauki – 116 osoby (62 osoby po rodzinach i 54 osoby po placówkach)
- 2) jednorazowej pomocy na zagospodarowanie – 33 osoby (22 osoby po rodzinach i 11 osób po placówkach),
- 3) jednorazowej pomocy pieniężnej na usamodzielnienie – 36 osób (22 osoby po rodzinach i 14 osób po placówkach),
- 4) pomocy w formie pobytu w mieszkaniu treningowym – 27 osób (4 osoby po rodzinach i 23 osoby po placówkach).

Łączna kwota świadczeń wypłaconych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu usamodzielnianym wychowankom rodzin zastępczych w 2025 r. wyniosła 603 092,55 zł. Łączna kwota świadczeń wypłaconych usamodzielnianym wychowankom instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2025 r. wyniosła 465 875,55 zł.

5. Młodzież w projekcie konkursowym

Od czerwca 2024 r. Ośrodek realizuje projekt konkursowy „Trudny start, lepsza przyszłość”, (współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027). Projekt realizowany będzie do 31 maja 2028 r.

Do projektu „Trudny start, lepsza przyszłość” zostało wybranych 15 wychowanków placówek opiekuńczo - wychowawczych. Młodzież w wieku od 18 do 20 lat uczestniczyła w warsztatach nt. obowiązujących przepisów, umiejętności załatwiania spraw urzędowych, w treningu kompetencji społecznych, treningu kompetencji rodzicielskich, w warsztatach dotyczących profilaktyki uzależnień oraz w wyjściach integracyjnych.

Osiemnastu wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych uczestniczyło także w projekcie konkursowym „Droga do zmian w klubie integracji społecznej w Sosnowcu”.

6. Opiekun tymczasowy sprawujący opiekę nad małoletnim obywatelem Ukrainy

W związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie od 24 lutego 2022 r. do Polski masowo przybywali obywatele Ukrainy. Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy uregulowała nową instytucję prawną tj. opiekuna tymczasowego dla dziecka obywatela Ukrainy, pozostającego bez opiekuna prawnego na terenie Polski. Zgodnie z przepisami małoletniego obywatela Ukrainy, który legalnie przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osób dorosłych odpowiedzialnych za niego zgodnie z prawem obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej, reprezentuje oraz sprawuje pieczę nad jego osobą i majątkiem opiekun tymczasowy. Opiekuna tymczasowego ustanawia sąd opiekuńczy, a nadzór nad jego realizacją praw i obowiązków sprawuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

W Sosnowcu w 2025 r. przebywało 57 opiekunów tymczasowych, pod opieką których było 60 małoletnich, w tym Rodzinny Dom Dziecka z Ukrainy z 3 dzieci. Dane dotyczące Rodzinnego Domu Dziecka zostały wpisane do ministerialnej „Ewidencji małoletnich obywateli Ukrainy”, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej.

IX. Dochodzenie należności i prowadzenie postępowań administracyjnych w zakresie stosowanych ulg

Dział ds. Należności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej realizuje zadania związane z dochodzeniem należności Ośrodka. Szczególnym celem Działu jest prowadzenie postępowań zmierzających do odzyskania należności Ośrodka, określonych na podstawie decyzji administracyjnych.

Powyższe należności można podzielić wg rodzaju ustaw, z jakich wynikają:

- nienależnie pobrane świadczenia rodzinne, nienależnie pobrane świadczenia rodzinne wypłacone z Funduszu Pomocy Ukrainie
- nienależnie pobrane świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- nienależnie pobrane zaliczki alimentacyjne,
- nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze,
- nienależnie pobrane świadczenia „Dobry start”,
- nienależnie pobrane dodatki mieszkaniowe, energetyczne, osłonowe, węglowe, elektryczne, dla gospodarstw domowych oraz bon energetyczny.
- nienależnie pobrane świadczenia z pieczy zastępczej oraz odpłatność z tytułu pieczy zastępczej,
- nienależnie pobrane świadczenia z pomocy społecznej (zasiłki stałe, okresowe i celowe, odpłatność rodziców za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, usługi opiekuńcze, odpłatność za pobyt w DPS),

– należności od dłużników alimentacyjnych.

Zadania są prowadzone między innymi w oparciu o przepisy ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. W tym celu w pierwszej kolejności wystawiane są zawiadomienia do wykonania obowiązku zapłaty należności a następnie wydawane są upomnienia oraz tytuły wykonawcze, które przekazane do organu egzekucyjnego dają możliwość przymusowego ściągnięcia należności.

Tabela nr 34. Liczba wystawionych zawiadomień, upomnień i tytułów wykonawczych z wyszczególnieniem rodzaju należności w 2025 r.

Lp.	Nazwa świadczenia	Liczba wystawionych zawiadomień	Liczba wystawionych upomnień	Liczba wystawionych tytułów wykonawczych
1.	Nienależnie pobrane świadczenia rodzinne, Nienależnie pobrane świadczenia rodzinne wypłacone z Funduszu Pomocy Ukrainie	54	34	36
2.	Nienależnie pobrany fundusz alimentacyjny	40	18	18
3.	Nienależnie pobrane świadczenia z pomocy społecznej, pieczy zastępczej, dodatków mieszkaniowych, energetycznych, osłonowych, węglowych, elektrycznych, dla gospodarstw domowych oraz bonu energetycznego	58	48	49

Źródło: Dane DN – opracowanie własne DPS

Dochodzenie należności wobec dłużników alimentacyjnych następuje w drodze egzekucji sądowej prowadzonej przez komorników sądowych. W tym celu koniecznym jest wystawianie wniosku o przyłączenie bądź wszczęcie postępowania egzekucyjnego dla każdego dłużnika, którego wierzyciel otrzymał prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na dany okres świadczeniowy. W 2025 r. wydano 665 wniosków o przyłączenie się do egzekucji sądowej oraz 2 wnioski o wszczęcie egzekucji sądowej.

Dział ds. Należności prowadzi analitykę należności Ośrodka dotyczącą m.in. egzekucji komorniczej realizowanej w stosunku do dłużników alimentacyjnych. Poniższa tabela przedstawia zarówno kwoty zwrócone osobiście przez dłużników alimentacyjnych, jak i odzyskane z egzekucji komorniczej. Z poniższych danych dotyczących odzyskanych należności od dłużników alimentacyjnych, wnioskuje się wzrost wyegzekwowanych kwot od dłużników alimentacyjnych w odniesieniu do roku ubiegłego. W roku 2025 odnotowano wyższy wynik wygaszenia należności ze względu na zgon dłużnika alimentacyjnego.

Tabela nr 35. Kwoty wygekwowane od dłużników alimentacyjnych w latach 2023-2025

Wyszczególnienie	2023	2024	2025
Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	3 383 300	3 223 811	3 597 789
Umorzone należności od dłużników alimentacyjnych	0	0	0
Należności od dłużników, które wygasły w związku ze śmiercią dłużnika	1 798 680	1 509 660	1 587 969

Źródło: Dane DN – opracowanie własne DPS

W oparciu o odpowiednie przepisy prawne istnieje możliwość rozpatrzenia przez tutejszy organ wniosku i wydania stosownej decyzji administracyjnej w zakresie udzielenia ulgi w spłacie zobowiązania. Złożenie takiego wniosku powoduje konieczność dogłębnego zbadania sytuacji materialno-bytowej rodziny i stwierdzenie na tej podstawie uzasadnionych okoliczności do zastosowania odpowiedniego rodzaju ulgi (rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności, odstąpienia od żądania zwrotu bądź umorzenia należności).

Tabela nr 36. Liczba wydanych decyzji w poszczególnych sprawach w 2025 r.

Lp.	Nazwa świadczenia	Rozłożenie na raty	Odmowa rozłożenia na raty	Odroczenie terminu płatności	Odmowa odroczenia terminu płatności	Umorzenie/ odstąpienie od żądania zwrotu	Odmowa umorzenia/ Odmowa odstąpienia od żądania zwrotu
1.	Nienależnie pobrane świadczenia rodzinne	50	0	4	0	0	13
2.	Nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze	1	0	0	0	0	0
3.	Nienależnie pobrane świadczenia „Dobry start”	0	0	0	0	0	0
4.	Nienależnie pobrany fundusz alimentacyjny	13	0	4	0	0	2
5.	Nienależnie pobrana zaliczka alimentacyjna	0	0	0	0	0	0
6.	Nienależnie pobrane dodatki mieszkaniowe, energetyczne, osłonowe, węglowe, elektryczne oraz dla gospodarstw domowych	0	0	0	0	0	1
7.	Nienależnie pobrane świadczenia z pieczy zastępczej	0	0	0	0	0	0

Lp.	Nazwa świadczenia	Rozłożenie na raty	Odmowa rozłożenia na raty	Odroczenie terminu płatności	Odmowa odroczenia terminu płatności	Umorzenie/ odstąpienie od żądania zwrotu	Odmowa umorzenia/ Odmowa odstąpienia od żądania zwrotu
8.	Nienależnie pobrane świadczenia z pomocy społecznej	3	0	2	1	4	0
9.	Należności od dłużników alimentacyjnych	15	0	7	0	0	8

Źródło: Dane DN – opracowanie własne DPŚ

Z powyższego zestawienia wynika, iż wnioski o udzielenie ulgi dotyczyły w większości: świadczeń rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego, należności od dłużników alimentacyjnych, oraz pomocy społecznej, rzadziej świadczeń wychowawczych, z pieczy zastępczej, programu „Dobry start” czy też dodatków mieszkaniowych, energetycznych, osłonowych, węglowych, elektrycznych, dla gospodarstw domowych czy też bonu energetycznego. W większości przypadków badając sytuację materialną zobowiązanego ustalano możliwość spłaty zadłużenia, czego wynikiem są decyzje o odmowie umorzenia oraz rozkładające na raty spłatę zadłużenia. Ze względu na szczególnie uzasadnione okoliczności dotyczące sytuacji materialnej, bytowej i zdrowotnej rodziny, uniemożliwiającej spłatę należności w czterech przypadkach dokonano ulgi w postaci odstąpienia od żądania zwrotu.

X. Potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rok 2026

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej dotyczą kontynuacji działań ukierunkowanych na rozwój usług i instrumentów wsparcia adekwatnych do zmian demograficznych oraz występujących problemów społecznych (usługi na rzecz osób starszych i z niepełnosprawnościami, wsparcie wytchnieniowe dla opiekunów, wspieranie rodzin, w szczególności z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, rozwój rodzinnej pieczy zastępczej, wspieranie procesu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej, aktywizacja i integracja różnych grup społecznych, w tym osób długotrwale nieaktywnych zawodowo, osób w kryzysie bezdomności, osób w kryzysie psychicznym, w tym z powodu przemocy, osób z problemami adaptacyjnymi oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym).

Kluczową potrzebą pozostaje wzmocnienie wsparcia środowiskowego, w tym usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, a także rozwój teleopieki, jako narzędzia zwiększającego bezpieczeństwo osób starszych, z niepełnosprawnościami i z ograniczoną samodzielnością (opieka na odległość - opaski bezpieczeństwa – umożliwiająca szybkie reagowanie w sytuacjach zagrażających

bezpieczeństwu, a ponadto pozwalająca na uzyskanie natychmiastowego wsparcia w sytuacjach trudnych dla seniorów poprzez przystępny kontakt z operatorem systemu wspierającego).

Istotnym kierunkiem wymagającym kontynuacji pozostaje także rozwijanie usług wytchnieniowych dla opiekunów nieformalnych oraz działań przeciwdziałających izolacji społecznej i wzmacnianiu aktywności seniorów.

W obszarze wspierania rodziny rekomenduje się kontynuację i wzmocnienie działań asystentury rodzinnej dla rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi oraz dalsze podejmowanie działań na rzecz dzieci i młodzieży w zakresie m.in. organizacji czasu wolnego, pomocy w nauce, kształtowania umiejętności społecznych, a także uwrażliwienie na przejawy przemocy w najbliższym otoczeniu.

W zakresie rodzinnej pieczy zastępczej wskazuje się na potrzebę podejmowania dalszych działań zmierzających do pozyskiwania nowych rodzin zastępczych oraz kontynuacji wsparcia dla rodzin już funkcjonujących, a także wspieranie procesu usamodzielnienia wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.

W obszarze wspierania różnych grup społecznych zagrożonych wykluczeniem, w tym osób długotrwale bezrobotnych, w kryzysie bezdomności, z niepełnosprawnościami, osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej występują potrzeby w zakresie kontynuacji pomocy o charakterze materialnym, w tym w zakresie dożywiania oraz jednoczesnej realizacji działań (indywidualnej pracy/projektów socjalnych/ projektów pomocowych) aktywizujących i wspomagających pokonywanie trudności, a także dalsze podejmowanie inicjatyw w zakresie integracji środowiskowej.

Istotne pozostaje również wzmocnienie potencjału kadrowego m.in. poprzez udział w szkoleniach, superwizjach, a także zabezpieczenie finansowania na poziomie umożliwiającym realizację zadań odpowiadających zidentyfikowanym potrzebom

W 2026 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu będzie kontynuował i realizował działania rozpoczęte w latach poprzednich, a także jeśli pojawi się możliwość poszerzenia oferty pomocowej będzie przystępował do ogłaszanych konkursów. Na chwilę obecną potrzeby finansowe Ośrodka dotyczą;

1. Prognozowanych kosztów, jakie gmina poniesie za pobyt mieszkańców Sosnowca, umieszczonych w domach pomocy społecznej poza terenem miasta

Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. w domach pomocy społecznej poza terenem miasta przebywały 322 osoby. Obecnie na umieszczenie w domach pomocy społecznej poza terenem gminy oczekują 54 osoby. W ubiegłym roku umieszczonych zostało 90 osób, w tym 38 osób w domach pomocy społecznej poza terenem miasta. Należy spodziewać się, iż w bieżącym roku wydatki gminy z tytułu odpłatności zwiększą się, głównie ze względu na wzrost średniego miesięcznego kosztu utrzymania

mieszkańców w DPS, w wielu przypadkach następujący od stycznia br. Dotychczasowe zmiany w tym zakresie oscylują w przedziale od 125 zł do 899 zł na jednego mieszkańca DPS. Należy podkreślić, iż z uwagi na stały proces starzenia się społeczeństwa, co potwierdzają dane demograficzne, liczba osób wymagających całodobowej opieki systematycznie wzrasta. Biorąc pod uwagę wydatki poniesione w okresie od stycznia do lutego 2026 r. oraz planowane na kolejne miesiące br. na realizację przedmiotowego zadania zabezpieczono kwotę 14 690 636,43 zł w planie finansowym na 2026 r.

2. Potrzeby na środki na realizację programów pomocowych

Potrzeby na usługi społeczne realizowane są poprzez programy pomocowe obejmujące projekty ze środków Funduszy Europejskich dla Śląskiego 2021-2027 oraz projekty dofinansowane z budżetu państwa.

W ramach projektów ze środków unijnych w 2026 r. kontynuowana jest realizacja:

- „Zróbmy sobie klimat czyli sprawiedliwa transformacja”,
- „Trudny start, lepsza przyszłość”,
- „Droga do zmian w Klubie Integracji Społecznej w Sosnowcu”,
- „Tak to się robi w Sosnowcu”,
- „Budujemy Wasz dom od nowa”.

W ramach programów ze środków budżetu państwa w 2026 r. kontynuowana jest realizacja:

- „Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej”,
- „Opieki Wytchnieniowej”,
- „Wieloletniego Rządowego Programu Posiłków w szkole i w domu na lata 2024-2028”,

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sosnowcu na chwilę obecną oczekuje na decyzję w sprawie otrzymania środków na kontynuację programu „Korpusu Wsparcia Seniorów” oraz na ogłoszenie kontynuacji Programu rządowego „Asystent Rodziny na rok 2026”.

W 2026 r. Ośrodek kontynuuje także realizację programu „Architekci Pomocy” dofinansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Społecznej.

Ponadto Ośrodek we współpracy z Miastem Sosnowiec widząc zapotrzebowanie na kontynuację działań na rzecz imigrantów uczestniczy w Programie URBACT.

Usługi społeczne realizowane są również poprzez projekty socjalne, które są odpowiedzią na bieżące potrzeby mieszkańców Sosnowca. Obejmują one przede wszystkim dzieci i młodzież oraz osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym bądź zawodowym.

3. Inne potrzeby na środki z dotacji celowej budżetu państwa

Obecnie potrzeby na środki przekazywane z dotacji celowej budżetu państwa występują w zakresie:

- zasiłków stałych,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały,
- zasiłków okresowych,
- bonów ciepłowniczych,
- świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zasiłków dla opiekunów,
- pomocy materialnej dla uczniów,
- jednorazowe świadczenie „Za życiem”,
- specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Środki z dotacji przekazywane są transzami. Na bieżąco składane jest zapotrzebowanie do Wojewody Śląskiego uwzględniające weryfikację występujących potrzeb na wypłatę wymienionych powyżej świadczeń.

Sporządził:

Emilia Patralska

Specjalista

Karina Moryś

Główny Specjalista

Agnieszka Nowak-Górka

Starszy Specjalista

Sprawdził:

Anna Leśniak

Kierownik

Działu Pomocy Środowiskowej

Zatwierdził:

Sabina Stanek

Dyrektor

Miejskiego Ośrodka

Pomocy Społecznej